

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

A korszakos mesgyn.

Írta: Mezei Ernő.

Komolyabb megfigyelők aligha nincsenek tisztában azzal, hogy a nagy, mélyreható feszültség, az izgalmas várakozás ma a közvéleménynek az az igazi állapota, a melyet a törvényhozás közelgő új munkaszaka fölkel. Olyan feszültség, a mely mindig együtt jár a teljes csendességgel, úgy, hogy a távolból felületes szemlélők előtt apatikus közömbösségnek tűnhetik fel. Mintha hegyszorosban járnánk, a honnét semerre sem láthatjuk be a tájékat, de fejünk fölött rohamosan látjuk vonulni a vihart hordozó felhőket, melyek a mélységekben máris tikkadtá teszik a levegőt.

Olyik időközi választásból a hivatalos kommentálás ugyan sablonos következtetéseket is igyekeznek levonni, holott nyilvánvaló, hogy a koalíciós kormányzati viszonyok között, a melyek az elvi mérkőzéseket jóformán kiküszöbölték, a vidéki kerületek régi, megmerevedett, de immár lelküket vesztett pártszervezeteit csak az elmaradhatlan stréberség közönséges tülekedései mozgatják. Ezek ma csak a zavaros ömlésből támadt felszínes pezsgések, mialatt a nemzeti társadalom különböző rétegeibe tömörült milliók — ezt a gyűjtőszámat szorosabb és egyben tágabb értelemben véve, mint bármikor ezelőtt — szorongó hallgatagsággal és annál

határozottabb érdeklődéssel teszik fel a sors kérdését: a nemzet érzi, hogy a törvényhozás most következő munkája oly befolyással lehet hazánk egész jövőjére, amelynél nagyobbat és végzetesebbet az alkotmányos törvényhozói feladatok terén gyakorolni alig is lehet. És minden eddigi fájó tapasztalás után is, súlyos aggodalmai között nem adhatja fel azt a reményt, hogy az ily kivételes helyzettel kellő arányban lesz a törvényhozók felelősségérzete, sőt fel tudja tenni, hogy a válságos feladatok harsonájától fel fog ébredni a sok álmos lelkiismeret is.

A nemzet tehát hallgat, vár és figyel. De, nehogy azt képzeljék, hogy az új ülészak korszakos hivatásával szemben a közvélemény be fogja érni rendes passzív szerepével és a nagy munka végrehajtását minden ellenkezés nélkül rábizzá a képviselőházi hatalmak szuverén tetszésére. Az új ülészak felé már messziről láthatóan és mint egy óriási hegy az egész szemhatárt elzárva mered az új választási reform. Ez lesz a legnagyobb és legközvetlenebb érdekű feladata, amelyért a kormányzatnak paktumos alapja és maga a mai törvényhozás létrejött. A korona és a nemzet irányában ünneplően vállalt kötelezettségnek bevétele a nagy történelmi napirend táblájáról letörölni többé semmiképp nem lehetséges. A közvélemény villamos feszültségé-

nek legtöbb árama is ebben a kérdésben fut össze. Igazában a mai parlamentnek és a nemzeti közvéleménynek kölcsönös viszonyát, mely sokszor látszólag rejtelmesnek és természetellenesnek, ez a kérdés határozza meg. Ennek a kérdésnek jelentősége és a hozzákapcsolt érdekek nyomása pillanatra semlegesítik a közjogi ellentéteket és titkos kapcsolatokat létesítenek a harczoló gazdasági irányzatok között. De akármily óvatosan ügyelt a belügyi kormányzat arra, hogy a választási reform tervezete idő előtt ne kerüljön a nyilvános megvitatás forgatagába, legyen mindenki elkészülve rá, hogy mihielyt a reformtervezet a parlament elé kerül, ezen a téren fog végigmenni az elemek viharzása, itt fog teljes erejével tombolni a közvélemény csatázása. Mert a választói reform dolgában csakugyan van jól előkészített, erélyes lüktetésre képes közvéleményünk. A kornak minden nagy követelése, a nemzet minden nagy érdeke szállhat itt sikra, de abban ne reménykedjék senki, hogy kicsinyes hatalmi szempontok és sivár személyes érdekek itt is könnyű érvényesülésre pályázhatnak. Azok az apró játékok, amelyek ezt a parlamentet eléggé hihedtíté tették, éppen azért találtak a kelleténél több elnézésre, mert a közvélemény úgy ítélte meg ezt a kérdést, mint a haldoklónál a végső gyónást és utolsó abszolúciót.

Egy tanárjelölt naplójából.

Írta: Váradi Antal.

(Utánnyomás illus.)

Első esztendő!... Ma tíz hónapja foglaltam el katedrámat, mint pót-tanár-segédhelyettes a Virághalmi-féle magánintézményben, melynek a direktora apámnak ismerőse. Azaz, hogy szolgálatban állott nálunk, mint bolti segéd s mint ilyen, kegyes volt alkalmazni jóhírű magánintézetében. Őt tantárgyat tanítottam, persze: fényes sikerrel s mivel az otthonról kapott szerény segítség éppen elég volt a megélhetésemre, elhatároztam, hogy a Virághalmi-féle fizetést félrerakom s a vakációban fürdőre megyek.

Ezt az elhatározást valóra váltottam s ime, ma, június harminczadikán százötven forintnak korlátlan ura vagyok, amelyivel megkezdem a fürdőzést.

Kezdetben Ostendére gondoltam, de az kissé költségesnek tetszett, aztán Baden-Badenbe szándékoztam. Mivel azonban a vasuti költség fölémszította volna a pénzem felét, lejjebb szálltam a vágyak lajtorjáján s magyar fürdőn való maradásra határoztam magamat, hazafiságból és takarékoságból egyaránt. A hazafiság beüritt, de a takarékoság nem. Mert a, bár szerény nevű, de nagyigényű fürdő drágább, mint Ostende; hanem a vasut, tekintettel a kegyelemből kapott fél-harmadosztályu jegyre, jelentékenyen olcsóbb, mint az ostendei. Mikor a vonatra ültem, hogy Kóró-Füredre induljak, nagy elhatározás fogant meg bennem. Ez első fürdőzészről,

annak nevezetes eseményeiről naplót fogok vezetni a magam és leendő gyermekeim épülésére s minden ember okulására, aki hasonló körülmények között Ostende és Kóró-Füred között ingadozik. A naplóból az egyéni vonatkozásokat, gyomorfáradást, apróbb rosszulleteket, kisebb veszekedéseket töröltem s csak azt közlöm belőle, ami szélesebb körben kelthet érdeklődést. Különös tekintettel voltam ebben a fűrdőn kötött nevezetes ismeretségeim elemzésére.

De hát, minden beszédnél szebben harsog a tett, — átadom a nagy szót naplómnak. Író még nem vagyok ugyan, azért elnézést kérek, de idővel válhatik belőlem. Régente ugyanis születtek az írók és poéták. A modern kor azonban ezeket is iparszerűleg állítja elő s így én is reménykedem, hogy ha minden föltételnek, alakilag, eleget teszek, valamelyik barátságos újság megtesz írónak, azontul aztán majd írok.

Julius 1.

Megérkeztem. Uti kalamitásaimról nem akarok szólni. Baj volt azonban, hogy részeg rekrutákkal kerültem egy kocsiába, akik kétszer egymást dobták ki, harmadszor engem. Indulás előtt azonban sikerült fölkapaszkodnom s jeles mesterem, Lubrich Ágoston tanítása szerint, türelmre intettem magamat s eszembe jutott Augustus császár regulája, amely szerint, mikor dühös az ember, mondja el magában az egyszerűet. Ez, mint számtani gyakorlat és pedagógiai ismétlés egyrésztől, mint idegcsillapító másrésztől igen jó szolgálatokat tesz. Én például a kilenczszáz kilenczről egészen le voltam csilapodva. Igaz, hogy a következő perczben me-

gint kidobtak, de ekkor újra kezdtem az egyszerűet s ez ismét megnyugtató. A vasuti kalauzoknak a hadsereg bármely ifju tagjával szemben, úgy vettem észre, nincs tekintélye.

Az állomásra érve, sajnálattal hallottam, hogy az egyetlen kocsi, amely vendégek szállítására alkalmas, a szolgabíró megsántult vadászutyája részére rezerváltak s így nekem vagy másnapig kellett volna várnom, vagy gyalog bemennem. A gyalogséta hét és fél óra hosszúságú tartott, ami — meglehetősen nehéz paktuskám társaságában — a júliusi megre való különös tekintettel, kissé fárasztó volt. Igen megbántam, hogy a birtokomban levő Pallas Lexikon hét kötetét a paktuskába tettem. De, szórakoztató olvasmány hiányában, ezt vettem magamhoz s a fürdőn bizonyára aratandom fáradságos czipelésemet gyümölcsseit.

Julius 2.

Félig-meddig elhelyezkedtem. Lakás már nem volt kapható, így a vendéglős szénapajtája s a helybeli tanító fászkamarája között kellett választanom. Az utóbbit igen csinosan rendezték s a Tolnai Világlapja képeivel be is ragasztatták. Így, bár a pusztá anyaföld képezi padlómat, de legalább hívős lesz, mert itt, állítólag számos meleg napok fordulnak elő. A lexikonokat azonban, vigyázatból, az ágyam fölött madzagon lógó deszkára raktam, nehogy esős időben, ami itt szintén előfordul, megázzanak. Ajtóm zárhatatlan bár, pedagógiai elveim és jó lelkiismeretem körülszanczolnak. A szabadban fogok tartózkodni.

Első látogatásom a fürdőigazgatónak szólt, aki éppen a feleségét pofozta, de azért elég

Am a felettünk kóválygó felhőkölly sötét árnyék gomolyog alá, amelyek fekete méhéből egyre kísértetiesebb villámok cikláznak egyenesen fejünk fölé. Makacsul és mindig erősödő nyomattal tér vissza az a hír, hogy a következő ülészakon kell majd a katonai létszámemelésnek, az örök udvari veszszőparipának is a parlamenti porond összes akadályait diadalmasan átugratnia. Azaz a paktumos viszony legitím gyermeke, a választási reform mellé, amelyet a trónbeszéd és a kormányzati program a törvényhozás mellőzhetetlen kötelezettségévé tettek, odacsempésznék az illegitim gyermeket is, azt a létszámemelést, amelyet éppen a paktumos megállapodás feltételül csak az eljövendő, a választási reform alapján teremtetett törvényhozásnak tartott fenn. Sőt hír szerint éppen a koalíció pártjai ajánlanák fel a királynak a létszámemelés gyors nyélbeütését annak fejében, hogy a király viszont elfogadja a nemzeti szellemben szerkesztett választási reformot. Mit tartsunk az ilyen feltevésekről? Ha igaz volna, bizony azt látnók, hogy a kellemetlen vesszőparipa halálos trójai lóvá növekedett meg, amelynek irtózatosságtól elszédülve, magunk szakítjuk le előle bátyázatainkat.

Mi is a legnagyobb mértékben tudjuk méltányolni azt, ha az új reform a magyar nemzeti állam szükséges garanciáival leszen felszerelve és bizonyára megbízhatunk gróf Andrássy Gyulában, hogy javaslata a kor igazságainak és az államférfiúi lelkiismeretességnek mélyes harmoniáját fogja tanusítani. De ha az ily művet annak a koalíciós kormányzatnak, mely mondhatni, soha nem látott parlamenti erőtmegre támaszkodhatik, nem saját értékéért és igazoltságáért fogadtatná el a királylyal, hanem csak a paktum kijátszása és a nemzet iránt vállalt kötelezettségeinek megszegése árán, nem alkotmányos gyengeségünk végzetes bevallása, a nemzeti ügy-

nek tökéletes csatavesztése volna-e ez? És másrészt micsoda bizalmatlanságot jelentene éppen az új, szélesebb alpra fektetett nemzeti akarat irányában is, amelyhez a katonai kérdésben való döntést a paktum erejével odautaltuk? Elvesztett per a királylyal szemben is, a nemzettel szemben is, valóban rossz utlevél volna ez a fuzió ugyanis nagyon kétes és gyanús gondolatának. Csak olyan látvány volna ez, mint mikor prairie-égés közepett egymás mellett futnak tigris és ökör, róka és nyul.

A Balkán.

Budapest, szeptember 12.

Európában a Balkán a váratlan lehetőségek és a hirtelen meglepetések földje. A kontinens többi részét kihegcsesedett országhatárok tagolják; a népek faji karaktere arra nyugat felé immár kiforrt, megtisztult, mint ahogy az egy pohárban összerázott víz és olaj külön-külön elrendeződik és elválik egymástól. Európa nyugatán — mintha éles reflektor világítana meg minden zegzugot — csupa adott és jól ismert mennyiséggel van dolgunk. Szemünk láttára fejlődik egyik esemény a másikkal s a problémák megfejtése az egy vagy több ismeretlenü egyenletek sémája szerint történik. Az adott előzményekből meglehetősen biztosan következtethetünk a jövőben történőkre.

A Balkánon azonban ködök ülnek görbe hegyek és zegzugos völgyek között s az ismeretlen mennyiségek száma egyszerre megszorodik. Az egyenletek megfejtése ilyen körülmények között lihetetlenül nehézzé, sőt lehetetlenné válik. Egészen különös, számunkra idegen világ ez, ahol disznópásztorokból lesznek a királyok és bevallott foglalkozás az, hogy ha valaki bandavezérkedik. Tarka kavardásban hemzseg odalenn egy sereg népzagyvalék, anélkül, hogy az idő rostája külön-külön osztályozhatta, tömörítette volna őket. Nyugati kultúra keve-

redik a legbarbárabb Ázsiával, keresztény világnézet mohamedán fanatizmussal. És forr, kavarog minden; ellenséges elemek üzik, kergetik, az összetartozók pedig keresik egymást. Emberek gyutacos puskával a vállukon, övükben handszárral, villámfény mellett szőnek összeesküvést és a néptribunok, akik az eseményeket irányítják, félig szabadsághősök, félig rablóvezérek. Ezt a nyüzsgő, mozgalmas világot nem lehet éles reflektorral megvilágítani, jól megnézni mindent, azután határozni, mi hogyan következék? Itt mindig készen kell lenni valami teljesen váratlanra, abszurd hihetetlenre. Hol egy szerb királygyilkosságra, hol egy államcsinyre, amelyikben — amint ezt a vértelen török forradalom mutatja — az is megtörténhetik, hogy egy évezredes abszolutizmus helyén virágozik ki egyszerre a legmodernebb alkotmányosság, felelős minisztériummal és általános szavazati joggal. Alig néhány esztendeje, hogy Elive Crelebinek, a kétszáz évvel ezelőtt Magyarországon járt török utazónak emlékiratait kinyomatás előtt negyedére kurtította le a török cenzura azon a czímen, hogy a derék török író sok esetben nagyon szigorúan bánt el a vele egykoru államkormányzókkal. A török cenzura úgy vélte, hogy ez a példa nagyon rossz hatással lesz az élő nemzedékre. S ma Európa ámulatára ugyanezen a földön a legteljesebb sajtószabadság virul s az ifju-török komitében kiizmosodó közvélemény nagyobb hatalom az állam irányításában, mint maga a hivatalos kormány.

A Balkánon tehát mindig készen kell lennünk minden hihetetlenre, különösen most, amikor Törökország váratlan alkotmányos átalakulása merőben új helyzetet teremtett.

Bizonyos, hogy az alig lezajlott közös miniszteri tanácskozások legfontosabb témája éppen az volt, hogy mi lesz a Balkánon? És főleg, hogy az új-török mozgalom milyen hatással lesz Boszniára és a monarchia balkáni pozíciójára? Ezek a tanácskozások valószínűleg véglegesen kitűzdelték

nyájasan fogadott. Meglepetésemre kijelentette, hogy fürdőtaksa nincs, csak zenedij van s az utak karbantartására kell egy kis összeget adni. A kápolna-alap két forinttal adóztatja meg a fürdővendégeket, de ezt a vallásosság parancsolja s minthogy ez alól izraelita vendégtársaim sem képeznek kivételt, a szent emberi egyenlőség nevében belenyugszom. Boszant azonban az, hogy a fürdő világítása s a szolgaszemélyzet díjazására is kell minden fürdővendégnek pár forintot adnia. Nem tudom: így van-e ez Oстенében, de igaz, hogy odáig drágább a vasut.

Julius 3.

Igen szép idő van s elindultam első nagyobb sétámra. Naplómát megmutattam házigazdám-nak, aki kifogásolta a pongyola stílust s a „képez” ige gyakori használatát. Virágosabb leszek s a „képez” helyett az „alkot” igt fogom használni. A tanító leánya szolgál ki, takarítása nem tiszta, de hozzám különben nyájias s mindig megkérdi: hogy aludtam?

Julius 4.

Első sétám nem a legjobban sikerült. A környékbeli dinnye-földek közé tévedtem s a csösz illetlen szavakkal támadott reám, testi fenytékel akart illetni s ha gyorsabb mozgásra nem fogom lábaimat, tetteleg bántalmaz. Így csak fütykös nevezetű botját dobta utánam, amely elért s ma nem tudok leülni. Panaszt emeltem a fürdőigazgatónál, de annak komája a csösz s állítólag az ő dinnyéit is őrzi. Házigazdám, a tanító, hosszú beszédben figyelmeztetett a tanárjelölt kötelességeire embertársai s a dinnyék irányában. Rejtett szavaiból azt éreztem ki, hogy

dinnyelopással gyanúsit. Erélyesen visszautasítottam a gyanút s azóta a viszony köztem és házigazdám közt kissé feszült. Ennek átkát nyögöm, mert ma reggel a tanítókisasszony az ágyamon felejtette a kotlós-tyukot s nem söpört. Délután zivatar támadt, mely lakásomat is nedves kezekkel illette. Lexikonomat plédemmel takartam be s inkább magam fáztam, mint hogy könyveimnek kára essék. Ha ki nem fizettem volna a lakást egy hónapra, kiköltözém.

Julius 5.

Ma több ízben kellett elmondanom az egyszeregyet. A tanító disznai bejárnak a szobámba s a szomszédgyerekek mindenféle illetlen anyagokat dobálnak a nyitott ablakon át a lexikonomra. Állandóan letakarva fogom tartani. Kárpótlásul a sors estére kelve, több fürdővendéggel ismertetett meg, köztük egy báróval, egy nagy művésznővel, egy jeles íróval és egy főpappal. Kóró-Füred vendégei igazán válogatott eszmekörből valók.

Julius 6.

Többek javaslatára ma megfürödtem. Mint-hogy fenyőfürdőt hirdettek: azt kértem. Meglehetősen zavarban látszottak lenni, de a fürdőszolga arca csakhamar földerült s elmene. Mire fürdöm készen áll, gyönyörrel ugrám bele, de fájdalomra, mert a helybeliek fenyőfürdő alatt valami igen sajátságosat értenek. A fürdőszolga ugyanis a forró víz fenekére egy egész kis fenyőfát teve, ami nekem, mezitelenségemet tekintve, hátrányomra vála. A fenyőfa drágán számítaték, mert helyben ez a növény ritka. Mégis érdeklődvén annak provenientájára iránt, a kádmosóné

megsugta, hogy a molnárék padláson levő megszáradt karácsonyfáját áldozták föl, csakhogy egy fürdővendég kívánalmainak eleget tegyenek. Szép tölük.

A tanítóval megbékéltem, mert két kis fiának — szivességéből — számtani lezckéket fogok adni. Ma söpörtek nálam.

Julius 7.

A megbékélt tanító revízió alá vette naplómát s kifogásolta benne a félmult idők gyakori használatát. Én azt hittem, hogy az disziti a stílust. Egyébiránt módjával használva nem árthat.

Ma meglátogattam a főpapot. Igen szerény lakása van, mondhatnám: szegényes. Ő azonban Krisztus példájával mentegetődzik. A művésznő ma ismét megszólitott. Nagy tisztesség. Kért, írjak neki diktálás után levelet. Megígértem. A rossz nyelvű tanítókisasszony azt állítja, hogy nem a szeme fájt, hanem nem tud írni. Föltehető-e ez egy művésznőről? Ó, milyen mérges fulánk a rágalom. Ezt a lapot nem fogom megmutatni a tanítóknak. Egyáltalán, mi köze az én írásaimhoz? Ha letelik a hónapom: kiköltözöm, mert a gyerekek nagyon szemtelenek. Tegnap is becsaltak a kert végén levő mocsárba s ott hagytak. Egyik cipőm a sárba ragadt. Holnap reggel megkeresem.

Julius 8.

Ma tánczestély volt a Bagolyhoz czimzett vendéglőadóban. Csudálatomra a zenét harmonika nevű hangszer szolgáltatta, ami a beszédett zenedijjal össze nem egyeztethető. Mindazonáltal jól mulattam, a művésznő tanított tánczolni, ami a jelen volt fürdőközönségnek nagy mulatságára szolgált. Több ízben megbotlottam, de a

a monarchia legközelebbi külpolitikájának az irányjelzőit. Az összeülő delegációk legfeljebb pecsétjükkel teszik arra, amit Aehrenthal és Burián miniszterterveikkel elvégeztek, ha ugyan ezek az urak érdemesnek tartják a delegációt arra, hogy a terveikről őszintén felvilágosítsák?

Érdekes lett volna a kulcslyukon át hallgatózni, hogy Aehrenthal és Burián miket javasoltak? Kiderült, hogy a monarchia eddigi balkáni politikája a legteljesebb csődöt vallotta. Ennek a politikának ezideig a műzstegi egyezmény volt a fundamentuma. A szandzsák-vasut terve azonban felborította ezt a fundamentumot, a monarchia egyszerre izolálva maradt a Balkánon a maga erejére és Németország problematikus baráti hűségére utalva. Oroszország, Anglia, Franciaország, sőt tulajdon szövetségstársunk, az Albániára kacsingató Olaszország is ellenünk fordult, azt az előnyt pedig, amit a szandzsák-vasuttal talán nyertünk volna, keresztülhuzta az Adria-vasut terve. Így álltak és szomorúan álltak a dolgok, amikor a török alkotmányosság hajnalhasadása, mint a szivacs a táblára irt kréta-jegyeket, mindent, ami eddig történt, kitörölt a világkrónikából. Macedóniából ki kellett vonultatni a nemzetközi csendőrséget, minden entente és kontra entente tárgyaltanná vált; immár arról van szó, hogy a török alkotmányos kormány a szandzsák-vasutra adott engedélyt is visszavonhatja, sőt van olyan irányzat is Törökországban, amelyik Bosznia, Kréta, Cyprus és a többi elkobozott török tartomány jövőbeli sorsát feszegeti. Az alkotmányos Törökország nagykoru akar lenni és maga kívánja ezentul irányítani a sorsát.

Vajjon Aehrenthal érti-e, hogy a megváltozott helyzetben megváltozott feladatokkal áll szemben s hogy most már csak egy merőben új, merész kezdeményezés mentheti meg a monarchia balkáni befolyását?

A monarchia álláspontja valamikor az

művészno vacsoráját engesztelésül kifizettem, mert súlyosan lábaira hágván, némi neheztlenséget vontam magamra. A cipőmet reggel megtaláltam. De igen rossz állapotban. Hosszas szárítás után azonban újra használhatóvá lesz.

Julius 9.

Ma nevezetes vendégünk érkezett, a hírneves tudós, Wertheimer. Én nem ismerem ugyan a nevét, de más szakmát művelvén, nincs kizárva, hogy nagy tudós. A fűrdőigazgatónál lakik s nagy kéziratcsomagokkal érkezett. Holnap színelőadás lesz, a közeli város társulata áttrándul egy előadásra s a művészno vendégül lép fel. Többek állítása szerint bokrétát kellene csináltatnom, mert táncolni tanított. Takarékosági szempontból azonban mezei virágokat szedtem, melyeket a szinpadra fogok dobni.

Házigazdámval ma összekülönböztem. Titokban mégis elolvasta naplóm s neheztléven az abban foglaltak némelyike miatt, több becsületsértő kifejezéssel illetett. Többi között tuskés dísznőnek és vadszamárnak nevezett. Többek állítása szerint lovagias tőrre kellett volna terelnem a dolgot, de ebben járatlan lévén, a főpapnak panasztam el esetemet, aki is békét csinált közöttünk. A tanító a tuskés és vad jelzőket visszavonta s én kénytelen voltam megelégedni, mivel a fegyverforgatásban járatlan vagyok.

Julius 10.

A színelőadás megvolt. Bokrétám nem tette a kívánt hatást, mert a művészno — tán tévedésből — visszahajította a virágokat, csak midőn a szurós nyelvű gazdasági irnok figyelmeztette, hogy talán értékes ajándék rejlett a mezei virágok szerény köntöse alatt, kezdte keresni.

volt, hogy a Balkánra vonatkozólag nem hajlandó elismerni egyetlenegy nagyhatalom érdekeltségét sem. A magunk gyengesége és erélytelensége miatt azonban az idők folyamán lecsusztunk erről az egyedül helyes állásponttól, melyre a monarchiát Magyarország történelmi multja is predesztinálja. A balkáni néptörédek és a nyugat kultúrája és ipara között Magyarország volt egészen a legutolsó időkig a közvetítő. A monarchia helyes politikája az lett volna, hogyha a régi történelmi hagyományokat folytatva, ebben a hivatásban megerősíti Magyarországot és szorosabbra fűzi a balkáni népet összefűző szálakat. Magyarország addig, amíg önálló külpolitikát folytathatott, a török invázióval szemben úgy szerepelt, mint a balkáni országok függetlenségének védelmezője s a balkán népek patronusa. A török uralom alól alig felszabadult országocskákkal szemben ezeknek a régi hagyományoknak a felújítása és becsületes továbbfolytatása örök időkre megszilárdította volna befolyásunkat a Balkánon. A czopfos osztrák diplomácia azonban, féltékenyen a Magyarország történelmi fejlődéséből és földrajzi fekvéséből folyó feladatra, külön kapcsolatokat keresett a Balkán és Ausztria közt, nagyhatalmi hóbortjában imperialista politikát követett s ezzel a monarchiától elidegenítette, bizalmatlanokká tette a balkáni népeket. Ma akár osztrák, akár magyar, egyformán rettegett és megvetett „svába“ odalenn s odajutottunk, hogy nemcsak kénytelenek vagyunk elismerni a más nagyhatalmak érdekeltségét, hanem az összefogó nagyhatalmakkal szemben mi maradtunk társtalannul izolálva, befolyás nélkül a görbe hegyek között.

Ebből a kudarcból megérthette Aehrenthal, hogy mit értek a monarchia balkáni politikájának eddigi támasztékai. Olaszország a hármasszövetség dacára frontot csinált ellenünk a tengervidéken, Oroszország a műzstegi egyezmény mellett is kontra-sakkhuzással felelt a szandzsák-vasut tervére és ellenünk harangozta az

egész európai közvéleményt. Vajjon merte-e tanácsolni Aehrenthal a budavári megbeszéléseken azt, hogy ezentul is ezekkel a szövetségesekkel csináljunk balkáni politikát?

Valószínű, hogy merte, hiszen az osztrák diplomáciában nincsen annyi kezdeményező szellem, hogy a régi sinekről ki merje zökkenteni politikája eddigi futását. És nincs benne annyi önmegtágadás sem, hogy lemondjon agresszív hajlamairól, amihez persze szükséges, hogy kiudvarolja a nagyhatalmak jóindulatát.

Pedig a görbe hegyeket borító szürke párázatból már kiemelkedett az az új hatalom, amelyik legtermészetesebb támasztékunk volna a Balkánon. Az alkotmányosságban megifjodott, új reneszánszát élő Törökországot értjük.

A mi érdekeink és Törökország érdekei a Balkánon tökéletesen azonosak. A török határ délen, a magyar határ északon rajzolja körül azt a területet, amit Európa Balkán néven ismer. A két ország földrajzi fekvése egyenesen nekünk és Törökországnak juttatta azt a szerepet, hogy rendet tartunk, irányítsunk a két határvonal közé szorult apró országok és kiskoru harci kedvvel gomolygó népek között. Közös érdekünk az is, hogy erről a területről kizárjuk minden más nagyhatalom befolyását és hódító törekvéseit. Ehhez természetesen az szükséges, hogy nekünk magunknak se legyenek imperiálista hóbortjaink, de egy esetleges területnagybodás kétes hasznáért bőven kárpótolna bennünket az, hogy ezzel sikerülne az egész Balkánt, sőt Törökországot is belekapcsolni a monarchia gazdasági érdekkörébe.

Egy ilyen kapcsolathoz meg lenne a szükséges előzmény a török és a magyar faj rokonságában s abban a szimpátiában, mely a legutóbbi időben sürin nyilatkozik meg irántunk az ifju-török sajtóban, ahol érdeme szerint méltányolják a monarchia és Törökország közt levő közös érdekek jelentőségét.

de akkorra már megették a korcsmáros tehenei. Az előadásból különben keveset láttam, mert drágán megváltott helyemet a tanító kisaszónynak kellett átengednem, mialatt én a pipázóba szorultam. Ott is nagy tolongás volt és kellemetlen szag. Holnap újra fürödnöm kell. A fenyőfürdőtől azonban tartózkodni fogok.

Julius 11.

E nap gondjait a fűrdő foglalta el. Valóságos esemény ezen fűrdőhelyen, ha valamely vendég fűrdőt rendel. Nem is sikerült úgy, mint óhajtottam volna. Meleg víz kevés volt, mert a fűrdőigazgatóéknál mostak s likas lévén a kád, azon csekély vízmennyiség is kifolyt, mely fűrdősemre felajánlatott. Így szárazon maradtam. De, mint mondják, nemsokára kezdődik a szabadban való fűrdés, midőn tudniillik a fűrdőigazgató ur sertvéseit vásárra hajtják, azok helyét a szomszédos tóban mi foglaljuk el. Kabinokat fognak építeni s a fűrdő-illeték igen mérsékelt leszen.

Ma hosszasan beszéltem a nagy tudóssal. A fiatal író is hozzánk csatlakozott. Tudományos kérdések azonban nem kerültek szóba, csak egy alsó nevű, előttem alig ismert játék esélyeiről folyt a vita. A tudós jól látszik érteni e játékot, állítólag ebéd után a fiatal íróval a kocsi-szin alatt játszanak is. A művészno haragszik rám. Kellő töke hiányában nem vagyok képes kiengesztelni. A főpaphoz fogok ragaszkodni. Ma este együtt fogunk sétálni. Megnézzük a tavat.

Julius 12.

A többször említettem tő fűrdésre, szerény véleményem szerint, nem egészen alkalmas,

mert a környékbeli házak csatornái beelőmlenek, másrészt, a sertvések távoztával a molnár bivalyai is igénybe veszik. Ezekről azonban, mond a főpap, tekintettel békés természetükre, még fűrdőhetnénk, hanem a vetkezés több akadályba ütközik, mert a parton összesen két reves fűzia van, melyeknek vékonyodó törzsei mezitelségünket kellőleg nem fűdöznék. A közeli istállóban ugyan lehetne öltözni és vetkezni, de azt a hölgyeknek tartotta fenn a fűrdőigazgatóság s így, a nap bizonyos szakában, arról is le kell mondanunk.

Békés fűrdőletünk egét különben is vészfelhők fenyegetik. A művészno s a fűrdőigazgatóné, helybeli molnárunk neje között egyenlenség tört ki, állítólag csáb miatt. Ennek terhes következményei elől menekülendő, a művészno hamarosan távozott. Az igazgatóné, aki különben szelid és művelt hölgy, lakában felkeresve a művésznot, pofonüté s távozása alkalmával meghajigálta. Emiatt közte s férje közt viszály tört ki, melyben a tanítóék házi seprűje is szerepelt. A főpap az evangéliumra hivatkozott, mondván: fiacskáim! szeressétek egymást.

Ezt a mondást azonban, a tanító szerint, furcsán értelmezi a főpap, mert még a tegnapi est folyamán összekülönbözvén a tudóssal, őt szemtelen svindlernek nevezte. A tudós ellenben felettes hatóságukkal fenyegetődött. Igen különös a neve emez hatóságnak, amint utóbb megtudtam: Chevra Kadisa. Nem ismerem.

Julius 13.

Erős esőzés köszöntött be s lakásom hiányai mindjobban érezhetők. Ma éjjel az ágy alatt aludtam, mert az menhelyet nyújtott a csepegő eső ellen. Mindazonáltal megkísértem hangaz-

A politika világából.

Budapest, szeptember 12.

A törvényhozás munkarendje.

Tíz nap múlva véget ér a parlament nyári szünete. Szeptember huszonkettedikén tartja első ülését a képviselőház, amelylyel az átmeneti időszak legfontosabb ülészaka kezdődik. Már a következő napon, huszonharmadikán, Budapesten újra közös miniszteri tanácskozás lesz. Akkor állapítják meg a delegációk összehívásának időpontját, még pedig valószínűleg október első felére. Az eredeti terv szerint a képviselőház október közepéig nem tartott volna érdemleges üléseket, hogy a szeptember végén összeülő delegációk zavartalanul tárgyalhassanak. Most azonban ez a terv módosul, mert a Ház ülésének akadályai, a delegáció ülészaka csak október első felében lesz aktuális. A bizottság tehát addig is a már a bizottságokban tárgyalt javaslatokkal s egyes miniszterek sürgős természetű előterjesztésével fog foglalkozni. Legnagyobb érdeklődést kelti a tárgyalásra előkészített ügyek közt a kivándorlásról szóló törvényjavaslat. Wekerle miniszterelnök az 1909. évi költségvetést a Ház első érdemleges ülésén terjeszti elő az államháztartás állását megvilágító ekspozé kíséretében. Az őszi ülés első hónapjában terjeszti be gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a választói reform törvényjavaslatát, amely ennek az ülésnek jellegét adja meg.

A fuzió.

A koalíciós pártok fuziója a parlament összeülését közeledtével mind élelkebben foglalkoztatja a politikai világot. A bécsi „N. W. Tagblatt” mai számának első helyén hosszabb interjú közöl Sággy Gyula képviselőtől, a függetlenségi párt alelnökétől, amelyben Sággy a fuzióról a következőket mondta:

— A fuzió kérdése szorosan összefügg úgy az önálló magyar nemzeti bankkal, mint az általános választói joggal. Ha sikerül a koalíció 67-es pártjait az önálló jegybanknak megnyerni és a jegybankot 1911. január 1-én felállítani és ha sikerül az általános választójog kérdését általános megelégedésre

dámat kedvezőbben hangolni a tető megreparálása iránt. Nem nagy reményem van ugyan, mert gyermekeket, akik napról-napra neveltebbek kezdtek lenni, már nem tanítom. Mult szombaton is rossz illatú folyadékot öntöttek ablakomra át szobámba s a tehénvakarót oly helyzetben rakták ágylepedőm alá, hogy annak éle csaknem megbesztet. Csak már letelnék a hónapom!

Julius 14.

Ma van a Bastille bevételének napja. Emlékeztetes nap rám nézve, mert a távollétemben támadt vihar elvitte a fáskamrát s haza térvén, lakásomnak csak hűlt helyét találtam. Kétségbeesítő állapot, mert a vendéglőben egyetlen üres szoba sincsen, a falu pedig messze van. Mégis, kénytelen leszek odaköltözni addig, míg fáskamrámmal fölépül. Megjegyzem, hogy ez építmény helyreállítását még hátralevő félhónapi lakpénzem érdekében óhajtottam.

A tanító anyagi segélyemet kívánja erre vonatkozólag igénybe venni. Ridegen elzárkóztam e kívánság elől s így alkalmasint hosszabb ideig leszek hajléktalan. A művész lakása üres ugyan, de nagyon drága. Mégis kénytelen leszek kivenni.

Julius 15.

Beköltöztem a művész szobájába, mely a fürdőigazgató-molnár házában van. Belépésem ez átkos lakba nem indult szerencsés prognosztikon alatt. Költözés közben egyik lexikonom az istálló végén levő pocsolóba zuhant, a molnár pedig, aki, mint mondják, csak alkalomra vár, hogy neje méltatlan gyanuját a művészt illetőleg megtorolhassa, akkor rontott szobámba.

megoldani, akkor a fuziónak mi sem állana utáiban. Am ha ezt a két kérdést nem lehetne megoldani, a fuziót nem tekinthetném aktuálisnak, inkább csak olyan kérdésnek, mint amely a közel jövőben aktuális lehet. Olyan fuzióba, mint amilyen az 1875-iki fuzió volt, sem esetre se mennék bele. A magam részéről csakis a koalíciós pártok egységes fuzióját tudom elképzelni, mert csak ilyen fuzió volna az ország érdekében. Egyáltalában nem tartom lehetetlennek, hogy a 67-es pártok, gróf Apponyinak és pártjának példáját követve, a függetlenségi pártba olvadjanak bele.

Politikánk végső céljára nézve könnyen megegyezhetnénk, mert nincs olyan magyar ember, aki az ország függetlenségét ne óhajtaná. Minden magyar ember szívében ott él a függetlenség gondolata és azt hiszem, hogy ami ezt a kérdést illeti, a fuzió létrejöttének nincsen akadályai.

Hogy a fuzió csakugyan létrejöhesse, legelsőbb is munkaprogramot kellene kidolgozni, amelynek alapján lépésről-lépésre haladhatnánk a teljes függetlenség felé. Azt hiszem, hogy gróf Andrássy Gyula is belátja a magyar pártok ilyen fuziójának szükségességét a függetlenségi lobogó alatt. Viszont nekünk, a Kossuth-párt tagjainak is be kell látnunk, hogy egyszerre, huszonnégy óra alatt nem lehet mindent megvalósítanunk. A nemzet függetlenségét csakis lépésről-lépésre haladó munkával, a függetlenségi eszmének fokról-fokra való előbbvitelével lehet kivívni és a fuzió minden bizonynyal el is érni ezt az eredményt, ha a magyar pártok a függetlenségi lobogó alatt csoportosulnának.

A horvátországi helyzet.

Báró Rauch Pál horvát bán ma délelőtt 11 órakor a pénzügyminiszteriumban megjelent dr. Wekerle Sándor miniszterelnökkel, akivel a horvát kérdésekről hosszasan tárgyalt.

Jelentettük már, hogy azokat a horvátvidéki polgárokat, akiknél a zágrábi ügyészség házkutatást tartott, beidéztek a vrginmosti kerületi törvényszékre, ahol valamennyiüket kihallgatták. Most azt táviratozzák Zágrábból, hogy dr. Accurti főügyész indítványára tegnap délután letartóztatták a következőket: Milics Miklós lelkész, Vato Lukács kereskedő, Momcsilovics tanítót és Jovanovics György földmivest. A vádlottak az éjjel érkeztek meg Zágrábra és ma délelőtt bekisérték őket az ügyészség fogházába, ahol velük együtt már huszonkét nagyszerb összeesküvő

amikor háziasszonyom éppen az ágyamat vette. Gyilkos haraggal rohant réám, banditának s családi becsülete megrablójának nevezett. Tetlegességekre került volna a sor, ha a hátsó ablakon ki nem ugrom. Ez ablak azonban ugyanazon pocsolóra nyilván, mely lexikonom halvézete is volt, szagos folyadék vett körül, mely a téhénistállóból csörgedez. A fürdőn ez esemény nagy föltűnést keltett. Engem most mindenki kerül, nem az esemény, de ruhám illata miatt.

Julius 16.

Helyzem itt a fürdőn tarthatatlan. Résztint a rágalom, résztint a lakáskérdés korán távozni kényszerít. Virághalmi különben is szüneti tanfolyamot nyit, irók neki s felajánlora pedagógiai szolgálatomat s visszatérek a fővárosba melyben, mégis kissé lártasabban mozgok s jobban kiismerem magamat.

Szeptember 19.

Számos csalódás éri az embert az életben. Fürdői ismeretségeimet fenntartandó, meglátogattam a főpapot, akiről kisült, hogy schames az egyik óbudai zsinagógában. A tudóssal sem jártam különben, mert ő stearin-gyári raktárnok. A fiatal író egy sorsolási közlöny korrektor. Legkeserűbben csalódtam a művésznőben, aki, mint saigó kebellet megtudtam: ruhatárosné a Hökköm-színházban.

Fürdőzésem emlékét csak ruhám őrzik, melyek többszöri szellőztetés után sem vesztették el illatukat.

raboskodik. Príbicevics Valért, a vizsgálati fogságban levő szerb teológiai tanárt meghívták a patriarka-választás miatt rendezendő szerb egyházi kongresszusra. Hir szerint Príbicevics szabadságot fog kapni, hogy megjelenhessen a kongresszuson. A horvát-szerb koalíció végrehajtó-bizottsága holnap délelőtti kilencz órakor értekezletet tart.

Még be sem fejezte magyarországi, horvátországi és tengeremléki igazgató körutját Volodimirov tábornok, a pánszláv apostol s más másik orosz vendég érkezik hozzánk. Zágrábból jelentik, hogy Miljukov, a дума volt elnöke, az alkotmányos demokrata párt vezére, odaérkezett, hogy tájékozódjék a politikai helyzetről. Az orosz politikának ez a kiváló oszlopa valóban nagyon kíváncsi ember lehet, hogy a horvát politikai helyzet iránt érdeklődik, de nem ártana, ha a horvát báni kormány is kíváncsi lenne kicsit és érdeklődne utjának igazi célja iránt.

A „Pokret” azt írja, hogy báró Rauch horvát bán rendeletet adott ki az összes adóhivatalokhoz, hogy e hó 15-ig terjeszszék fel hozzá a különböző letétekről, biztosítékokról és árvapénzekről szóló kimutatásokat. Ezek az összegek, amelyek a különböző pénzügyintézeteknél vannak deponálva, mintegy nyolcz millió koronát tesznek ki. A horvát kormány ugyanis — mondja a „Pokret” — pénzzsükében van és ezeket a pénzeket egy általa alapítandó új pénzügyintézetnél akarja elhelyezni, amelytől azután kölcsönt szándékozik felvenni.

A patriarka-választás.

Bogdanovics Luczán budai szerb püspök, a karlóczai patriarkátus adminisztrátora ma reggel Karlóczára utazott. Elutazása előtt azt mondotta, hogy a patriarka-választás kérdésében a helyzet teljesen bizonytalan és hogy a maga javára — legalább eddig — semmi kedvező fordulatot nem lát. Még megjegyezte, hogy minden a radikális pártnak az utolsó percze hagyott elhatározásától függ.

Ujvidékről jelentik, hogy a radikális szerbek folyton tanácskoznak. A kiszivárgott hírek szerint Balla főispánnak és Tomics Jásának hosszas kapacitáció után sikerült mintegy husz radikális kongresszusi képviselőt rábírní arra, hogy Bogdanovicsra szavazzanak. Remélik, hogy a radikális pártnak szeptember 14-én tartandó teljes értekezletén még többeket sikerül majd megnyerni Bogdanovics jelöltségének. Más forrásból viszont azt jelentik, hogy a radikális párti kongresszusi képviselők egy részében oly törekvések merültek fel, amelyek arra irányulnak, hogy a patriarka-választás elhalasztassék mindaddig, amíg a radikális pártnak a kongresszus további törvényalkotási sorrendjére nézve bizonyos pozitív megállapodásokra sikerül jutnia. Ugyanis a radikális pártnak az a célja, hogy az általa megkezdett és részben megvalósított reformokat az autonómiában még azon idő alatt léptesse életbe, míg a mai kongresszusi képviselők mandátuma tart.

Budapest, szeptember 12.

Aehrenthal és Isvolski találkozása. Bécsből jelentik, hogy báró Aehrenthal a jövő héten Buchlauban, Berchtold Pépérvári nagykövet kastélyában találkozik Isvolski orosz külügyminiszterrel.

Kossuth Ferenc üdvözlése. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter, az országos függetlenségi és 48-as párt elnöke, Hlatky-Schlichter Lajost, a győri kerület most megválasztott képviselőjét, megválasztása alkalmából meleghangú táviratban üdvözölte, melyre a képviselő a következő sürgönyvel válaszolt:

„Kegyelmességednek szívélyes üdvözlését hálaosan köszönve, ígérem, hogy mindenkor hűséges fia

kívánok lenni ama nagy vezérünknek, ki hazánk sorát nagy tudásának és bölcsességének oly kimagasló nagy erejével intézi és irányítja. Hlatky-Schlichter Lajos."

A Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége a napokban tartotta nagygyűlését Debreczenben, amelyből a következő táviratban üdvözölte Kosuth Ferencz kereskedelmi minisztert:

"A Magyar Vendéglősök Országos Szövetségének debreczeni közgyűlése szeretettel és bizalommal üdvözli Nagyméltóságodat, a dicső apának méltó fiát. Hívó bizodalommal és egész reménységgel várjuk Nagyméltóságodtól évtizedek óta ápolt közérdekű törekvéseink megvalósítását, iparunk és hazánk javára. Gundel elnök."

A berlini interparlamentaris konferencia. A Berlinben szeptember hónap 17-én kezdődő interparlamentaris konferencia tanácskozásai alkalmából a vendégeket fogadó berlini rendező-bizottság az ünnepek sorrendjét a következőképp állította össze: Szerdán, szeptember 16-án fogadó-est a Reichstagban; csütörtökön, szeptember 17-én 8 1/2 órakor este fogadás Schönaich Carolath Henrik főherczegnél, a porosz képviselőházban; pénteken, szeptember 18-án délután hat órakor a berlini Kereskedelmi Csarnok ünnepi lakomája az interparlamentaris tanács tiszteletére; este 8 1/2 órakor Berlin városának estélye a városházán; szombaton, szeptember 19-én délután 5 órakor Bülow birodalmi kanczellár fogadja a konferencia tagjait a birodalmi palotában. Este 8 órakor bankett a zoológiai kert ünnepi csarnokában. Vasárnap, szeptember 20-án reggel 9 1/2 órakor kirándulás Potsdam városának és a királyi várpala megtekintésére. Déli egy órakor villasreggeli. A konferenciára összesen 899 tagot jelentettek be és pedig Belgium 105 résztvevőt, Kanada 6, Dánia 49, Németország 82, Franciaország 44, Anglia 71, Hollandia 57, Itália 127, Japán 1, Norvégia 25, Ausztria 111, Portugália 20, Románia 43, Oroszország 9, Svédország 16, Svájc 7, Spanyolország 5, Magyarország 95 és az Egyesült-Államok 26 résztvevőt jelentettek be. Ezenkívül bejelentettek 255 külföldi és 38 németországi hölgyet.

A románok köréből. A „Lupta” jelenti, hogy a vallás- és közoktatásiügyi miniszter Suciu Silvius miniszteri titkár, a román egyházi ügyek előadóját, saját kérelmére nyugdíjazta. Egy bucaresti lap, a „Vitorului”, mely a magyarországi románok dolgairól rendszeren jól van tájékozva, azt írja, hogy Suciu-nak azért kellett nyugdíjba mennie, mert Metianu metropolita egy levelével indiszkrétziót követelt el. Ugyanis Suciu a metropolita levelét, melyben Apponyi miniszternél való közbenjárásról volt szó, megmutatta több román nemzetiségi képviselőnek, akik azt a metropolita ellen kihasználták.

A román lapok írják, hogy két magyar csendőr behatolt Saguna volt nagyszabani metropolita sirboltjába és ott négy koszorúról leszédtek a román nemzeti színű szalagot. A lapok felhívják a román képviselőket, hogy tegyenek passzét Andrassy miniszternél eme hallatlan brutalitásért.

EGYHÁZAK.

— (A bányai egyházkerület közgyűlése.) A bányai ág. hitv. evang. egyházkerület ma, negyednapon, folytatta s befejezte tárgyalásait. A közgyűlésen ma is Zsilinszky Mihály egyházkerületi felügyelő és Scholtz Gusztáv püspök elnökölték.

Elsőnek Zolnay Jenő előterjesztette az egyházi rendszabály-módásokat, amelyekhez a közgyűlés is hozzájárult. Utána Geduly Lajos, a jogügyi bizottság egyik előadója ismertette a kiszácsi ev. egyház azon kérvényét, hogy országos vasárnap és sátoros ünnep alkalmából országos vásár ne tartassék. Az egyházmegye nem tette magáévá a felvetett eszmét, de a közgyűlés a jogügyi bizottság javaslatára helyeselte a kiszácsi egyház felterjesztését és elhatározta, hogy a vasárnapi és sátoros ünnepi vásárszünet érdekében felir az országgyűléshez. — A zólyomi egyház javasolja, hogy elvül mondja ki a kerület azt, hogy a lelkészek fizetése a tanároknál kisebb nem lehet. Lombos Alfréd, a javaslat szerzője, hosszabb beszédben fejtegette annak szükségét, hogy a lelkészek fizetésminimuma megállapíttassék. A kérdéshez Szelényi Lajos (B.-Csaba), Veres József (Oroszország), dr. Szelényi Aladár és Geduly előadó szolt hozzá, majd maga a világi elnök, Zsilinszky Mihály fejtekte ki, hogy a papi fizetés minimumának megállapításán felül, országos szempontból, tán szükség volna a papi fizetések maximumának megállapítása is. A konkrét kérdés előkészítésére küldöttséget javasol küldeni. A közgyűlés így irányban dönt s a kérdés tanulmányozására Scholtz Gusztáv és Veres József elnöklte alatt Lombos Alfréd, Kaczányi János, Vi-

talio Gyula és Zolnay Jenőből álló bizottságot küld ki, amely bizottság a jövő évi kerületi közgyűlésnek jelentést fog tenni. Dr. Szelényi Aladár ker. főjegyző a pénzügyi bizottságnak a kerület számadásaira és költségvetésére vonatkozó jelentéseit terjesztette elő. A közgyűlés tudomásul vette a jelentéseket, amelyekből kiderül, hogy az államsegély 68.000 koronát tesz ki. Bachát Dániel siremlékére a kerület 200 koronát adományozott. Több kisebb-nagyobb tárgy elintézése után a kerületi közgyűlés a püspök imájával véget ért.

Lateiner katonatisztek.

Budapest, szeptember 12.

Azt a nem is valami kicsiny társadalmat, mely a polgári társadalom keretén belül „hadsereg” név alatt él, az újabb kor demokratikus eszméi eddigelé kevésbé hatották át. A katonáskodás arisztokratikus hivatás maradt, amit a katonakabát dicsérete mellett született társadalmi felfogásnál könnyű megérteni. Pedig a dolog korántsem természetes. Az általános védkötelezettség eszméje lényegileg demokratikus intézményné váltottatta a hadsereget és előkelőség ide, előkelőség oda, a katonáskodás bizony csak olyan kenyérkereset és megélhetési mód a pályaválasztó szülők szemében, mint az ügyvédi, orvosi, hivatalnoki pálya. Egy szóval, nem noble officium többé. Annál érthetlenebb az a mostoha helyzet, amelyben a hadseregben szolgáló lateiner katonatisztek élnek. Értsem különösen a hadbírák és az orvosok helyzetét. Míg a polgári társadalomban a bírói funkció a legelőkelőbb hivatással tudott emelkedni, addig a hadsereg combattans eleme, ha nem is direkt megvetéssel, de bizonyos elvitatásatlan ellenszenvvel tekint hadbíró „tisztársára”, akiben még ma is, mint a landsknechtok-korabeli „Schultheis“-ban, a hóhért véli látni, ki is juttatván neki ezt a díszes építést — persze csak szőigálaton kívül. Pedig már a mult századok szolgálati szabályzatai elismerték a hadbírói tisztség fontosságát, amikor a harcász állományi tiszteknek megparancsolták, hogy ha a hadbírák az ő társaságukat felkeresik, ezért nem szabad őket eldönteni!

És az újabb kor szolgálati szabályzata, — csodálatos módon, — átláptalta a lateiner katonák iránt táplált ezt az ellenszenvet. A hadbíró és a katonaeorvos ma már a tisztikarhoz számít ugyan, de a szolgálóban és szolgálton kívül bizonyos lealacsonyításban részesül a combattans tiszttel szemben. A hadbíró, vagy orvos tartozik a harcász állománybeli tisztek tisztelegni, még ha vele egy rangban van is. A tiszt által vezetett csapatok a hadbírák és orvosok előtt nem tisztelegnek, hanem csupán a csapatot vezető tiszt a saját személyében. Ha tehát egy hadnagy egy csapatot vezet és egy másik, nálánál rangban idősebb hadnaggyal találkozik, akkor a szokásos személyes tisztelegésen kívül a csapatnak a „jobbira (vagy balra) nézz!”-t köteles vezényelni. Ellenben ha orrossal, vagy hadbíróval találkozik, — legyen az bár tábornoki rangban — csak a személyes tisztelegést végzi, míg a csapat tisztelegése elmarad. Hogy pedig itt tényleg a tisztelegési mód inferioritásáról van szó, kitűnik abból, hogy a csapat is köteles tisztelegni a hadbíró és orvos előtt, ha altiszt vezet. A kiintézetések rangsorozatában az orvosokra nézve felelőbb megszegényítő, hogy még az örnagyi rangban álló törzserős sem kaphat magasabb rendjelet, mint a koronás arany érdemkereszttel, holott a combattans századosok gyakran nyerik el a Ferencz József-rend lovagkeresztjét.

Ilyetén kicsinyes apróságokban a lateiner tiszteknek bizonyos lelkicsínylése jelentkezik meg, amit a polgári foglalkozással együtt járó bizonyos félszégesség, a katonás feszesség és délczeg tartás természetes hiánya csak fokoz és állandó guny tárgyává teszi a fegyverét sohasem használó lateiner tiszteket.

Mindezek persze csak külsőségek, formák, amik bántathatják az önértékes diplomás embert, de elvégre is nem életbevágók. Sokkal fontosabbak azok a különbségek, melyek a katonaeletben a lateiner tiszt rovására mutatkoznak a rangsorozat szervezésében. Míg ugyanis a csapatot vezető a III. rangosztályig emelkedhetik, addig a lateinerek pályafutásának koronája az V. rangosztály és ha figyelembe vesszük, mily kevés számmal van ilyen magas állás szervezve, elképzel-

hetjük azon kevés boldog egyén számát, aki ezt elérli.

Legfontosabb baj azonban, hogy a hadbíráknak és orvosoknak nyújtott tisztí fizetés nem áll arányban azon szellemi készséggel, amelyet tőlük a hadsereg megkíván s azon fáradsággal, melylyel a lateiner a diplomáját megszerzte. Különösen kirívó az ellentét a combattans tisztekkel szemben. A harcász tisztek legnagyobb kontingense a hadapródiskolákban kerül ki. Ezek rendszerint négy gimnáziumi, vagy reálistikai osztály befejezése után, — 14-ik életévük betöltésével, — megszűntek szülőik terhére lenni. Az érettségi bizonyítvánnyal katonai akadémiákba lépő ifjak esetleg további három esztendőn át viselik a kiképzetés anyagi terhét, de ezért fényesen kárpótolja őket azon körülmény, hogy az akadémiái studium befejezése után hadnagyi ranggal lépnek a hadseregbe. Ezekkel szemben a diplomáért küzdő lateiner 23—24 éves koráig kénytelen a létfenntartásért és a studiummal járó költségért — drága könyvek, taneszközök, tandíjak, alapvizsgák, szigorlati-, felavatási díjak stb. — élet-halál harcot vívni. A hadapródiskolai növendék 18 éves korától, a katonai akadémiái növendék 20 éves korától kezdve már keres — ha szerényen is — és a mi igen-igen fontos, már ezen korban nyugdíjba leendő beszámításra alkalmas szolgálati éveket gyűjt, holott a lateiner ifjú csak itt kezdi az élet igazi kálváriáját, akkor kezd a kiképzetés igazi terhét viselni.

Különösen mostoha helyzete van a lateiner tisztek között a hadbíróknak. Az orvosok legalább stipendisták lehetnek az egyetemen s az az előnyük is megvan, hogy 35 évi szolgálat után teljes nyugdíjlevelethetnek. A hadbíró helyzete azonban nagyon szomorú. Saját költségén megszerzte a diplomát, az egész önkéntesi évet leszolgálta, a közös hadseregnél legalább egy fegyvergyakorlatot is teljesített, mikor hadbírógyakornokká lesz. Mikor néhány év előtt nagyon valószínűvé vált a katonai büntető perrendtartás reformjának megvalósulása és remélhető volt a hadbírói létszám lényeges felemelése, akkor az egyetemeken csábító hirdetmények hivatották a magyarul tudó ifjúságot a hadbírói pályára. Azóta a katonai perrendtartás ügye végleg elposványosodott s a gyakornokok 4—5 évet várnak a főhadnagy-hadbírói kinevezésre. Még a sikerrel kiállott hadbírói vizsga után is! Azután látszólag kedvező a hadbíró helyzete, mert 3—4 év alatt II. osztályú századosa lesz. Itt azután teljes sulyilag nehezedik rá a kislétszámú, zart testület lassu előléptetési viszonyainak átka. Törzshadbíróvá 10—12 év alatt lehet csupán. Közben még egy igen szigorú és roppant nagyanyagu törzstiszti vizsgát is ki kell állania, aminek nincs értelme. A törzstiszti vizsgát köztudomásulag eltörölték rövid idő előtt — a csapatoknál! Pedig, ha valahol, úgy éppen a combattans elemnél volt értelme, hiszen a nagyobb harcászati csapategységekkel, század-, zászlóalj-, ezreddel való operálást a magasabb tisztí rangban sajátítja el a tiszt. Ámde a hadbíró tiszte ilyen különbségeket nem ismer és sehol a világon polgári tisztviselő előléptetése elé újabb vizsga kiállítását feltételül nem szabják. Csodálatosképpen mégis éppen a hadbíráknál hagyják meg a kötelező törzstiszti vizsgát!

Ezek szerint a hadbíró pályafutása a következő: 22—23 éves koráig saját erejéből megszerzi az oklevelét; azután 2—3 évig dijtalan gyakornok; (az 1600 korona évi segélydíjjal támogatott állások száma innen csekély); 3—4 évi gyakorlat után, 27—28 éves korban, tehát 18—20 évi studium és azzal járó anyagi áldozat árán mint főhadnagy 2040 korona (X. rangosztály) fizetéssel kezd a bírói pályát. (Az új költségvetési javaslat szerint a polgári bíró kinevezetésekora VIII. fizetési osztályba jut, ami az örnagyi illetékek felel meg.) Mint százados azután előbb 2400 korona, azután 3000 korona fizetéssel vár 10—12 évig a törzstiszti illetményre, más szóval, 40 éves korban alig rendelkezik a létminimumnak megfelelő fizetéssel.

Ámde a hadbíró azért mégis — tiszt! Különösen a „Standeschre” szempontjából. Szolgálaton kívül is egyenruhát köteles viselni s így a takarékoskodás bizonyos fokon túl nem mehet. Az utazás látszólag olcsóbb a katonának, hiszen féljegy-kedvezményben részesül. De viszont a tisztnek nem illő III. osztályban utazni,

tehát nem takaríthat meg semmit. (Igazán nem értem, miért nem szerveznek III. osztályú katonatiszti vasúti kupékat?) Csomagokat az utcán nem cipelhet, alsóbbrendű szállodákba nem szállhat stb. stb.

A pályaválasztás ilyenkor aktuális kérdés szokott lenni. Érdemes tehát foglalkozni a lateiner katonák sorsával. És bizony itt volna az ideje, hogy a tudomány napszámósaival a zászlók alatt is megadják az őket megillető sorsot. Addig az életük csak cifra nyomorúság, amit kevéssé édesít meg a befejezés reménye, — a pompás katonatemetés!

Dr. Gábor Gyula.

Vilmos császár a francia határon.

Budapest, szeptember 12.

Vilmos német császárnak a francia határra tett automobil-utja, ha nem is végződött olyan szenzációsan, mint ahogy azt előre jóslgatták, egyike a legnagyobb jelentőségű eseményeknek. Ezzel az uttal sikerült ismét napokra, sőt hetekre az egész civilizált világ érdeklődését a maga számára lefoglalni s ennek révén a most folyó lotharingiai német hadgyakorlatok talán világtörténelmi jelentőséget nyernek, mert talán az első komoly lépést szolgáltatták arra, hogy a béke Franciaország és Németország közt igazán létrejöjjön.

A párisi lapok ugyanis néhány nappal ezelőtt azt a hírt közölték, hogy Vilmos császár, aki jelenleg Lotharingiában van a hadgyakorlatokon, egy automobil-kirándulás keretében át fogja lépni a francia határt s ami harminczhét év óta nem fordult elő, egy német császár baráti érzülettel időzik francia földön.

Nem egészen történt így a dolog. Először is Vilmos császár közvetlenül a határon megállt, tovább nem ment s így mindazok a próféciák, amelyek a legközelebbi időre szóltak, vízbe estek. Másrészt ez az ut nem lett volna hivatalos s Vilmos császár már nyolcz évvel ezelőtt volt titokban Párisban, még pedig a világkiállítás megnyitása előtt, mikor saját szemével akarta megnézni és ellenőrizni a német kiállítást. Akkor ezt hivatalosan letagadták ugyan, de azért köz tudomásu, mert fényképek örökítették meg. Tehát, ha most átlépte volna is a Vogeseket ott, ahol harmincznyolcz év előtt német csapatok nyomultak be francia földre, ez nem lett volna tekintettel, hogy inkognito történt volna.

De a terv komoly volt, Vilmos császár is akarta, a francia kormány is, sőt már mindkét oldalon megtették a szükséges előkészületek is s valószínű, hogy csak az utolsó pillanatban határozott a császár másképp. Hogy miért, azt nem lehet tudni, de semmi esetre sem olyan okból, ami elkedvetlenedést okozhatna. Valószínű, hogy maga Vilmos császár nem tartotta illendőnek, hogy éppen akkor menjen át francia földre, mikor hadgyakorlatot tart éppen azon a földön, melyen egykor véres csatákat vívott a francziákkal s amely hadgyakorlatoknak most is az a feltevése, hogy német csapatok francia csapatok felett aratnak diadalt. De meglehet az is, hogy maguk a francia hatóságok sem mertek garanciát vállalni, hogy nem fognak barátságtalan tüntetések lefolyni a császár ellen s a béke kedvéért óhajtandóbbnak tartották, hogy ez a látogatás elmaradjon. A látogatás nem is történt meg, de hogy a terve felmerülhetett, már maga is nagy jelentőségű.

Nagy jelentőségű nemcsak azért, mert ez az első komoly lépés lett volna a francia-német kelleltenségek elűntetésére, de főleg azért, mert éppen most megint szokatlannul barátságtalan a

viszony Németország és Franciaország közt. Vilmos császár a marokkói kérdésben ismét olyan francia-ellenes lépést tett, mint annak idején Delcassé idejében. Az elkedvetlenedés tehát francia részről érthető s ha most Vilmos császár spontán elhatározásból francia földre akart lépni, ugy ez olyan barátságos közeledés lett volna, amelyet maguk a francziák sem érthettek volna félre.

De ha a tegnapielőtti ut elmaradt is, egy új korszak kezdődött meg. Mert, hogy a látogatás terve komoly volt, az kétségtelen s ha most nem történt meg, most már nem lehet messze az idő, amikor megtörténik. Fallières berlini utja ellen néhány hónap előtt felzúdult az egész francia sajtó, pedig a terv nem is volt komoly, de Vilmos császár utazásának a tervét a legszimpatikusabban fogadták. Ez azt jelenti, hogy Franciaországban is nagy a hajlandóság és a vágy, hogy egészségesebb viszony teremtsék a két ország közt, ami az esztelen fegyverkezésnek s milliók elharácsolásának véget vetne, de az első lépést a német császártól várják. S ezen nincs mit csodálkozni, ha az ember kissé is gondolkodik s a tegnapielőtti ut tervét az bizonyítja, hogy ezt maga Vilmos császár is átérzi. És ezért nem lehet távol az idő, amikor tényleg bekövetkezik az, ami most csak terv maradt.

KÜLFÖLD.

A szerb trónörökös utazása. György trónörökös külföldi utjáról különböző lapokban közzétett jelentésekkel szemben hivatalosan megállapították, hogy György herceg jelenleg Belgrádban van. Ilona hercegnő az olasz királyné meghívására e napokban Elster fürdőből több heti tartózkodásra Raconigibe megy.

A marokkói események. Tangerből jelentik, hogy Mtugi állítólag bevonult Marakesbe és ismét szultánná proklamálta Abdul Azizt, akinek irt, hogy azonnal jöjjön oda, különben mást fog szultánná proklamálni. A „Matin“ tangeri jelentése szerint Muley Hafid levelében adott felhatalmazást El Me-nebhinek arra, hogy a hatalmak képviselőivel tárgyalásokba bocsátkozzék. Muley Hafid elvben el fogja ismerni az algezirászi aktát, számít azonban arra, hogy különösen a rendőrség szervezésének kérdésében kedvező változtatást fog elérni. Igyekezni fog továbbá, hogy speciális követeléseit tekintetében Franciaországgal kiegyezzen. A „Times“ jelenti Tangerből, hogy tegnap érkezett meg oda a híre annak, hogy Muley Hafidot Mogadorban szultánná kiáltották ki. Az esemény, minthogy el voltak készülve rá, itt nem keltett izgatottságot. Ez idő szerint Kazablanka az egyetlen város Marokkóban, amely Muley Hafidot még nem ismerte el szultánnak. Hétfőn fogják átnyújtani az algezirászi szerződést aláíró hatalmaknak Franciaország és Spanyolország együttes jegyzékét, mely Muley Hafid elismerését bizonyos feltételekhez köti. Azt hiszik, hogy Németország, mely a feltétlen elismerést kívánja, a jegyzékre ellenjavaslattal fog válaszolni. Az esetre, ha a hatalmak nem tudnának megegyezni, új konferenciát kell összehívni.

Nemzetközi konferencia Londonban. Októberben Londonban tiz hatalom konferenciát tart a nemzetközi tengeri jog kodifikálása czéljából. Eleinte úgy tervezték, hogy csupán a nyolcz nagyhatalom (hat európai, továbbá Japán és az amerikai Unió) vesz benne részt. Majd később Spanyolországot és Hollandiát is meghívták. Mint ismeretes, a tengeri háboruskodásnak két specialitása van: a blokáde és a kalózkodás. Az első egy-egy kikötőnek tengeri oldalról való elzárását czélozza, s a nemzetközi jog szentesítette szokásokon nyugszik, a másik még igen sok félreértésre és surlódásra ad alkalmat s ezért fölülte kívánatos, hogy nemzetközi megegyezésnek váljék tárgyává. Vannak azonban pontok, amelyekre nézve a nagyhatalmak olyan eltérő nézeteket valának, hogy közöttük lehetetlen egyezkedést elérni. Angolország és Oroszország például a semleges

prédának a tengeren való elkobzása kérdésében foglalkoznak el ellenkező álláspontot. Oroszország ragaszkodik azon jogához, hogy szükség esetén még a zsákmányügyi bíróság ítélkezése előtt — nyílt tengeren — semmisítse meg a semleges zsákmányt, Anglia pedig ilyen brit lobogót viselő hajó ellen intézeti támadást casus bellinek nyilvánít. Ilyen előzmények után aligha várható, hogy az októberben összeülő kongresszus pozitív eredményre jusson.

A török helyzet. Konstantinápolyból táviratozza a „Frankfurter Zeitung“ tudósítója, hogy a külügyminiszternél tegnap diszlakoma volt, amelyre meghívták a külföldi diplomáciai kart. Nagy feltűnést keltett, hogy a bolgár diplomáciai ügyvivőt nem hívták meg. Annak az arany emlékéremnek mintájára, amelyet Vilmos császár látogatásakor verettek, a szultán az alkotmány helyreállításának alakalmából arany emlékérmeket akar veretni s megküldi azokat külön követség útján az összes uralkodóknak.

A szultán mai születésnapja alkalmából a legtöbb török lap ünnepi cikket közöl, amelyekben hangsúlyozzák, hogy ez alkalommal őszinte az ünneplés, mert a szultán megadta az országnak a szabadságot. A Tanin szerint a szultán a tegnapi szalamlik után Mahmud Muktar hadtestparancsnokkal szemben meglegedésének adott kifejezést a csapatok kiképzésére és a tiszték között barátságos érintkezés előmozdítása érdekében kifejtett működésén és megígérte, hogy a jövőben résztvesz a hadgyakorlatokon. Tegnap este a hadügyminiszterium előtti téren hangverseny volt és előadták a Haza című szindarabot. Ez alkalommal számos hazafias beszédet mondtak, amelyek közül kiemelendő egy tiszt hazafias beszéde, amelyben az kijelentette, hogy a revali találkozás Törökországra vált kedvezővé. Az előadáson mintegy 20.000 ember vett részt s a diplomáciai kar is számos taggal volt képviselve. A többi közt megjelent Pallavicini őgrói osztrák-magyar nagykövet is. A Jeni Gazetta tegnapi kelettel jelenti Biarbekirből, hogy Ibrahim kurd-főnököt megverték és az Eufrat felé való menekülésre kényszerítették. A csapatok tizenhét, a kurdok száznál több embert vesztek.

Miután Gesov bolgár diplomáciai ügyvivő a külügyminiszter által adott mai diplomáciai ebédre nem kapott meghívót és erre vonatkozó kérdésére nem adtak neki kielégítő felvilágosítást, kormányja megbízta, ha estig nem kap meghívást, utazzék el.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Szatmár vármegye törvényhatósági bizottsága dr. Falussy Árpád főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott. A tárgysorozat letárgyalása után a gyűlés véget ért.

Veszprém vármegye közigazgatási bizottsága mai napon tartott ülésén Hunkár főispán bejelentette, hogy a királyfogatás előkészítési munkálatai vármegyeszerte rendben megtörténtek és semmi nemü zavaró körülmény nem fordult elő. Óvári országgyűlési képviselő indítványára a bizottság elismeréssel emlékezett meg dr. Vadnay megyei főorvos működéséről, aki most töltötte be szolgálatának huszadik esztendejét. Az egyes hivatalfők jelentése szerint a lefolyt hóban rendellenesség a közigazgatás egyik ágában sem fordult elő.

Ujvidék város polgármestere, dr. Demetrovics Vladimir a következő nyilatkozat közzétételét kéri:

Az Ujság mai számában azt írta rólam, hogy bennem a második helyen jelölt magyar Horváth Gézával szemben Tomics Jása-párti szerbet segített a koalíció Ujvidék polgármesterei székébe. Ezzel szemben kijelentem, hogy bár szerb származásu vagyok, éppen báró Bánffy Dezső miniszterelnöksége alatt lettem Ujvidék város főkapitánya és ugy alatta, valamint gróf Tisza István alatt teljes meglegedésükre töltöttem be hivatali tisztemet. A nemzeti ellenállás óta pedig a függetlenségi pártnak vagyok tagja, nem pedig Tomics Jása pártjának. Dr. Demetrovics Vladimir, Ujvidék város polgármestere.

Ugocsa vármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta Ugron Gábor főispán elnöklésével október havi ülését. A főispán jelentést tett arról, hogy

Andrássy belügyminiszternél a választói reform ügyében bizalmas jellegű értekezlet volt és megczáfolta egyes hírlapok azon közléseit, mintha a főispánok a választói reform kérdésében megyékben értekezletek tartására nyertek volna a belügyminisztertől utasítást. A főispán továbbá azt is jelentette, hogy miután a választókerületek beosztásának Ugocsa vármegyére vonatkozólag vele közölt terveze a jelenlegi megyei keretet veszi alapul, az a következtetést lehet vonni, hogy a vármegye felosztásának híre alaptalan.

Ő királyi felsége, a pénz!

Hiába, csak tisztelettel, a legnagyobb tisztelettel lehet beszélni erről a csereeszközzel. Nem guny, nem is parabola az a titulus, melyet eléje ragasztanak; hanem a legőszintébb érzés legbecsületesebb kifejezése.

Alkalmassint nemcsak a külföldi rovatvezetők, hanem a nagyközönség szélesebb rétegei is tudják már, hogy Abdul-El-Azisz, az eddigi marokkói szultán nyugalomba készül vonulni és helyét testvére, Muley-Hafid fogja elfoglalni. Másutt az ilyen trónváltás belügy lenne; Marokkóhoz azonban az európai nagyhatalmaknak is közük van és így az új szultán előismerése bizonyos czerimóniákkal jár.

A német császár volt a legfűrgőbb. Diplomáciája utján kijelentette, hogy ő kész az új szultánt minden egyéb teketória nélkül elismerni és fölhívta a nagyhatalmakat, hogy ők is aképpen cselekedjenek. Ez a diplomáciai jegyzék nagy ribilliót támasztott a külügyminisztériumokban. Különösen Németország titkos és nyílt ellenfelei — Franciaország, Angolország, Itália, Oroszország, Spanyolország — háborodtak föl azon, hogy Vilmos császár megint eksztravuristot akar. Franciaország és Spanyolország közös jegyzéket készített tehát és ebben azt mondja, hogy Muley-Hafidot csak úgy ösmerik el, ha akceptálja az algezirászi konferencia határozatait. Az összes hatalmak hozzájárultak ehhez a logikus fölfogáshoz — az osztrák-magyar monarchia kivételével.

Németország természetesen megmaradt az első fölfogása mellett és a mellett kardoskodik egy második hivatalos nyilatkozatban is, hogy az új szultánt minden föltétel nélkül el kell ösmerni. Amint látható, itt tulajdonképpen csak szavakról van szó; mert hiszen Muley-Hafid megigérheti az algezirászi határozatok respektálását, de a marokkói sajátos viszonyoknál fogva éppenséggel nem köteles azokat respektálni; viszont, ha kedve telik benne, minden előzetes deklaráció nélkül is meghajolhat Algezirász és társai előtt. A szavak mögött azonban az európai érdekek és zivódások huzódnak meg. Meszse vezetne ezeknek a kibogozása. Elég annyit tudni, hogy nem lehetetlen, hogy megtörténik az az eset: Németország elősmeri az új szultánt.

— Mi ez ellen semmit sem tehetünk, — mondják Vilmos császár ellenfelei, — elvégre Németország olyan politikát követ, amilyen tesz nekik. Mi fog az elősmerés után történni? Muley-Hafid uralkodni fog akarni. Mi szükséges az uralkodáshoz? Pénz. Mit fog tehát ő felsége csinálni? Ő felsége beállt a Marokkói Nemzeti Bankhoz és nagyobb summát fog kérni. És a Bank mit fog felelni? A Bank (miután ez a bank Franciaország, Anglia, Itália, Oroszország és Svájc fölügyelete alatt áll) azt fogja felelni, hogy Muley-Hafidnak pénzt nem ad. Ha pedig pénze nincsen neki, hiába van koronája, szuverénitása, császári elismerése, tapodtat sem mehet előre. Tehát egy bankpénztáros ott a rács mögött

nyugodtan szembeszállhat Vilmos császárral és a mögötte álló négymilliónyi hadsereggel, melyet a világ első hadseregének neveznek.

Állami erdőtisztek fizetés-rendezése.

— Nagygyűlés a létszámrendezésért. —

Budapest, szeptember 12.

1893-ban, amikor az állami tisztviselők fizetését rendezték, hogy hogy nem, megfeledeztek az állami erdőtisztviselők karról. Ujabbán ismét az a veszedelem fenyegeti, hogy az állami tisztviselők általános létszámrendezésének iótéteményében nem részesül. A kormány ugyanis az államerészeti tisztviselők fa- és földjárandóságát olyan számottevő mellékjárandóságnak tekintheti, amely alapul szolgálhat arra, hogy az egyenlő képesítésű állami tisztviselőknek egyenlő elvek szerint tervezett létszámrendezéséből az állami erdészeti tisztviselők kizárassanak.

Hogy e mellőzésnek és az ezzel járó következményeknek elejét vegyék, az állami erdőtisztek a zornócai erdőhivatal személyzetének kezdeményezésére elhatározták, hogy nagygyűlést tartanak, hogy megvitassák a teendőket és állást foglaljanak a kérdésben.

Ma délután három órakor tartották meg ezt a nagygyűlést az Országos Erdészeti Egyesület Alkotmány-utcai helyiségében. Az ülésen közel 400 erdészeti tisztviselő jelent meg az ország minden részéből. A gyűlésen Rónay Antal miniszteri tanácsos, az ungvári főerdőhivatal főnöke elnökölt.

Az elnök a gyűlés megnyitása után megköszöni a nagygyűlésnek az elnökségbe helyezett bizalmat. Azután számot ad a nagygyűlésnek arról, hogy mi történt eddig az előkészítő-bizottság kebelében.

Az elnök ezután felolvastatja a határozati javaslatot, amely így hangzik:

Határozat. Az állami erdőtisztek összesége nevében és képviselétében mai napon összejött nagygyűlés egyhangulag kimondja, hogy az állami erdőtisztek főiskolai képzettségükkel fogva jogot tartanak ahhoz, hogy a főiskolai minősítéshez kötött tisztviselői állásoknál 1909. évtől kezdve tervezett létszámrendezésben teljes mértékben részesüljenek a fa- és földjárandóság címén élvezett mellékjárandóságukat nem tekinthetik sem oly mérvű, sem oly természetű illetményeknek, amelyek miatt a teljes mértékű létszámrendezésnél mellőzhetők volnának.

Ennélfogva kéri, hogy a létszámrendezés reájuk az említett mellékjárandóságok érintetlenül hagyásával, teljes mértékben kiterjesztessék.

Amennyiben azonban ezek a mellékilletmények elháríthatlan akadályai volnának annak, hogy az állami erdőtisztek e létszámrendezés keretében teljes mértékben bevonassanak, készek belenyugodni abba, hogy a mellékilletmények, mint ilyenek, a szerzett jogok biztosítását célzó átmeneti intézkedések mellett, tőlük elvonassanak.

A határozati javaslat előterjesztése után Marossy főerdőtanácsos szólalt fel. Véleménye szerint az állami tisztviselők helyzetének javítása óta az állami erdészeti tisztviselők háttérbe szorultak és mindig a mellékilleték volt a kerékkötője haladásuknak. Ajánlja az egybegyűlteknél, hogy a javaslatot és kérvényt minden változtatás nélkül egyhangulag fogadják el.

Puskás Ferencz erdőmester felszólalása után szintén elfogadásra ajánlja a határozati javaslatot Gyöngyössy főerdőtanácsos is, akinek szavai után egyhangulag el is fogadták azt.

Az elnök felolvastatta ezután a földmívelésügyi és pénzügyminiszterhez intézendő kérvények szövegét. Majd huszonnégytagu bizottságot küldöttek ki, amely Rónay Antal miniszteri tanácsos vezetésével hétfőn délután félöt órakor tiszteleg Darányi földmívelésügyi miniszternél és átadja neki az állami erdőtisztviselők kérvényét.

Ezután Sággy főerdőtanácsos köszönetet mondott Rónay elnök és az előkészítő-bizottság odaadó munkásságáért. Az elnök ezután az ülést berekesztette.

Vidéki tárlatok.

Budapest, szeptember 12.

Tulajdonképpen egészséges tünet, hogy ujabbán a műpártolás dolgában szűz vidéken is talajra talál egy-egy kollektív kiállítást rendező festő. Talajra és vevőkre. Öröndetes ebben az a gazdagodási szimptóma, hogy az egyre gyarapodó fővárosi tárlatokon és e tárlatok vidéki expozitúráin kivüli a képvásárlási kedvnek még ilyen magánilegü levezetőkre is szüksége van; vagy legalább is telik belőle ezekre is. Ugylátszik ebből, mintha már mégis kevesebb olajnyomat rontaná némely régi jómódú vidéki ház intim összhangját; e kedves, ódon butorok között, miket maga az idő is jóleső művészi harmóniába patinázott, miket bizonyára becsületes kézzel munkáló, a fa nyelvén értő mesteremberek faragtak remekbe, még fájább disszonanciát vegyít a bántó felületességü, vásári megszólalású olajnyomat, mint modern butorok keretébe.

Öröndetes azonkívül maga a decentralizáció jelensége is, mely olyan egészséges viszonyokat teremtetett például Németországban, melynek művészi élete számtalan vidéki ponton fejlődött erőssé és csak mostanában kezd centralizálódni a mindent elnyelő Berlin felé. Persze, ott a vidék nemcsak piacait teremtette meg a művészetnek, hanem alkotó telepeit, forrásait is. Ebből nálunk csak annyit talál, hogy e vidéki tárlatokat is nagyrészt az illető városok lakói, vagy legalább is szülőttei rendezik. Ez rendjén van így; hogy egy-egy művész ilyen speciális közönséget terem magának és legalább a lokálitás kapcsán meg tudja találni az utat néhány képkedvelő izléséhez.

Ekként egész jóakarattal szivlelvén még a vidéki tárlatok kedvező jeleit, most már nyugodtan mondhatjuk el, hogy e vidéki tárlatok intézménye csupa veszedelmet rejt a közönség és a művészet ellen. A művészet jegyében hihetetlen visszaélésekre bukkan néha az ember egy-egy vidéki városban. Sohasem hallott nevek czégére alatt a legsilányabb vászon- és olajfestmény-portéka hivalkodik egy-egy szállodában, középületben, sőt akár a megyeházán is. Néha ismert nevekkel is találkozzunk; akad egy-egy Munkácsy is, csak hogy nem Mihály, hanem például István, egy-egy Szinyei-Merse is, csak hogy — Péter; továbbá Rippl Tihamér, Márk Tassiló és Fényes Jakab. A vidéki közönséget nem nehéz félrevezetni. Elég, ha egy név első szótagja rémlik ismerősnek előtte; a „művész” hetekig vidám eszemiszomban él ebből az egy szótagból, azaz hogy azokból a földi jókból, melyekkel a műpártolás ma már csak vidéken található utolsó bölényei jól tartják.

Nagyobb részben nem is maguk e művészek rendezik a tárlatot, hanem ügyes képügynökök, akik jól értenek a szemfényvesztés minden fogásához. A fővárosi lapok is kritika nélkül, békés jóhiszeműséggel leadnak egy-egy kommunikét, mely szerint az illető művészek „már számos sikere volt a fővárosban is” (elvégre az nehezen ellenőrizhető, hogy kinek hol volt sikere és ki mit ért siker alatt?). Ezáltal a közönség a megítélésnek minden kritériumát elveszti és áldozatul esik az ügyes impresszárió hangos bizonyítékainak.

Mindez nem jelenti némely vidéki közönség intelligenciájának hiányosságát, csak éppen indolenciáját és felületességét. És a képgyárosok ügyességét. Jellemző tünet például, hogy akinek egyébként sosem jutna eszébe képet venni, jó kedvvel vásárol, ha helybe, pláne házhoz viszik neki a képet. Ezt a lélektani momentumot aknázza ki a „mozgó művész”, aki ilyen alkalommal azt is hajlandó elárulni, hogy Raffaello Sanzi óta ő képviseli méltón a festőművészetet. De nem kell okvetlenül szélhámozni Lennie valakinek ahhoz, hogy silány művészetet áruljon. Értéktelen vásznakat olyanoktól is vásárolhat bőven a vidéki közönség, akik már valóban állítottak ki egy-egy fővárosi tárlaton. Hiszen tudjuk, hogy az milyen keveset jelent . . .

Ezekkel szemben egyelőre, amíg nincs paragrafus a büntető-kódexben a rossz piktorok ellen, csak egyetlen módon védekezhetik a vidék közönsége; nem szabad a kép legfőbb értékmerője gyanánt azt

tekintnie, hogy házhoz hozzák-e, vagy sem és olyan empóriumokon szabad csak képeket vásárolni, melyek legalább egy bizonyos fokig a nyilvánosság és a kritika ellenőrzése alatt állanak. Tehát főként: a fővárosban.

Bayard.

Falk Miksa temetése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 12.

A magyar publicisztika nagy halottját, Falk Miksát ma temették el, közéletünk számos kitünőségének s az újságírás kiválóságainak nagy részvéte mellett. A Dorottya-utca 14-ik számú gyászházat nagy fekete drapériák díszítették. A kapualja, az egész udvar fekete posztóval volt bevonva. A széles udvar közepén katarfalkot állítottak, amelyen később Falk koporsóját helyezték el. Koszorúk egész özöne érkezett a halottas házba, amelyeket részben a ravatalra tettek le, részben a folyosón helyeztek el.

Délíg ezek a koszorúk voltak ott: A magyar országgyűlési tudósítók Falk Miksának. — Müller Kálmán igaz részvétellel. — A Lipótvárosi Kaszinó. — A Pesti Hírlap Falk Miksának. — A Magyar Hírlap Falk Miksának. — A Nemzeti Társaság. — Az Angol-osztrák bank budapesti fióktelepe szertartást tartott főtanácsosának. — A Pannonia magyar viszontbiztosítási intézet. — Bárány Frigyes baráti kegyelettel. — Az Otthon Írók és Hírlapírók Köre felejtetetlen tiszteletbeli elnökének. — Ábrányi Kornél régi jó barátjának. — A budapesti általános villamosági részvénytársaság igazgatósága és felügyelőbizottsága. — A Pester Lloyd kiadóhivatala. — A Filharmoniai társaság. — A Budapesti Újságírók Egyesülete. — Budapest székesfővárosi közönsége. — Szeged szabad királyi város közönsége. — A Kelenföldi Kaszinó. — A Pester Lloyd szerkesztősége atyamesterének. — A magyar királyi Operaház. — A Magyar Tudományos Akadémia. — A Keleti Kereskedelmi Akadémia nagynevű elnökének. — Hüvös József és családja. — A nyugdíjintézet megalapítójának jóakaró barátjának Heltai Ferencz. — Dr. Falk Miksa szeretett elnökének a budapesti városi villamos részvénytársaság igazgatósága és tisztikara. — A Neues Politisches Volksblatt szerkesztősége. — A Pesti Hazai Takarékpénztár-Egyesület. — A Magyar Kereskedelmi Csarnok felejtetetlen tiszteletbeli tagjának. — Az Első Magyar Általános Biztosító-Társaság dr. Falk Miksának, ötven év előtt buzgó munkatársának. — A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézete felejtetetlen emlékü, nagyérdemű elnökének. — A Pester Lloyd-Társulat. — A Pesti Könyvnyomda-Részvénytársaság igazgatósága és felügyelőbizottsága dr. Falk Miksának, alapítójának és igazgatósági tagjának. E koszorúkon kívül a magánosok, a megboldogult tisztelői, barátai és a kiterjedt rokonság a koszorúk egész tömegét küldte a ravatalra. A sürrün érkező vendégeket, akik a fájdalomtól meghatottan jöttek kondoleálni, Falk Ernő miniszteri titkár és a család férfitagjai fogadták.

A gyászszertartás délután három órakor kezdődött.

Már jóval három óra előtt nagy gyászoló közönség gyűlt össze a régi Lloyd-épület udvarán, ahol a katarfalk állott s mire a papság megérkezett, a közönség már zsúfolásig megtöltötte a tágas udvart. Ott voltak: a királyi képviselőletében gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy, Wekerle Sándor miniszterelnök, Josipovich Géza horvát miniszter, Wlassics Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke, gróf Széchenyi Béla koronaőr, Láng Lajos, Lukács László, Hieronymi Károly, Plósz Sándor volt miniszterek, Fejérváry Géza tésztörkapitány, Korányi Frigyes, Chorin Ferencz, Müller Kálmán, Lánzy Leó főrendiházi tagok, Impling Konrad és Bezerédy Viktor államtitkár, Márfiy Albin, Schmidt József és Széll Ignác volt államtitkárok, Borszék Soma és Kasics Péter ny. min. tanácsosok, Bárczy István polgármester, Boda Dezső főkapitány, Szabony Antal, Szatmári Mór, Pap Zoltán, Weisz Julián és Ság Manó országgyűlési képviselők, a Nemzeti Társaság Tagjai csaknem teljes

számban. A Lipótvárosi Kaszinó küldöttségét Balla Lajos, a kassa—oderbergi vasut küldöttségét ruttkai Ráth Péter főfelügyelő, az Újságkiadó Tisztviselők Egyesületének küldöttségét Sümei Vilmos országgyűlési képviselő és Vadnai Henrik vezették. A városi villamos társaság alkalmazottainak nagyobb küldöttsége a Fürdő-utcában helyezkedett el.

A gyászszertartást Kovács Kálmán lipótvárosi plébános végezte fényes papi segédlettel. Az egyházi funkció befejezte után Rákosi Jenő az újságírók nevében bucsuztatta el Falk Miksát.

Eszmék mozgadják a világot — mondta a szónok. — Írók termelik az eszméket. Mégis az író munkája inkább ábránd, álom és tünődés, semmint cselekvés. Tehát álmok, ábrándok és tünődések mozgadják a világot.

De a modern életben az újságíró az, aki az álmodó látó tudósok és az eleven élet között áll. Az újságíró munkái tehát nem álmok, hanem cselekedetek. Az újságíró eszméi résztvesznek az élet minden viszonyainak szenvedelmes csatáiban. Hajtják, üzik, mérséklék és tüzelik a kiábrándított emberiséget és alakító tényezői magának a nyüzsgő életnek.

Ily munkában töltött Falk Miksa nyolcvan esztendőből legalább hatvanat. Nagy viszonyok alakulását látta és alakulásukba munkájával befolyást gyakorolt.

Nagy embereink munkatársa volt. Becsülését, bizalmukat bírta. Egy szövetségben ült azokkal, a kikre a gondviselésből bizva volt, hogy a nemzet sorsát szövetségessé eljövendő idők számára kényes, bonyolódott, nehéz viszonyok között és válságos helyzetekben.

Hogyne gondolnánk megindulással, hálával és büszkeséggel a vándorra, aki a nagy utat megjárta, és most, ime végső pihenőjére tér.

Ne megsemmisülés, hanem új élet a nemzet kegyeletében; ne gyász, hanem dicsőség. Az élet dicsősége után legyen övé a nemzeti história dicsősége.

Örízze emléket három géniusz: a sajtó, a tudomány, a nemzet nemtője.

Letészem elköltözött barátunk haló porodra a magyar tudományos akadémia és a magyar újságíró testületek koszorúit.

A koszoru csak a föld virága és hervatag. Az érdem a lélek virága és hervadhatatlan.

Aki úgy élt, dolgozott, türt és szenvedett, mint Te, az, ha elmúlik, nem meghal, hanem megdicsőül.

Isten veled! Lépj be emberek országából isten országába e nemzet történelmi alakjai közé.

Beszéde őszinte, mély hatást gyakorolt a közönségre, amely ezután a gyászhintó után megindult a temetőbe. A díszsírhely mellett Singer Zsigmond, a Pester Lloyd főszerkesztője mondott meleghangú bucsuztatót:

Az igazi érzésekből fakadó szavak elhangzása után Székely Ferencz, a Pester Lloyd-Társulat alelnöke a következő bucsuztatót mondotta:

Azon titánok között, kik a mai Magyarországot megalapították, különösen három óriás vonja magára figyelmünket. Kossuth Lajos, aki a régi Magyarországot halomra döntötte, Széchenyi István és Deák Ferencz, akik azt ujan felépítették. Az utóbbiaknak volt egyik legjobb, legkitünőbb munkatársa dr. Falk Miksa, az alkotmányba bevett polgári osztály képviselője, aki fényes szellemével, óriási munkaerejével és ékes tollával indult a nagy küzdelembe és győzött... A Pesti Lloyd-Társaság nevében bucsuzom téged Falk Miksa, aki 40 éven át voltál a társaság lelke, mozgatója, jó szelleme. Nyugodjál békében!

A beszédek mély hatást tettek a gyászoló közönségre, amely gyűrűben fogta körül a megásott sírt, amelyben az örök nyugalomnak adták át Falk Miksát.

AZ EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám

Egy bűnös operáció áldozata.

— Egy szép asszony halála. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 12.

Az orvosi lelkiismeretlenség, mely a büntető-törvénybe ütköző manipulációival hihetetlen szabadsággal dúl fővárosunkban, legutóbb Budapest egyik legszebb asszonyát fektette a sírba.

Tegnap a Vörösmarty-utca 42. számú házában meghalt Sz. P.-né, született beéri Balogh Erzsébet. Az elhunyt óriási költségeiről és szépségéről volt híres. Párisi toalettjeit általában megcsodálták és ahol a szép asszony megjelent, mindenütt egy sereg bámulója akadt. Szépsége és impozáns megjelenése állítólag egy királyi hercegnék is feltűnt, aki azóta állandó barátságával tüntette ki.

Sz. P.-nének két gyermeke volt — egy fiu és egy leány. Amikor az első gyermekét kapta, belső családi meghasonlás miatt elhagyta az urát és hazament szüleihez, akik jószóval rábírták a fiatal asszonyt, hogy térjen vissza férjéhez. Sz. P.-né engedett a szülei kívánságának, de házassága ettől a pillanattól fogva tarthatatlan volt. Három évvel ezelőtt aztán törvényesen is elvált a férjétől.

Nemsokára ezután köztudomású lett róla, hogy a főherceg, aki első találkozásuk óta kitartott mellette, megvette a Vörösmarty-utca 42. számú házat, ahol az elvált asszony négy szobát főúri pompával rendeztetett be. Később Sz.-né maga mellé vette az anyját is, kibővítette háztartását s a négy szoba mellé még másik négy szobát rendeztetett be, nem kevesebb pompával, mint az előbbieket.

Ezentúl határt nem ismerő féltékenységgel élt, olyannyira, hogy a főherceg, aki ezt az életmódot finanszírozta, anyagi okok miatt jónak tartotta, szakítani a szép asszonnyal. Az asszony ezután báró S. J. nagybirtokossal lépett viszonyra, akivel folytatta előbbi pazar életmódját, automobilon járt és párisi toalettjeit se vonta meg magától.

A báróval való viszonya azonban következményekkel járt, úgy, hogy néhány nap előtt kénytelen volt felkeresni dr. B. Ö. orvost Thököly-ut 19. szám alatti lakásán, ahol előadta baját. B. Ö. orvos a kétségbeesett asszony kérelmére titkos operációt hajtott végre, melyből Sz.-né súlyos természetű betegségbe esett. Erre táviratilag hívatta haza nyaraló édesanyját, aki megérkezve, azonnal egy londoni sebész-tanárért sürgönyözött. Az orvos-professzor ma érkezett a fővárosba, de mire a beteg asszonyt meglátogathatta, Sz.-né az operációba beleszűlt.

A halottkémi vizsgálatot dr. Göbel József VII. kerületi titói orvos végezte, aki konstatálta, hogy a halált magzatelhajtás következtében beállott infekció okozta. Éppen ezért bűnvádi följelentést tett dr. B. Ö. kezelő orvos ellen. A rendőrség a bűnvádi eljárást azonnal megindította, melynek befejezésével az aktákat az ügyészséghez tette át.

A holttestet ma délután kivitték a törvényszéki bonczitani intézetbe, ahol holnap felbonczolják a vizsgálat kiegészítéseként.

TÁVIRATOK.

Közgazdasági táviratok.

New-York.	szept. 12.	szept. 11.
Buza	locobuza 104 $\frac{1}{2}$	104 $\frac{1}{2}$
	szeptemberre 105 $\frac{1}{2}$	105 $\frac{1}{2}$
	decemberre 105 $\frac{1}{2}$	105 $\frac{1}{2}$
Tengeri	szeptemberre 89	90
	decemberre 78 $\frac{3}{4}$	80 $\frac{3}{4}$
Csikagó.		
Buza	szeptemberre 98 $\frac{1}{2}$	97 $\frac{1}{2}$
	decemberre 98	97 $\frac{1}{2}$
Tengeri	szeptemberre 81	80 $\frac{3}{4}$

New-York, szept. 12. Gyapot New-Yorkban helyben 9.40 (9.40 tegnap), gyapot októberre 8.88 (8.77) gyapot decemberre 8.61 (8.63), gyapot New-Orleansban helyb. 9 $\frac{3}{16}$ (9 $\frac{3}{16}$), petroleum stand with New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90) petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, szeptember 12. (Zárlat.) Zsír szeptem. 10.14 (tegn. 9.94), zsír októberre 10.15 (tegnap 9.97), szalonna short clear, 9.62 (tegnap 9.37), sertészsír októberre 15.07 (tegnap 14.85).

Kragujevics vallott.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 12.

Amiként tegnap feleztük, úgy bekövetkezett. A Kragujevics-ügynek ma nagy szenzációi vannak. Kragujevics Spázó, a rettenetes lelkierejű és jéghideg nyugalma gonosztevő összeroppant bizonyítékok sulya alatt és vallott. Egyelőre ugyan csak a Stutte-féle rablás dolgában tett döntő vallomást, de már a berlini rablógyilkosság vádjá is olyan mozdulatlan, olyan lerázhatatlan sulylyal fekszik rajta, hogy a menekedése kilátástalan.

Reggeltől késő estig tartott a mai kihallgatás, amelynek rendkívüli eredményei vannak, annak dacára is, hogy a vizsgálatot vezető rendőrtisztviselőket bámulatba ejtette Kragujevics védekezésének nagyszerű logikájával és elevenségével. A mai nap azzal kezdődött, hogy a rendőrség nyilvántartó osztályában korán reggel ujjnyomatokat vettek Kragujevics kezéről, aztán lefotografálták s a daktiloszkópius levonatokat a fényképekkel együtt megküldték az összes európai rendőrségeknek, ahonnan információkat kérnek a nevezetes gonosztevő viselkedése felől. De már eddig is — mielőtt az egyes policziáktól részletes jelentés érkezett volna — kétségtelenül beigazolódott, hogy Kragujevics járt Hamburgban, Brüsszelben, Berlinben, Brémában, Danzigban, Rotterdamban, Kölnben Strassburgban, Nizzában, Génában, Párisban, Milánóban, Belgrádban, Aradon és Nagyváradon. Mindenütt a homoszexuálisok társaságát kereste, ajánlólevelekkel utazott és szívesen látta valamennyi helyen a csinos, délczeg termetű fiatalembert. A nyomozás már most feltétlenül beigazolta, hogy Kragujevics mindenütt szélhámoskodott és hogy ravaszul kihasználta barátainak perverz hajlandóságát. Pumpolta őket, sőt lopott is tőlük, azzal a számítással, hogy a botránytól félnek, tehát nem fogják feljelenteni.

A mai kihallgatások ele főleg két fontos kérdés megvilágosítására volt irányítva. Mindenekelőtt oda akarták kényszeríteni Kragujevics-et, hogy ekzsztencziájára vonatkozólag tegyen beismerő vallomást. A pénz kérdése dominálta a délelőtti vizsgálatot. Hogy miből élt, miből utazott, honnan vette a fényűzés anyagi eszközeit. Ezek a kérdések azonban csak szinleges szorongatások voltak. A vallató rendőrtisztviselők taktikázásai, mert hiszen már most is nyilvánvaló, hogy Kragujevics homoszexuális emberekkel pénzeltette magát. Ezek mögött a kérdések mögött volt azonban a másik főkérdés, a berlini gyilkosság csapdaja elrejtve. A kihallgatást végző rendőrtisztviselők ugyanis tervszerűleg kergették bele Kragujevics-et az anyagi kérdések pertraktálásába, mert azzal akarták megfogni, hogy a rablógyilkosság előtti napon teljes pénztelenségben szükkölködött, míg másnap már százakkal kérkedett. Kragujevics a csapdából először kétségbeesett alibi bizonyítékokkal akart kieviczélni, mikor azonban ez nem ment, egy zseniális csapással vágta ketté a nyaka körül már-már szorosra húzott hurkot.

A kihallgatás első sorban a Stutte-féle rablás dolgával kezdődött. Tegnap jelentettük ugyanis, hogy Stutte Károly frankfurti magánzó, akit Kragujevics szintén megrabolt, táviratilag értesítette a budapesti rendőrséget, hogy vallomástételre Budapestre érkezik. Stutte tegnap éjjel tényleg meg is érkezett a fővárosba s már korán reggel jelentkezett a rendőrségen, ahol a következő vallomást tette:

— Sokat utazom s Kragujevicsessel egy budapesti vendéglőben ismerkedtem meg. Ha jól emlékszem, az Erzsébet-téren levő Deák-pinczében találkoztunk. Nyájasan rámosolygott, majd beszélgetni kezdett s át is telepedett az asztalomhoz. Ez két esztendővel ezelőtt történt. Elmondta, hogy szegény diák, kifizettem hát a vacsoráját s egy kisebb összeget is adtam neki kölcsön. Miután nagyon szimpatikusnak találtam, meghívtam Majna-Fankfurtba magamhoz és tavaly egy teljes hónapig a vendégem is volt. Egy reggel azt vettem észre, hogy az éjjeli szekrényemből eltűnt tízezer márká s az ékszereimnek is nyoma veszett. Ijedten szaladtam át Spázóhoz, aki látszólag mélyen aludt az ebédlőben. Hosszas köl-

tögetés után ébredt csak föl s akkor kijelentette, hogy nem tud semmiről. Följelentést tettem s a rendőrség gyanuba is vette Kragujevics-et, de hasztalanul motozták meg, nem találtak nála semmit. Különbben ugyanakkor az ő aranyórája is eltűnt. Én nagy zavarba jöttem, bocsánatot kértem tőle s jóbarátságban váltunk el. Később fölkerestem őt Budapesten a Ráday-utczában levő lakásán. Nem találtam odahaza, szóba ereszkedtem tehát a háziasszonyával. Az asszony elmesélte, hogy Kragujevicsnek nagyon jó dolga van, Berlinben megismerkedett egy nővel, aki ékszereket ajándékozott neki. Érdeklődni kezdtem az ékszerek iránt, meg is tekintetem csaknem valamennyit s fölismertem bennük a saját ékszereimet. Amikor Kragujevics hazaérkezett, nagyon megdöbent. A lopást töredelmesen beismerte s adóslevelet kaptam tőle, amelyben kötelezi magát, hogy a káromat rövid időn belül megtéríti. Ekkor tudtam meg, hogy Kragujevics a plüspanlag hátsó mélyedésébe dugta az ékszereket annak idején s ezért nem találták meg nála.

Mikor ma délelőtt Kragujevics-et ebben az ügyben újra vallatás alá vették, hallani sem akart a dolgról s azt erősítette, hogy Stutte házánál őt is meglopták. Ekkor Nasse Sándor berlini rendőrfelügyelő közölte vele, hogy Stutte Budapesten van és vallomást tett a rendőrségen; ezt a vallomását pedig szemébe is fogja mondani. Ez a váratlan fordulat egyszerre megtörte Kragujevics-et. Vakmerő bátorságra hirtelen eltűnt és kétségbeesetten könyörögni kezdett, hogy ne szembesítsék őt Stutteval. Inkább beismer mindent, megvallja az igazságot, csak ne állítsák őt szembe egykori barátjával. Kórody M. Béla rendőrfogalmazó, aki a vizsgálatot nagy kriminológiai tudással és kiváló rendőri éleslátással vezeti, teljesítette Kragujevics kérését, de fölolvasta előtte Stutte vallomását. Kragujevics a vallomás minden részletét megerősítette és töredelmesen beismerte, hogy a rablást csakugyan ő követte el. Eddigi konok tagadását azzal mentegette, hogy Stutte maga vette tőle becsületszavát, hogy ezt a bűnét soha, semmi körülmények közt be nem ismeri. Ezt az ígéretet azért kellett megtennie, mert Stutte perverz hajlandóságú ember, tehát nagyon fél minden bírósági és rendőri vizsgálattól. Ebben az esetben is, hogy a rendőri kihallgatásokat elkerülje, eskü alatt tagadta le a bíróság előtt, hogy nála betörés történt volna. Azóta pedig folytonosan a hamis eskü vádjától rettegett.

A Stutte-ügy elintézése után áttértek a berlini gyilkosság kérdéssére. Nasse detektív-felügyelő anélkül, hogy előbb megmondta volna Kragujevicsnek, hogy mire vonatkozólag akarja kihallgatni, egyszerre azt kérdezte tőle minden átmenet nélkül, hogy Berlinben volt-e június 21-ikén. Ennek a napnak a reggelén találták ugyanis megfojtva Engel Gyula berlini vajkereskedőt.

Kragujevics láthatólag elsápadt a kérdésre, de aztán gondolkodás nélkül és határozottan felelt.

— Nem! — mondotta élesen felesattanva. Én július 17-én érkeztem oda.

— Hát ez mi? — kérdezte erre Nasse felügyelő csendesen és egy bejelentő lapot tartott a Kragujevics szemébe elé, amelyet maga Kragujevics sajátkezűleg töltött ki Berlinben június 21-én.

Ez a dokumentum úgy hatott, mint a bomba. Kragujevics egy pillanatig ólomszürke, fakó arczczal meredt rá a rettenetes írásra, aztán hangtalanul összeesett. Ájulása azonban csak egy pár pillanatig tartott és úgy eszmélt fel belőle, levegő után kapkodva, mint a vízből mentett ember. Amiket pedig ezekben a félig öntudatos pillanatokban ösztönszerűleg mondott, az döntő fontosságú önvallomás a rablógyilkosságban.

Kragujevics Spázó, anélkül, hogy tudta volna, hogy mivel gyanúsítják, anélkül, hogy az Engel-ügy szóba került volna előzetesen, ájulásából feleszmélve, legelső szavával a gyilkosság vádjá ellen védekezett. Kapkodva, rémülten dadogta:

— Én azon a napon nem is láttam Engelt! A rendkívüli fontos kijelentést természetesen azonnal jegyzőkönyvbe vették és most már ehhez kapcsolódott a további kihallgatás. Tegnap ugyanis Kragujevics kereken tagadta, hogy Engelt egyáltalán ismerte volna. Kórody,

fogalmazó tehát figyelmeztette arra az ellentétre, amely a tegnapi vallomása és e közt a kijelentés között van. A mai védekezésben már elismerte, hogy érintkezésben volt Engellel. Erre Kragujevics halkán azt felelte, hogy Engelt tényleg ismerte és vele érintkezett is. Megismerkedésüket így adta elő vallomásában:

Junius vége felé, a napra már biztosan nem emlékezem, haza felé bandukoltam a Linkstrasse hosszában. Éjszaka volt, az utcán alig járt már ember. Egyszer csak, a panzióm közvetlen közelében megszólít valaki. Engel Lajos volt. Meg akart velem ismerkedni és bemutatkozott. Rövid ideig beszélgettünk ott az utcán s amikor elváltunk, névjegyet cseréltünk. Az Engel Lajos névjegyén lakásának pontos czime is rajta volt, ugymint az enyémen. Két-három nappal utóbb, levelező-lapot kaptam Engeltől, amelylyel meghívott a lakására. A meghívást elfogadtam s ugyanaz nap el is mentem. Este kilencz óra lehetett, amikor a Genferstrassei ház kapujához értem. Engel már ott várt rám a kapu előtt és üdvözlés után, az udvaron keresztül a szobájába vezetett. A lakáson egy 16—17 évesnek látszó fiut találtam, aki azonban mindjárt megérkezésem után eltávozott. Nekem be sem mutatta. Mi aztán beszélgetni kezdtünk; Engel sört hozatott s vagy egy óráig időgáltunk együtt. Ezután én is távoztam.

Engel e találkozás után még kétszer írt nekem és nagyon kért mind a két levelében, hogy látogassam meg újra. Én azonban nem kerestem fel többet, mert nem tartottam őt méltónak a barátságomra. Nem hozzám való ember volt. Hallottam róla, hogy közismert pederasztá és ez visszariasztott, nem hogy viszonyom lett volna vele. Pénzt tőle soha nem kértem, nem is kaptam soha egyetlen egy fillért sem. A leveleit megsemmisítettem és többet nem is törődtem vele.

Ezt a vallomást szintén jegyzőkönyvbe vették és Nasse felügyelő meg is telefonálta Berlinbe, ahonnan további adatokat kért a központból.

Ettől kezdve Kragujevics védekezése tisztán és kizárólag csak arra szorítkozott, hogy június 20-áról 21-ére virradó éjszakájának, amikor a rablógyilkosság történt, alibit bizonyítson. A leghatározottabban kijelentette, hogy Engelt, akivel hosszú idő óta nem is érintkezett, a gyilkosság éjszakáján nem látta. Védekezése azonban első tekintetre is naiv és nyilvánvaló, hogy hazug. Erről a nevezetes éjszakáról a következőket mondja Kragujevics:

— Junius 20-án születésnapom volt, azért emlékszem mindenre igen élénken. Este hat óráig lakásomon tartózkodtam. Onnan a Viktória-kávéházba mentem, ahol megkávéztam, egy ideig ujságot olvastam. Este kilencz órakor találkám volt két barátommal, a milkiállitáson. Miután azonban esett az eső, nem tarthattam be a találkozót. Tíz óra lehetett, amikor betértem a Reingold-féle vendéglőbe, ahol két pohár sört ittam meg. Ott azonban nem jól éreztem magam, fizettem tehát és a Mikádó-korcsmába mentem át, ahol az egyik külön szobában leányok társaságában több fiatalember mulatott. A társaságban levő fiatal emberek egyike, akinek nevét nem tudom, behívott engem is a szeparéba, ahol hajnali két óráig mulattunk együtt. A számla reám eső részét magam fizettem ki, aztán távoztam. Utóközben még betértem ismét a Viktória-kávéházba, ahonnan reggel három óra táján droskén lakásomra hajtattam.

Itt aztán újból szóba kerültek az anyagi kérdések. A nyomozás során megállapították ugyanis, hogy június 21-ikét megelőzőleg Kragujevics a legnagyobb szükségben tengődött. Egy kis panzióban lakott a Linkerstrasse 6-ik száma alatt, ahol nagyon szegénysorsu diákemberek szoktak megszállni. Egy kis hónapos szobája volt a panzióban, amelyért havi huszonnégy márkát fizetett. Viszonyai azonban olyan súlyosak voltak, hogy ezt a csekélységet se bírta júniusban megfizetni. A panzió tulajdonosnőjét azonban biztatta, hogy csak legyen türelemmel, mert nemsokára sok pénze lesz s akkor majd megfizet. Junius 22-ikén csakugyan meg is fizette tartozását Etzenbergernének, aki most azt vallotta a berlini rendőrség előtt, hogy Kragujevicsnek minden átmenet nélkül

egyszerre nagyon sok pénz lett június 22-én, de tovább nem maradt Berlinben, hanem szinte menekülésszerűen egyszerre elutazott.

Arra a kérdésre, hogy honnan vette a pénzt június 22-én, azt felelte Kragujevics, hogy a Stutte-féle rblásból származó ékszereket zálogosította el. Ez a magyarázat azonban nem vált be, mert Kragujevics mostani letartóztatásakor 14 zálogcédulát foglaltak le a lakásán, amelyekről megállapították, hogy azok a Stutte-féle ékszerekről szólnak ugyan, de egy budapesti, még pedig a Párisi-utcai zálogház állította ki őket. Az ékszereket tehát itt tette Kragujevics zálogba még berlini útja előtt.

Ekkor azt mondta Kragujevics, hogy ez az ékszereknek csak egy része. Azonban ez a védekezése is csütörtököt mondott, mert maga Stutte Károly konstátálta, hogy tőle csak azokat az ékszereket lopta el Kragujevics, amelyeket a Párisi-utczában elzálogosított.

Minden oldalról sarokba szorítva most először ismerte be Kragujevics, hogy gyanus barátaitól pénzt kapott. Megemlítette, hogy egyszer postán 1500 márkát kapott Berlinbe s júniusban is egy ilyen pénzküldemény segítette ki. Azt mondta azonban, hogy akkor csak kisebb összeget kapott. Erre Nasse rendőrfelügyelő rögtön a fejére olvasta, hogy ha kisebb összeg volt az, amit barátjától kapott, hogy lehet mégis, hogy ugyanazon a napon, június 22-ikén 100 márkás bankjegyet mutogatott a panzió szobalányának. Erre a kérdésre aztán frappáló zsenialitással felelt meg a nagystilii gonosztevő.

— Oh, az csak tréfa volt! — mondotta könnyedén odavetve. Az Unter den Linden egyik papírkereskedésében valami reklámpénzt kaptam és azt mutattam meg a szobalányknak, aki úgy látszik, felült a tréfának és valódi pénznek nézte az utánzatot.

Ezzel aztán véget is ért a kihallgatás. Körödy M. Béla fogalmazó telefonon érintkezésbe lépett a berlini rendőrséggel és kérte annak megállapítását, hogy mennyi pénzt kézbesített a német posta Kragujevicsnek. Egy érdekes, tudományos vizsgálat is lesz még az ügyben. Engel Gyula hulláján ugyanis egy idegen szőr-szálát találtak. Ezt most górosóval vizsgálattal össze fogják hasonlítani a Kragujevics mellén lévő szőrzet egy szálával, annak megállapítására, hogy a hullán talált szőr-szál tőle ered-e.

Tudósítónk beszélgetést folytatott a kihallgatások után Körödy M. Béla rendőrfogalmazóval, aki a következőket mondta erről a rendkívül érdekes bűnesetről:

Kétségtelen, hogy Kragujevics Spázó a bűnösök világában tipust képvisel. A rendőrség feladata roppant nehéz ebben az esetben, mert homoszexuális viszonyokból eredő bűntények kinyomozása alkalmával mindig csak közvetett bizonyítékokra szorítkozhatnak. Az ilyen bizalmas együttléteknél soha sincsen szemtanúja. A bűnösök maguk vigyáznak arra legjobban, hogy senki meg ne lepje őket. Így történt az Engel-féle bűntényénél is. A berlini vakkereskedő közismert pederasztá volt, a Kragujevicssel való érintkezését tehát sűrű titokzatosságot fűdi. A rendőrség azonban mindent elkövet, hogy ezt a homályt eloszlassa és hogy a gyilkos ellen bizonyítékokat szolgáltatasson a bíróság kezébe s úgy látszik sikerülni is fog. A nyomozat már eddig is igen sok terhelő adatot hordott össze Kragujevics bűnössége mellett. A legélesebb ütközője az egész afférnak a pénz kérdése. Ez az az örvény, amelybe okvetlenül bele fog szédülni a ravaszul és nagy raffineriával védekező, elegáns gonosztevő. Már most sem tud elszámolni külföldi turnéjának költségei dolgában.

Nem tudja urát adni a pénznek és azt állítja, hogy gazdag barátai küldötték számára különböző helyekre pénzeket. Berlinbe is több ízben kapott mecenásaitól nagyobb összegű pénzküldeményeket. Így egy ízben ezeröttszáz márkát postautalványon. Ezekből a mesékből azonban egyetlenegy szó sem igaz s most táviratilag felkértük a berlini rendőrséget, hogy az ottani postán állapítsa meg, milyen összegeket kézbesített neki a német postahivatal. Érdekes az is, hogy Kragujevics letagadja francia nyelvismereteit, holott levelezéséből kétségtelenül megállapítható, hogy kitünően bírja a francia nyelvet.

Ez a titkolózás és tagadás renkívül gyanus,

mert föltételezhetővé teszi, hogy Franciaországban még az eddig kiderítettekénél is sötétebb bűntényeket követett el. Ennek folytán most a rendőrség nyomozást kezd Kragujevics franciaországi, főleg pedig párisi kirándulásai dolgában is.

Kragujevics kihallgatását holnap, vasárnap délelőtt folytatják.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Vasárnap szeptember 13. — Róm. kat.: D. 14. Mária sz. — Prot.: D. 13. Mandula. — Görög-orosz: aug. 13. B. A. — Zsidó: Elul 17. — A nap két réggel 5 óra 35 perczkor, nyugszik este 6 óra 16 perczkor. — A hold két réggel 8 óra 10 perczkor, nyugszik reggel 9 óra 8 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

Egyházművészeti kiállítás a Műcsarnokban nyitva. Belépődíj 40 fill. — Nyári kiállítás nyitva a Könyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 87. Belépődíj nincs. — Az Uránia Kigyó-téri szalonja nyitva. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum ösztérai nyitva. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum nyitva. — A Fővárosi Múzeum nyitva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva. — A Történelmi Képcsarnok nyitva. — A földtani intézet muzeuma nyitva. — A Közlekedési Múzeum nyitva. — A Széchenyi-Múzeum nyitva. — Az aquinumi muzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A Ráth György Múzeum (Városligeti asor 10.) nyitva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítása nyitva. — A nyilvános könyvtárak zárva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva.

— Az „Egyetértés Vasárnapja“ ezúttal is fölöleli a hét minden nevezetességét. Egy eredeti fölvételünk a király megérkezését ábrázolja, egy másik, szintén lapunk számára készült kitűnő fénykép az új Erzsébet Örökimádástemplomot mutatja be olvasóinknak. Három kitűnő képiünk a kaposvári vasuti raktár égésével számol be és szinte szenzációszagok az örökényi lőgyakorlótérre fölvetett képeink. Agyutűzben fotografáltak számunkra olyan helyen, ahova polgárembernek el sem lehet jutni. Képeink a különféle ágyuk és mozsarak lőgyakorlatait mutatják be roppant érdekesen. A hét nevezetes férfainak arcképeit is közöljük. A két nagy halottét, Falk Miksáét és Oberschall Adolfét. Melléjük sorakozik a jubiláló Beöthy Zsolt. Az öngyilkos Császár malomtulajdonosról is van fölvételünk, továbbá bemutatjuk olvasóinknak tíz év legelvetemültebb emberét, Kragujevics Spázót, akire úgy látszik a gyilkosságok egész sora derül ki. A szövegrészben egy nagyon jó magyar novellát közlünk Zoltán Vilmos tollából és több kiváló külföldi író dolgát szabatos fordításban.

— A király. Közöltük, hogy a király szeptember 13-én, kedden délután 2 óra 46 perczkor érkezik Veszprémbe és 10 perczig fog időzni az állomáson. Széchényi gróf főispán az illetékes tényszökeket értekezletre hívta egybe s megállapították a fogadás részleteit. Az állomást a város és megye színeivel, nemzeti drapériával és virágfüzérrel díszítik; a perronon fehér ruhás iskolás leánykák állanak sort s mögöttük foglal helyet a közönség. A perronon kívül két oldalt a diákság és az egyesületek sorakoznak zászlók alatt. Benn a közép városi és megyei bizottsági tagok díszmagyarban félkört alkotnak, melynek közepén a fogadó-bizottság helyezkedik el. A királyt gróf Széchényi főispán, dr. Vajda Ödön zirczi apát, Szűts Jenő alispán és dr. Saára Gyula polgármester fogják üdvözölni. — A szegedi hölgyek elkészítették a Stefánia-sétányon lévő Erzsébet-szobor kicsinyített mását és azt felajánlják az uralkodónak. A kis szobrot a király mostani magyarországi tartózkodása alatt adják át, a főispán neje, Kelemen Béláné vezetése alatt. A küldötségnek azok hölgyek lesznek a tagjai, akik a gyűjtés körül legtöbbet buzgózkodtak és a legnagyobb eredményt érték el. Dr. Kelemen Béla főispán mostani budapesti útja alkalmával jelenti be a kabinetirodánál a küldötséget s ott állapítják meg a küldötség fogadásának a módozatait is. A kicsinyített szobrot Ligeti Miklós szobrászművész már el is készítette.

— A spanyol királyi pár Budapesten. A spanyol királyi pár budapesti látogatása alkalmából rendezendő ünnepekre már most széleskörű előkészületek történnek. A budai királyi várnak új disztermei ez alkalmával lesznek először udvari ünnepek színhelyévé. Az ország előkelőségei mellett a diplomáciai kar tagjai és számos külföldi vendég is jelen lesz az ünnepeken. Az udvar részéről az október 1-én este kilenc órakor tartandó bálón a király és körülbelül tizenhat főherceg és főhercegnő vesz részt. Mária Annunziata főhercegnő e hó vége felé érkezik Budapestre, hogy az udvari ünnepek alkalmával őfelsége oldalán az udvart reprezentálja.

— A német császár Elzászban. Közöltük, hogy Vilmos német császár tegnap elzászi utazása közben ott volt a francia határon, de azt át nem lépte. Ugy látszik, az utolsó perczben változtatta meg szándékát, mert csak körülbelül negyven méternyi távolság választotta el a francia területtől. A császár colmari fogadtatásáról még a következőket jelentik: Vilmos császár harangok zugása és a lakosság lelkes tüntetése mellett érkezett a városba automobilon. Ágost Vilmos és Oszkár hercegek, Fürstenberg herceg és Zorn-Bullach államtitkár kíséretében. A város háza előtt a császárt gróf Wedel helytartó, Putkammer kerületi elnök, Blumenthal polgármester és Stösser kamarás fogadta, akik a császárt a tanácssterembe vezették. A császár üdvözlésére megjelentek ott a város képviselői, a papság és a hatóságok fejei. A császár ezután a lakosság viharos ovációi között a pályaudvarra ment és 6 óra 50 perczkor elutazott Wildparkba, Vilmos császár, mielőtt Urvilleből elutazott, levelet intézett az elzász-lotharingiai helytartóhoz, a melyben köszönetet mond a metzi és strassburgi lakosság hódolatáért és a hazafias szellemű üdvözlésért. — Párisi tudósítás ezeket mondja: Vilmos császár látogatása francia földön nem történt meg. A császár automobílija megállt Hartmann nagyiparos villájánál, amely közvetlenül a határon, de még német területen van. A császár ott beszélgetést folytatott Cochet francia rendőrbiztossal, akihez a következő szavakat intézte:

— Nagyon köszönöm a francia hatóságoknak szeretetreméltó előzékenységüket és kérem, közölje legmelegebb hálámnak a kifejezését felebbvalóival. Nagyon sajnálom, hogy most nem vehetem igénybe a francia vendégszeretetet, mert várnak Colmarban, remélem azonban, hogy máskor fog erre alkalom kínálkozni.

— Ferdinánd fejedelem Szombathelyen. A kabinetiroda tegnap értesítette a szombathelyi polgári és katonai hatóságokat, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem szeptember 24-én délután 2 órakor Budapestre az udvari különvonattal Szombathelyre érkezik. A katonai és polgári hatóságok azonnal megállapították a fejedelem fogadtatásának programját, mely szerint a fejedelmet Bezeredy főispán üdvözi a vármegyei és városi küldöttség élén. A fejedelem a díszszázad kíséretében a huszárezred sora-fala között a püspökvárba hajtat, onnan este 8 órakor a tiszti kaszinóba megy és résztvesz a huszárezred estélyén. Másnap a fejedelem megszemléli a tulajdonát képező huszárezredet, majd a szemle után Budapestre utazik. A város a fejedelem fogadására nagy előkészületeket tesz.

— Kossuth Ferencz állapota. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter állapotában az örvendetes javulás egyre tart. A minisztert a délelőtti folyamán meglátogatta háziorvosa, dr. Müller Kálmán egyetemi tanár főrendiházi tag s kijelentette, hogy ha a javulás továbbra is így halad előre, négy-öt nap múlva elhagyhatja az ágyát, azonban még továbbra is a legnagyobb nyugalmat ajánlotta.

— Az alsó-ausztriai polgármesterek hódolata. Október 4-én, a király nevenapján Bécsben az alsó-ausztriai polgármesterek hódoló-menetben fogják üdvözölni az uralkodót. Ünnepl gyűlést tartanak a városházán, amelyre 900 meghívott küldték szét. Az ünnepl beszédet Lueger fogja tartani.

— Uhlmann Adolf Budapesten. Uhlmann Adolf, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgató-helyettese ma érkezett haza szabadságáról és már hétfőn átvesszi hivatala vezetését.

— A főváros polgármestere a királynál. Fülöp Kálmán, a székesfőváros polgármestere és dr. Bárczy István polgármester az első királyi kihallgatás napján, szeptember 21-én, járulnak hódoló tisztelgésre a király elé.

— Kossuth Lajos Tivadar elutazása. Kossuth Lajos Tivadar ma este 8 órakor a déli vasuton Miskolcra utazott.

— Oberschall Adolf temetése. Oberschall Adolf, kuriai elnököt tegnap délelőtt helyezték örök nyugalomra Rózsahelyen általános, mély részvét mellett. A temetésre rendkívül sokan érkeztek az ország minden részéből. A királyt és a kormányt Günther Antal igazságügyminiszter képviselte. A temetés délelőtt 11 órakor volt. Günther Antal pedig délelőtt 10 órakor érkezett. A pályaudvaron dr. Oberschall Pál, az elhunyt fia, Rohrer táblai elnök és Palugyai főispán az egész tisztikar élén jelentek meg a miniszter fogadására. Günther társaságában érkezett Bernáth kuriai másodelnök, Nagy Dezső képviselő, Berczelly kassai táblai elnök és sok más kuriai és táblabíró is. A gyászszertartást dr. Horváth szeptesi kanonok fényes segédlettel végezte. A koporsót szebbnél-szebb koszorúk borították. Günther Antal igazságügyminiszter az igazságügyminisztérium, Bernáth Géza, a Kuria másodelnöke a Kuria, dr. Baumgarten Izidor koronaügyészi helyettes a koronaügyészség, dr. Nagy Dezső országos képviselő a Jogász-Egylet koszorúját tették le a koporsóra s néhány szóval méltatták az elhunyt nagy érdemeit. A temetésen jelen voltak a budapesti, pozsonyi, kassai, debreczeni, kolozsvári tábla küldöttei, Rohrer pozsonyi táblai elnök vezetése alatt, továbbá a rózsahelyi törvényszék, ügyészség, járásbírósg tagjai testületileg, akik Chudovszky Géza törvényszéki elnök vezetése mellett jelentek meg. Ott voltak még a szomszédos bíróságok képviselői, a rózsahelyi hatóságok, hivatalok, intézetek küldöttei. A gyászszertartás után a gyászolók a temetőbe kísérték a halottat. A nyitott sírnál Istvánfiy kuriai bíró mondott megható beszédet.

— A Lasker—Tarrasch-mérkőzés. Münchenből jelentik tudósítónk: A városi tanács, amely 6000 márka szubvenzióval tette lehetővé Lasker és Tarrasch világhajnok versenyét, ma felajánlotta a két híres sakkmesternek tegnap félbeszakított játszmái folytatására a városházának egyik termét. Rengeteg közönség gyülekezett össze, lehettek körülbelül ezren a nagy teremben, mikor a két mester a sakk-táblához ült. Az állás, amelyben tegnap a játék félbenmaradt, nem volt érdektelen. Körülbelül egyenlők voltak a figurák, de Tarrasch futárijával előnyös helyzetben vette föl a mai versenyt s fölötté érdekes végjáték fejlődött ki. Lasker remekül elhárította ellenfelének támadását és a játszma a hetvenkettedik húzás után remissel végződött. A verseny tehát így áll: Lasker 5, Tarrasch 1, remis 3. A tízedik játszma hétfőn lesz.

— Vilmos császár lehorgolt. A Dortmundi Zeitung szerint Vilmos császár környezetének is feltűnt, hogy az uralkodó a mostani hadgyakorlatokon nagyon komor volt és nem látott annyi sok vendéget asztalánál, mint rendszeren szokta manővereken. Kizárólag a hadijátékok foglalták le minden idejét s ami azontul maradt, akkor egymagában dolgozott. Az udvar a császárnak ezt a hangulatát a tulságosan megfeszített politikai elfoglaltságnak tulajdonítja. A futárszolgálat sohasem volt olyan sűrű, mint legutóbb. Londoni beavatott körökben megerősítik, hogy a kronbergi találkozás eredménye nem volt valami kielégítő. Vilmos császár megpendítette Edvárd király előtt a fegyverkezés szüneteltetésének kérdését, de az angol király minden kérés nélkül visszautasította. Vilmos császár e miatt le volt hangolva és Ischlben Ferencz József királyt kérte fel közvetítőül, de ő ezt a szerepet elhárította magától.

— Lefúvás. A Kissáros és Zsebálu között 40.000 emberrel tartott hadgyakorlatok ma véget értek. A hadgyakorlaton jelen volt Konrád vezérkari főnök, aki a 15. gyalogsági hadosztályt vezette. Ott volt továbbá Mörk kassai hadtestparancsnok, mint bíró és Klobucsár tábornok, honvédségi parancsnok. A honvédséget Mörk hadtestparancsnok, bíró megdicsérette.

— Az egyetem rektora a kultuszminiszternél. Dr. Székely István, a budapesti tudományegyetem új Rektor Magnifikusza ma délben tisztelgett a kultuszminisztériumban gróf Apponyi Albert miniszternél, Molnár Viktor és Tóth János államtitkároknál, valamint Tóth Lajos miniszteri tanácsosnál, az egyetemi ügyosztály vezetőjénél, akiket egyúttal személyesen hívott meg az egyetem szeptember 15-iki megnyitói ünnepére.

— Victorien Sardou beteg. Victorien Sardou súlyosan beteg. Az író agg korára való tekintettel az orvosok komplikációktól tartanak.

— Fráter Lóránd esküvője. A népszerű magyar dalénekes, Fráter Lóránd, nyugalmazott honvédhuszár százados megnősül. Esküvőjét e hó 21-én tartja Plósz Sándor nyug. igazságügyminiszter leányával, Jenkével. Az esküvőről a menyasszony családja a következő jelentést adta ki:

Dr. Plósz Sándor v. b. t. t., egyetemi tanár, nyug. igazságügyminiszter és neje, Hamza Ilka örömmel tudatják Jenke leányuknak ippí, érkeserűi, bémezei és rogozi Fráter Lóránd nyug. magy. kir. honvéd huszár-századosal, ippí, érkeserűi, bémezei és rogozi id. Fráter Béla és neje, kisrédei gróf Rhédey Julia fiával ez évi szeptember hó 21-én délelőtt 11 órakor a budapesti Kálvin-téri ref. templomban történendő egybekelését.

— A sikkasztó dán miniszter. Előrelátható volt, hogy Alberti volt dán igazságügyminiszter óriási sikkasztásai a mostani dán kormány pozícióját is meg fogják rendíteni. A kormányválság még nem aktuális, de minden valószínűség szerint be fog következni. A jelek meg vannak rá. Kopenhágából érkezett táviratok szerint Ole Hansen, a lemondott földmívelésügyi miniszter belekeveredett Alberti sikkasztásainak afféréjébe, nem mintha Hansennek része lett volna a családokban, ezzel senki sem vádolja a köztisztviselőt álló volt minisztert, hanem azért nagy ellene a felháborodás, mert mint a parasztpárt alelnökének tudnia kellett volna Alberti szélhámoságairól. Ole Hansen nemrég a nemzeti bank igazgatója lett s ez az állása most megrendült. A kormány tagjai elhatározták, hogy nem mondanak le, míg lábra nem állítják a parasztpártot. A lakosság és különösen a kárvallottak lármásan követelik a minisztérium lemondását s nagy tüntetésre készülnek a kormány ellen. Küldöttséget is fognak meneszteni a királyhoz, hogy bocsássa el a kompromittált minisztériumot.

Alberti nagy sikkasztásai tegnap a berlini tözsden sok szóbeszédre adtak alkalmat. Kitűdőtt, hogy a volt igazságügyminiszter a legutóbbi időben berlini bankkörökkel keresett érintkezést. Néhány itteni üzég ugyanis felszólított amerikai bányaspekulációkra, de a berlini bankházak nem mutattak hajlandóságot az összeköttetésre, mert bizalmatlankodtak Alberti iránt s hallottak dániai pénzügyi körökből olyanféléket rebesgetni, hogy a volt miniszter pénzügyi műveletei legalább is gyanúsak. A berlini bankházak azt felelték Albertinek, hogy megfelelő fedezet nélkül nem hajlandók ilyen kockázatos vállalatokra.

— Tuberkulózis kongresszus Amerikában. Nemzetközi tuberkulózis kongresszus nyílik meg e hó 21-én Washingtonban, az Egyesült Államok fővárosában. A nagyszabásúnak ígérkező kongresszuson be fogják mutatni a kultúrnépek eddigi haladásukat és igyekezeteiket a gümőkór-ellenes küzdelem terén. Magyarország nem marad el a versenyből. A kongresszus magyar nemzeti bizottsága, élén dr. Korányi Frigyes elnök és dr. Pertik Ottó alelnökkel, mindent megtett, hogy hazánk a nevezetes összejövetelen méltóképpen képviselve legyen. Huszonegy tudományos dolgozatot mutatnak be magyar szerzőktől a kongresszusnak, De tre László magántanár pedig, aki személyesen kimegy, ott előadást is fog tartani. A kongresszussal kapcsolatos tuberkulózis-kiállítás hazánk szintén méltón fog résztvenni. A kiállítás költségeit gróf Andrassy Gyula belügyminiszter és Hadik államtitkár jóvoltából az állam fedezte, tervét pedig dr. Okolicsányi-Kuthy Dezső bizottsági főtitkár készítette el. Végül megíratta a kongresszus magyar bizottsága a hazai mozgalom részletes történetét egy füzetben, melynek szerzője dr. Tauszky Ferenc magántanár. A füzetet magyar és francia nyelven egybefűzve, több száz példányban fogják szétosztani a kongresszuson.

— Ujabb letartóztatások a nagyszerb árulási pörben. A nagyszerb árulási pörben újabb letartóztatások történtek tegnap. Vrginmostban elfogtak három tanítót, egy szerb írkészt, egy kereskedőt és egy Jovanovics nevű paraszt embert, akinél leveleket találtak Pribicevics Szvetozár képviselőtől.

— A kolera Oroszországban. Mig Oroszországban a vidéken a kolera csökkenni látszik, addig Pétervárott nagyobb mértékben lép fel és úgy látszik, hogy az orosz főváros főfészke lett a járványnak. Tegnap ötvennyolc betegét szállítottak be, akik közül nyolczan meghaltak. Az itteni kórházakban elhelyezett kolera betegek száma jelenleg 107. A sajtó támadja a városi egészségügyi hatóságokat a hiányos intézkedések miatt, valamint elítéli a városi egészségügyi hatóság szerveztlenségét, amelyben ennek főnöke külföldön szabadságon van, míg helyettese megbetegedett. A hatóságok intézkedéseit a szegényebb néposztályok műveltségének és tisztaság iránti érzékük hiánya nagyon megnehezíti. Pétervár környékének egyes falvaiban a lakosság azzal fenyeget, hogy erővel szembe fog szállni a kolera barakkok felállítására vonatkozó intézkedésekkel. A nagy veszedelem közepette azt lehetne hinni, hogy a lakosság félelmében tülön-tul óvatos. Szó sincs róla. Az orosz főváros népe, sőt nemcsak a szegényebbek, éretlen gyümölcsöt, görögdiányt, uborkát eszik és nagymértékben fogyasztja a kvaszt. Minden utcáskorokra kiragasztották a városi tanács hirdetését az óvintézkedésekről, de senki sem olvassa. Ünnepnapon a munkások dözsolnak és szüretlen folyóvizet isznak.

— Erkölcsevelésügyi kongresszus Londonban. Szeptember 25-én lesz az első nemzetközi erkölcsi nevelésügyi kongresszus az egyetem épületében. A kongresszus, úgy látszik, nagyszabású lesz s védőségét Anglia és az Egyesült Államok közoktatásügyi miniszterein kívül a belga, bolgár, francia, görög, hollandus, japán, mexikói, olasz, porosz, román és spanyol közoktatásügyi miniszter is elfogadta. Hogy a magyar miniszter hogyan marad ki, az csak ezután fog kiderülni. A kongresszusra a világ minden részéből jelentkeztek tagok, körülbelül ezren, akik az erkölcsi oktatás alapelveit, pedagógiai szemléjét és eszközeit fogják megvitatni. Magyarországról Balogh Jenő, Czettler Jenő, Gaál Jenő, Geöcze Sárolda, Giesswein Sándor, Kármán Mór, Prohászka Ottokár, Schneller István és Gineverné György Iona jelentkeztek. A tárgyalásokat gyakorlati mintakönyvek egészíti ki s a tagok a cambridgei és oxfordi egyetemet is megnézik, valószínűleg más nevezetes oktatási intézményekkel egyetemben. Jelentkezni Czettler Jenőnél, a kongresszus titkárnál lehet, aki az Aréna-ut 54. számú házában lakik.

— Wright repülőkísérletel. Wright Orville tegnap délután újra felszállt és 70 percig és 26 másodpercig volt a levegőben. A szerdai és csütörtöki felszállások átlagos sebessége, mint megállapították, óránként 38½ angol mérföld volt.

— Házasságok. Örgyőf Pallavicini Alfréd testőr és főhadnagy, örgyőf Pallavicini Adolf és neje, Bárczay Anna fia tegnap vezette oltárhoz báró Nopcsa Elek kamarás, főrendiházi tag és neje Nopcsa Elek báróné, szül. Zselénszky Matild grófnő csillagkeresztes hölgy, Erzsébet királyné palotahölgyének leányát, Nopcsa Iona bárónőt. A báró Nopcsa-család erdélyi kastélyának házi kápolnájában gróf Majláth Károly erdélyi püspök eskettette össze a fiatal párt.

Ehrenwald Imre, Grünwald Testvérek építési vállalkozó cég diszponense eljegyezte Hirsch Heddát, Hirsch Fülöpnek, a Hirsch és Frank-féle gépgyár és vasöntöde r.-t. igazgatójának leányát.

Kállai Viktor e hónap 20-án vezeti oltárhoz Szalai Irént, Szalai Adolfnak, a Kőbányai Polgári Serfűző r.-t. irodafőnökének leányát Budapesten.

Ferenczy Lajos magyar államvasuti fogalmazó eljegyezte Follinus Emiliát, Follinus Emil íróársunk, helyiérdekű vasuti felügyelő és neje, szül. Bieliczky Irma leányát.

Rosner Armin eljegyezte Weiss Jennyt Budapesten.

— Nászajándékok. jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műörás ékszertelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Merénylő hitelező. A párisi Ambigue-színházban a tegnapi előadás folyamán izgalmas merénylő történt. Egy makacs hitelező az igazgatói tródiában rálélt az igazgatóra, akit súlyosan sebesült állapotban a kórházba szállítottak.

— **A királyváró Veszprém.** Most már teljesen kibontakozik a királyváró Veszprém festői képe. A főutvonalak mindenütt dekorálva vannak és a három diadalkapu teljesen kész. Az utcáhengerelő gépek már elvégezték munkájukat s az udvari fogatok már ideérkezett lovaival sima, puha homokos uton jártatják az udvari kocsisok. A mai napon megérkezett a szolgálatot teljesítő közös gyalog és bosnyák-czred s tiszték és legénység színes egyenruhái tarkítják az utcza képét. A tegnapi nap folyamán ideérkezett Palágyi fővárosi rendőrségi főfelügyelő és átvette a rendőrség feletti rendelkezést. A postahivatalokban éjjel-nappal folyik a munka, melyet mintegy hatvan iderendelt alkalmazott lát el, akik felett Sipos Kálmán soproni postalgazgató ügyel fel személyesen. A veszprémi körök és testületek ma együttes nagygyűlést tartottak s elhatározták, hogy mintegy kétezer taggal ők fogják a bevonulási utvonalakon a kordont alkotni s a rendet fenntartani. A király megérkezésének napján a város polgársága kivilágítást, a városi hatóság pedig a király lakhelyétől szolgáló várral szemben tüzijátékokat rendez

— **Munkaadók és munkások.** Az asztalosmunkások és a szögező lakatosmunkások harcza, amelyet szakszervezetük a munkaadókkal provokált, most fordulóponthoz jutott. Eddig ugyanis az asztalosmesterek csak egy része zárta ki a munkásait, most azonban már teljes a kizárás. Ma Thék Endre is megszüntette gyárának üzemét, s ezzel megkezdődött a budapesti asztalosipar teljes szünetelése, a Budapesti Lakatosmesterek Szövetsége pedig szerdán tartott rendkívüli közgyűlésén kimondta, hogy mindazokat a munkásokat kizárja, akik a szövetség munkaközvetítőjének nyilatkozatát alá nem írják. A harc most az asztalosoknál első sorban az óraber-minimumért folyik, amit a mesterek meg akarnak szüntetni. — A Budapesti Lakatosmesterek Szövetsége szerdán tartott rendkívüli közgyűlésén kimondta, hogy a szövetség összes tagjai 19-én mindazokat a szögező lakatosmunkásokat kizárják, akik eddig a szövetség munkaközvetítőjének nyilatkozatát alá nem írják. A műhelyi vasmunkások valamennyien aláírták már a nyilatkozatot, csupán a szögezők közül mintegy száz munkás vonakodik. A nyilatkozat az új szerződés, amelyet nem az összességgel, hanem egyenként köt meg a szövetség a munkásokkal. Kimondotta azonban a közgyűlés azt is, hogy mindazok a szögezők, akik addig aláírják a nyilatkozatot, zavartalanul tovább dolgozhatnak.

— **Az egyetemi beiratások.** A tudományegyetemen a rendes beiratások a mai napon véget értek. A szigorú rektori intézkedés következtében az egyetemi polgárok az idén meglehetősen pontossággal iratkoztak be és így nagyobb tolongás vagy bojtány nem volt az egyetemen. A mai határnapon különben négyezernél többen iratkoztak be. Azok, akik utólagos beiratkozásra igényt tartanak, alaposan megokolt és elháríthatatlan akadályoztatásukat igazoló hiteles okmányokkal felszerelt kérvényüket a Rektor Magisztrátusához kötelesek beadni. Az engedélyezhető határidő az I. félévben október 14-én túl nem terjedhet.

— **A merényletek országából.** Orosz területen megint olyan merénylet történt, amely alkalmas arra, hogy nagy feltűnést keltsen. A merénylet már csak azért is rendkívül érdekes, mert színhelye Mihály nagyhercegnek, a czár öccsének a Kaukázusban lévő borosomi birtoka volt. Nagyon valószínű, hogy a merényletet a nagyherceg ellen akarták elkövetni, noha ez most jelenleg nem időzik birtokán, de évenként ez ebben az időben szokott ott tartózkodni. A birtok jószágkezelője minap a postán egy csomagot kapott. Felbontották, de e közben a csomag fellobbant. Jelen volt az uradalmi főnök két fia. Ezek nyomban meghaltak. Götz nevű uradalmi mérnök életveszélyesen megsebesült. Megállapították, hogy a csomagban óriási robbanó erejű pokolgép volt.

— **Sztrájkoló hajómunkások.** A fiúmei Danubius hajógyárnál tegnap huszonnyolc munkás sztrájkba lépett. A sztrájkolók közül Baschiera József és társa két munkást megtámadtak és arra akarták őket kényszeríteni, hogy a sztrájkhoz csatlakozzanak. A rendőrség a vizsgálatot megindította

— **Vasúti katasztrófa.** Ezuttal nem Magyarország, hanem Brooklyn a szerencsétlenség színhelye. Az egyik vasúti kocsit kénytelen volt megállni, mert a villamos kettős sínvezetékére kigyuladt és lánggal égett. Mögötte egy másik vagon száguldott s már nem lehetett idejében megállni. A második motoros kocsit teljes erővel ütközött az előtte állóba és izzóporrá tört. Az első kocsit utasai egytől-egyig megsebesültek, egy ember meg is halt. A második kocsit vezetője lezuhant a magasból és holtan terült el a hid alatt. Mind a két kocsit lefordult a vashidról.

— **Egy német katonai léghajó fölszállása.** Egy német katonai léghajó, amelyben Gross őrnagy, Sperlin őrnagy, Bazanack főmérnök és egy szerelő voltak, tegnap este 10 órakor elhagyta Tegelt és ma délelőtt 13 órai repülés után kifogástalan állapotban ismét leszállt Tegelben. A léghajó mintegy 300 kilométer utat tett meg. Magasság tekintetében az 1000 métert is elérte és pedig 7—12 méteres szélerősség mellett. Ez a 13 órás utrekord, de értékét csökkentti az a körülmény, hogy a léghajó ilyen hosszú idő alatt csak Rathenevig, Stendelig, illetőleg Tangersündeig jutott el, tehát oda-vissza mindössze 300 kilométer utat tett meg légvonalban. Nem valószínű, hogy éjszaka manővrozott volna a léghajó, tehát egyelőre nem lehet megtudni a tulságosan lassu ut okát.

— **Gyilkos oláhok** A szatmármegyei Pete községben a románjaku lakosság bált rendezett, amelyen résztvett Varga Ignác fiatal magyar ember, aki a románok hazaelenes politikájáról elítélőleg nyilatkozott. Éjféli után Varga eltávozott és hazafelé való útjában a bálon résztvett néhány oláh megtámadta. Az egyik kést rántott és Vargát hátbaszarta, mások botokkal kezdték ültelgelni mindaddig, míg lelkét kiadta. A tetteseket mindeztideig nem sikerült kinyomozni. A csendőrség több egyént letartóztatott, köztük magát a községi bírót is, aki a legsúlyosabb gyanu alatt áll a tett elkövetésében. Pete községben Vargákékon kívül egyáltalában nem laknak magyarok.

— **Rabló katonák.** Az eszéki gyakorlótéren a pétervárad 70. gyalogezred hat közkatonája rablómerényletet követett el egy leány ellen. A katonák 2000 koronát raboltak. A rablás csakhamar kitűdött s a rabló katonákat elfogták és megkötözve katonai fedezettel elszállították a pétervárad fogházba.

— **Tettenért kasszaforó.** A Karitás-egyesületnek Váci-körút 46. száma alatt lévő elsőemeleti helyiségeiben ma éjszaka kasszaforás történt. A betörőnek azonban nem sikerült a kasszában levő, körülbelül huszonöt ezer koronányi készpénzt elvinni, mert tettenérték s letartóztatták. A betörő Rajhóczki András munkátlán kovácssegéd volt. A mesterségét annak idején abbahagyta; beállt csendőrnök és egész az őrmesterségig vitte. Akkor meg akart házasodni, miért is kilépett a csendőrségtől s valami állás után nézett. Egy ideig a Karitás-egyesületnél volt irodaszolga, de onnan elbocsátották. Rajhóczki azonban akkor már kiismerte az irodahelyiséget, tudta, hogy a Wertheim-kasszában mikor van sok pénz s elhatározta, hogy betörést követ el. A kassa megfúrására egy rendkívül ügyesen megszerkesztett készüléket talált ki, amelyet részben a falhoz, részben a padlóhoz kell erősíteni s akkor egy kerék segítségével rendkívül gyorsan, erősen és meglehetősen zajtalanul furja a fémet. Rajhóczki viaszlenyomatokat készített az irodahelyiség kulcslyukairól, azután tolvajkulcsokat csinált s tegnap este fölnyitotta a helyiség ajtóit. A pénztár-szobába érve, nyomban beállította a készüléket, amelyvel rövidesen öt lyukat furt a kasszában. A házmester azonban figyelmessé lett rá, hogy valaki jár az irodában, telefonozott a főkapitányságra. Onnan nyomban detektívek jöttek, akik Rajhóczkit elfogták s bevették a kapitányságra.

— **Tűzvész Szikszón.** Szikszón ma délután Ungvári Lajos asztalosműhelyében tűz keletkezett, amely a nagy szélviharban oly gyorsan terjedt tova, hogy rövid idő alatt az egész utczasor lángban állott. Borsos szolgabíró telefon után a miskolci tűzoltóság segítségét kérte, azonban ez megtagadta azt, mire a csendőrőrmester kerékpárosokat küldött a közeli községekbe segítségért. Késő délután a szél elállt, mire a tüzet nagynehezen lokalizálták. Huszonöt ház és számos melléképület teljesen leégett. A kár nagy.

— **Tömeges gázmérgezés.** A fővárosban ma délután egy munkásember gondatlansága és elővigyázatatlansága majdnem halálba döntött hat napszámosembert. A Szentendre-uton a Magyar Textilgyár előtt a kábelszerűleg föld alá helyezett gázcsöveken dolgozott hat munkás. Valószínűleg megrepedt valamelyik cső és azt forrasztották össze. A forrasztásra, mint rendesen, faszenet használtak. Az egyik munkás, hogy a járdán tátongó szellőztető nyíláson ne bámuljon le az utcza közönsége, rongyokat tett a földalatti nyílás szájára. Odalenn dolgoztak az emberek és az izzó szénparázs mind több és több gázt fejlesztett. Megtelt a gyilkos szénegázzal az egész földalatti üreg és a munkások, hatan, a belélekezés következtében súlyos mérgezést szenvedtek. Szerencse, hogy idején észrevették a dolgot, a mentők gyorsan segítségükre siettek. Kettőt, Mőheritz Mártont és Kreuer Antal, eszméletlenül állapotban találtak. Drechsler János igen súlyos állapotban volt. Nessinger Péter, Halász János és Stampf Károly könnyebben sérültek. A mentők oxigént fújtak a tüdejükbe, mire mindannyian magukhoz tértek. A mentők a helyszínen hagyták őket.

— **Vizbefuult iskolásgyermek.** Kremarik Lajos hét éves iskolásgyermek könyvének lapjait a szél Nagyváradon a Kőrösbé fujta. A gyermek a vízbe ment a lapok után, s az összeverődött tömeg szemeláttára elmerült, miután senki sem mert segélyére menni. Fellner Richárd tizenkét éves tanuló végre utánauszott, de hosszas küzdelem után csak a fiú holttestét tudta kihozni.

— **A czivakodás áldozata.** Az áldatlan czivakodásnak újabb áldozata van. Czivei Péter titeli lakos, az elmúlt éjjel összeveszett Takács Illés odaváló gazdával. Czivakodás közben Czivei Takácsot késsel úgy mellbeszurta, hogy szörnyet halt. Cziveit letartóztatták.

— **Közös sírban.** Apatinban a Dunából kifogtak egy halott legényt és egy halott leányt. Az volt a végzetük, hogy nagyon szerették egymást. Varga Péter szondi legény a bucsun szeretett bele Orosz Erzsébet tündéresi leányba, de a legény szülei ellenezték a házasságot. Akkor aztán közös akarattal mentek a Dunába. Varga szülei a katasztrófa után már engedékenyebbek lettek, a szerelmeseiket egy sírba temették.

— **Szurkáló ujoncz.** Nagymargitán Baskude Péter ujoncz a korcsmában duhajkodott és amikor Mojsze községi bíró csendre intette, Baskude megtámadta őt és késsel leszurta.

— **A villamos kivégzés szörnyüségel.** Rettegetes leleplezéseket közlő Gibbons Péter newyorki orvos a villamos kivégzésről. Azt állítja, hogy a villamos árammal való kivégzéseknél a legtöbb esetben a halál nem áll be és a gonosztevők csak a bonczkés alatt, vagy az oltott mézben hálnak meg. A villamos áram csak elkábítja, megbénítja idegeiket. Gibbons felemlit egy esetet, amelyben egy négyet, akit a villamos székben már kivégeztek, utóbb kloroformmal és strichninnel kellett végleg megölni. A kormány éveken át titkolta az esetet és csak egyik legutóbbi jelentésében hozta nyilvánosságra. Az orvos állítását azzal akarja bebizonyítani, hogy a legközelebbi kivégzésnél a delinkvenst a kivégzés után életre akarja kelteni.

— **Életunt szobaleány.** Bodovics Julia tizenhét éves szobaleány nemrég meghűtötte magát s bekerült a Rókus-kórházba. Falun lakó szülei ekkor azzal gyanúsították, hogy rossz utra tért. A leány úgy elkésredett e miatt, hogy halálra szánta magát szegényében. Tegnap az Aréna-uton járkált szomorúan s találkozott egy munkásemberrel, aki megkérdezte tőle, hogy mi baja van. A leány elmondotta, hogy öngyilkosságra készül. A munkás erre eladta neki revolverét három koronáért, Bodovics Julia kiment a Dunapartra, fejének irányozta a fegyvert, hogy majd aztán, ha a golyó megsebeszte, a vízbe essék. A revolver azonban nem sült el, mire a leány beledobta a vízbe s maga is utána ugrott. A közelben cirkáló rendőr azonban látta és rászólt, hogy próbáljon kiuszni. A leány a rendőr segítségével nagynehezen a partra is vergődött. Ekkor a rendőr bevitte a főkapitányságra, ahol Bodovics Julia elpanaszolta a maga szerencsétlen sorsát. A főkapitányságon megígértették vele, hogy most már nem tesz kárt magában s aztán szabadon bocsátották.

A Royal Orfeum felavatása. Már csaknem készen áll az Erzsébet-körúti új Royal Orfeum, melynek felavatása október elsején, csütörtökön fog nagy ünnepségek között végbemenni. A hatalmas műalkotás, mely Budapestnek kétségkívül egyik nevezetes látványossága lesz, egy kiváló magyar műépítésznek, Gaál Bertalannak műve, aki a Royal Orfeum teljes modern berendezését is tervezte. Az október elsejei ünnepélyes megnyitásra, mely a külföldi színpadok képviselőinek jelenlétében fog lefolyni, csaknem az összes jegyeket előjegyezték. Az új művész-hajlék orfeumi részének mindenképpen elsőrangú és kiválóan szórakoztató műsorán kívül estétkint gondos operett-előadások is lesznek, így a megnyitó műsor Eyslernek híres operettjét, a „Vera Violetta”-t hozza színre. Az operett-előadásokat dr. Fodor Oszkár, a Népszínháznak tíz éven át volt főtitkára, az orfeum-atrakciókat Keleti Hermann fogják igazgatni. A helyarákat úgy állapította meg az igazgatóság, hogy a Royal Orfeum lesz ez idő szerint Budapest legolcsóbb szórakozó helye; és a délutáni előadások teljes családi műsor mellett még olcsóbb helyárakkal fognak menni. A színpadi előadások 8-tól 12-ig tartanak és a fényesen berendezett téli-kertben internacionális táncatrakciókon kívül Balogh Károly neves cigányzenekara és a házi zenekar reggel 5 óráig fog hangversenyezni.

Tolvaj urasági inas. Denka Ferenc urasági inas augusztus 6-án eltűnt gazdájának, lovag Václav Oszkárnak, Délibáb-utca 17. számú lakásáról. A lovag elmondotta, hogy Denka előzetesen elbuzultan jött haza az alagi lóversenyre, megvacsorázott, aztán eltűnt. Vele együtt nyoma veszett minden ezüstműtárgy és a felesége drága ékszereinek. Maga az ezüst 15.000 korona értékű. Valószínű, hogy az értékes holmit az inas elzárta, és a pénzt elvesztette az alagi lóversenyen. Az ezüstműtárgy E. N. és E. W. monogrammal van bevésve. Az inas barna, angolóra nyírt bajszú fiatalember. A rendőrség még eddig nem akadt nyomára.

Halálozások. Rainai Gergely kereskedő, volt nyugalmazott 1848-49-ki honvédhadnagy Budapestben, 1908. szeptember hó 9-én, hetvenkilenc éves korában, rövid szenvedés után elhunyt.

Tegnap este halt meg Budapestben Novák Ferenc, gróf Karátsonyi Jenőnek hosszú éveken volt intőzője, hetvenhat éves korában. Az elhunyt temetése vasárnap délután fél 5 órakor lesz a budai farskerti temető halottsházájában.

Pápay Károly m. kir. pénzügyigazgatósági számvizsgáló e hó 12-én hosszú kinos betegség után életének negyvenötödik évében Budapestben elhunyt. A megboldogultat, akiben Pápay Jenő hírlapíró testvérbátyját gyászolja, e hó 13-án, vasárnap délután fél 4 órakor temetik a VII. ker. Sajó-utca 5/a sz. altáji gyászházában.

Öngyilkos kuruzsló asszony. Zalásd községben a környék leghíresebb kuruzsló asszonya, Szóts Péterné ma az erdőben felakasztotta magát. Az öngyilkosság oka valószínűleg az, hogy a dévai törvényszék Szóts Péternét anyagalesinálásért egy évi börtönrre ítélte, mely büntetést ma kellett volna megkezdnie.

Önkénteseket felszerel kedvező fizetési feltételekkel Blum Sándor Budapest, Váci-utca 15.

Az elektromágneses gyógyítás a legkényelmesebb villamos gyógymódok egyike, mert a kezelendő testrészt le sem kell mezteleníteni, mivel az áram ruhán át is hat a kívánt helyre. Gyógyhatása kettős, u. m. fájdalomcsillapító és megnyugtató. Ebből kifolyólag alkalmazásba kerül mindennemű idegzsába, görcsök, csusz és köszvényokozta fájdalmak, a gyomor és szív ideges zavarai, a neurasthénia és hisztéria okozta fejfájás, tarkófájás, ingerültség, stb. ellen, főképpen pedig szinte bámulatos hatást fejt ki álmatlanság ellen, mert sokszor már néhány ülés alatt sikerül az évek óta fennálló bajt megszüntetni. Az elektromágneses gyógymód dr. Hönlig Izsónál (VII., Károly-körút 24. sz.) kerül alkalmazásba.

Szolgálatot véllünk teljesíteni, ha felhívjuk t. olvasónk figyelmét Guttermuth János (Baross-tér 23.) mai hirdetésére. E fogspeczialista szájpádás nélküli fogsorokat, a természetes fogaktól meg nem különböztethető módon, 10 évi szavatosság mellett készíti.

Köztudomásu, hogy a Brázay-féle sóborszesz a legjobb. Kapható mindenütt.

Munkásembereknek, vagy ülfoglalkozásuaknak a Diana-sóborszesz legerősebb háziszor, megfizethetetlen, mert kellemesen hűsítő, frissítő, edző, erősítő és fájdalomcsillapító. Cseppenként bevéve a legkellemesebb háziszor gyanánt minden családban használatban van és nem győzik annak értékét kiemelni. Mindenütt kapható eredeti Diana-sóborszesz üvegenként 40 fillérért.

Zászlók, ezimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

Fodor-féle vívóterem a Koronaherezeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

Szociálisták egy katolikus körmenet ellen.

— Tüntetés készül. —

Budapest, szeptember 12.

Nem lelehetetlen, hogy holnap, vasárnap izgalmas napja lesz Budapestnek.

A szociáldemokrata párt vasárnap délután népgyűlést és tüntető fölvonulást akart rendezni és pedig olyképen, hogy a menet végig vonulna az Andrássy-uton is. A főkapitány a fölvonulást ezzel az utírányval nem vette tudomásul, nem pedig azért, mert ugyanakkor a Magyarországi Katolikus Egyesületek Országos Szövetségének menete vonul el az Andrássy-uton.

A bejelentést a szociálista tüntetésre vonatkozólag szeptember 10-én Buchinger Manó és társai tették meg, mondván, hogy a szervezett munkásság tüntető fölvonulással egybekötött nyilvános népgyűlést akar tartani szeptember 13-án, vasárnap délután. A bejelentés szerint a munkások délután két órakor gyülekeznek a Tisza Kálmán-téren és ott menetté alakulva, zászlókat és jelzőtáblákat hordozva, harmadfél órakor indulnak és a Kenyérmező-utczán, Rákóczi-uton, Erzsébet-köruton, Andrássy-és Arénauton át, a városligeti Aréna előtti térre mennek s ott fogják megtartani a gyűlést. A főkapitány nyomban szóbelileg, majd pedig írásbeli végzés útján közölte a bejelentőkkel, hogy a gyűlés megtartását tudomásul veszi, de a munkások tüntető fölvonulást az Andrássy-utra vonatkozó utíránya miatt nem veheti tudomásul, mert a Magyarországi Katolikus Egyesületek Országos Szövetsége már szeptember 7-én (tehát három nappal előbb) bejelentette, hogy ugyanabban az időben az Andrássy-uton, az Iparcsarnoktól a Bazilikáig egyházi fölvonulást tart. A főkapitány erre a fölvonulásra 30.398/fk. I. szám alatt kiadott végzésével az engedelmet megadta. A szociálista fölvonulás rendezőjével azonban szintén tudatta a főkapitány, hogy nincs kifogása ellene, ha meg is tartják a maguk fölvonulását, de csak úgy, ha a Rákóczi-uton, Erzsébet-köruton, Wesselényi-, vagy Dob-utczán át vonulnak a városligeti Arénaterre, vagy ha a fölvonulást vasárnap délelőtt, avagy az általuk megállapított időben ugyan, de más napon tartják meg.

A szociálista párt orgánuma erre a betiltásra vonatkozólag ezeket írja:

Hiába helyezik el az Andrássy-uton a rendőrök százait, a szociáldemokraták ott lesznek az Andrássy-uton, hogy végignézzék a feketék fölvonulását. Ha a feketéknek joguk van tüntetni a nép kiszípolozása érdekében a kultúra ellen, akkor a szociáldemokratáknak joguk van tüntetni a nép fölcsabadítása és a fölvilágosultság mellett. Ha a rendőri készenlét a fekete méltelynek szabad utat nyit a kocsitun, akkor a szociáldemokraták szabadon tüntethetnek eszméik mellett a járdákon, anélkül, hogy a fekete ragálylyal érintkezésbe jöjjenek.

Végül fölhívják a munkásokat, hogy a gyűlés után sétáljanak az Andrássy-uton és nézzék végig a feketék fölvonulását.

A rendőri sajtóiroda hivatalos kiadása is konstatálja, hogy a cikkek a sorok között bujkáló fenyegetéssel van tele, amely sejtetni enged, hogy a katolikus népszövetség által vasárnap délutánra tervezett egyházi menetet megzavarni készülnek. A főkapitány ezért a munkásság komoly és kötelességtudó elemeihez fordul s óva inti őket, hogy ne adják oda magukat eszközül az efaíta törekvéseknek. A rendőrség teljes szigorúsággal fog eljárni a zavarókkal szemben és figyelmezteti őket arra, hogy a katolikus népszövetség által rendezett egyházi körmenet — teljes ornátusban, feszülettel, egyházi zászlókkal vonul ki — s így annak megzavarása súlyos büncselekmény. A főkapitány a következő figyelmeztető hirdetményt tette közzé erre vonatkozólag:

A Magyarországi Katolikus Egyesületek Országos Szövetsége e hónap 13-án Budapestben a városligeti Iparcsarnokban katolikus nagygyűlést tart. A 13-iki nagygyűlés befejezte után a résztvevő közönség az Iparcsarnokból egyházi körmenetre indul. A körmenet az Andrássy-uton keresztül a lipótvárosi Szent István-bazilikához vonul. Egy helybeli napilap ma megjelent számában fölhívja a székes-

főváros munkásságát, hogy az ugyanazon napon az Aréna előtt megtartandó munkásgyűlés befejezte után tömegesen vonuljanak az Andrássy-utra, hogy ott az egyházi körmenetben résztvevő közönség ellen tüntessenek. Ez a fölhívás kötelességemé teszi, hogy Budapest munkásnépét kellő nyomatékkal figyelmeztessem arra, hogy az egyházi körmenetnek bármilyen megzavarása, megakadályozása vagy meggyalázása a btkv. 190—192. szakaszaiba ütköző vétséget képez. Saját érdekükben kérem és figyelmeztetem ezért a tisztességes munkásokat, hogy ne engedjék magukat szokásos rendzavarók eszköze gyanánt fölhasználni és tartózkodjanak minden oly cselekménytől, vagy viselkedéstől, amely ez alkalommal a vallásháborítás vétségét vagy büntetést okozhatná. Az államrendőrség kötelességéhez képest minden rendelkezésére álló törvényes eszköz fölhasználásával arra fog törekedni, hogy az egyházi szertartás zavartalan lefolyását bármily rendzavarás, vagy erőszak ellenében teljes karhatalmi erejével megvédelmezze. Azok ellen pedig, akik büncselekményekkel a körmenet megzavarásával a vallásháborítás büncselekményére vetemednek, a törvény teljes szigorával fog eljárni. Budapest, 1908. szeptember hónap 12-én. Dr. Boda Dezső s. k. főkapitány.

Ezt a hirdetményt az utcákban mindenfelé ki fogják ragasztani a házak falára, s így a munkásságnak lesz alkalmja arra, hogy megismerje a jóakaratu figyelmeztetést és tudomásul véve a helyes fölvilágosítást, tartózkodjék minden olyan lépéstől, amely éppen magához a tisztességes munkáselemhez volna a legnagyobb mértékben méltatlan.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **A magyar királyi Operában** — mit már jeleztek — jövő csütörtökön, szeptember 17-én kezdik meg a nyári szünet után az előadásokat. A megnyitás napja összeesik Takáts Mihály első föllépésének 25-ik évfordulójával és erre való tekintettel választotta az igazgatóság megnyitó előadásul Erkel „Brankovics György” című operáját, amelynek czimszerepében aratta Takáts legelső igazi nagy művészi diadalát. De volt „Brankovics” följúttásának más indoka is. Két év mulva lesz ugyanis száz esztendeje, hogy Erkel Ferenc, a magyar opera megteremtője született. Hogy ezt a nevezetes évfordulót a magyar királyi Operának méltó módon kell megünnepelnie, aziránt nem lehet nézeteltérés. Legméltóbb megünneplése pedig az lesz, amit az igazgatóság tervez: hogy t. i. Erkel kiválóbb operáit ciklusba foglalva adatja majd elő. Minthogy pedig ez idő szerint csak Hunyadi László és Bánk bán van a műsoron, lassanként ki kell a sorozatot egészíteni. Még ebben a színházi évben fölelevenítik „Saroltá”-t, a jövő évben következnek azután „Dózsa György” és a „Névtelen hősök”, végre 1910-ben „István király”, a mester utolsó operája.

Az évad második előadása „Tanhäuser” lesz, szeptember 19-én, Anthes-szel a czimszerepben és Waldmann Ignác baritonista vendégföllépésével az örgróf szerepében. Másnap — vasárnap — a „Pillangó kisasszony” megy Ambrus-néval. Kedden, 22-én a „Tosca” kerül színre, Krammer Terézszel, 23-án a „Bolygó hollandi”, 24-én Burrián kezdi meg vendégszereplését „Carmen”-ben, 26-án ugyanó „Siegfried”-et énekl, 27-én a „Lohengrin”, 28-án „Onyegin” kerül színre, ugyancsak Burrián-nal a czimszerepben. Október 8-ra tervezik a „Mesterdalnokok” reprizét, október végére pedig az első operai premiét: D’Albert Jenő: „A hegyek alján” című operájának bemutatását.

(*) **A veszprémi új színház.** A most épülő veszprémi új színházat a király ott tartózkodása alatt nyitják meg. Az előkelően egyszerű, magyar építömodorban épülő vasbeton színház és a hozzá csatlakozó kaszinóépülettel, a gyönyörű püspökkertben festőien helyezkedik el. Tervezője és felvezetője Medgyaszay István budapesti építő, ki feladatát a legújabb technikai tűzbiztonsági követelmények kielégítésével oldotta meg. A színház létesítésében a legnagyobb elismerés dr. Óváry Ferenc országgy. képviselőt illeti meg. A színházat a király ő felsége jelenlétében Nádas József soproni társulata fogja megnyitni, amely társulat ezután több hétig marad ott. A megnyitási ünnepkehez az Országos Színészegyesület Ditrői Mór elnököt és Mészáros Károlyv. irodaigazgatót küldi le.

(*) **A Dollárkirálynő — ötvenedszer.** Fall Leo dallamos zenéjű operettje, a „Dollárkirálynő” ma este ért el az ötvenedik előadáshoz. A jubileumra szépen megtelt a nézőtér, a közönség szívesen tapsolt az operett szereplőinek, Petrás Sárinak, Ötvös Gittának, Harmath Ilonának, Raskónak, Némethnek, Király Ernőnek.

(*) **Magyar operette Bécsben.** Weiss Károly szinigazgató és ismert író a bécsi St.-Annenhofban egy új színházvállalatot létesített. Trianontheater az új színház czime és e hó 19-én Czobor Károly „Der kleine Bäckerjunge” (A kis pékias) című operettjével nyílik meg. Czobor Károly nevét Budapestre a „Hajdnok hadnagya” és a „Rab Mátyás” dallamos zenéje tette népszerűvé. Ha új művének partitúrája is ezt a nyomot követi, úgy nemsokára a bécsi zenekedvelőket is meg fogja hódítani.

(*) **Hírek a Nemzeti Színházról.** Holnap, vasárnap, első népszínmű-előadásul „A cigány”-t, Szigligeti népszínművet adják elő a Nemzeti Színházban. Hétfőn mérsékelt helyárák mellett a „Leár király”-t játsszák. Kedden a „Nagy mama”, Csiky Gergely színműve kerül színre. Szerdán lép fel először nyári szabadságideje után P. Márkus Emília, a „Félisten” Cecília szerepében. Ez lesz Gozdu Elek nagyhatású színművének első előadása az új évadban. Csütörtökre két Molière-darabot tűzött ki az igazgatóság. Szinre kerül „A kényeskedők” Rózsahegyivel a főszerepben és a „Tartuffe”, melyben Ivánfi adja a czimszerepet. Pénteken a „Stuart Mária” van műsoron és a czimszerepet Jászai Mari, Erzsébet királynét pedig S. Fáy Szeréna fogja játszani. „A nők barátja” czimszerepében egyik legkiválóbb alakításában lép fel először a Nemzeti Színház új helyiségében Nádai Ferenc. Jane de Simroset P. Márkus Emília adja. A jövő vasárnap este Abonyi népszerű színművét, „A betyár kendőjét” új betanulással adják elő. A jövő hétfőre mérsékelt előadásul az „Antigone” s a „Szerelmek játéka” van kitűzve. Az „Antigone” czimszerepét Paulay Erzi fogja játszani. A vasárnap délutáni előadások során holnap a „Vasgyáros”-t, a jövő vasárnap pedig „A három testőr”-t adják, mindkettőt a rendes szereposztásban.

(*) **A Vígyszínházban** a jövő héten is a színház legújabb nagy sikere, a „Kutya van a kertben!” dominál, amelyet holnap, vasárnap, azután pedig hétfőn, szerdán és pénteken adnak. Szombaton új betanulással a „Csókon szerzett völegény”, Szigeti József híres énekes vigjátéka kerül színre, amely az 1902-iki szezonnak volt legnagyobb sikere. Ábray Irén szerepét ezuttal Kornai Berta fogja adni, aki alakítása keretében Serly Lajos eredeti zenéjén kívül még számos új nótát énekel. A kóbor színészek jelenetét, amely a vigjáték külön szándéka, most is Hegedűs Gyula és Szerényi Zoltán játssza, akikhez Nikó Lina utódjaként Haraszthy Hermin csatlakozik. A Csókon szerzett völegényt vasárnap és hétfőn megismétlik és azután a „Kutya van a kertben!” című bohózzal váltakozva fogják adni. Kedden, e hó 15-én, a „Tatárjárás”-t adják. Bakonyi és Kálmán dallamos operettjét ezuttal vezényli először Stephanides Károly, a Vígyszínház új karmestere. Csütörtökön az „Ördög”, Molnár Ferenc vigjátéka kerül színre.

(*) **A Magyar Színház újdonságai.** A Magyar Színház jövő heti műsorának egy premier és egy repris kölcsönöz különös érdekességet. A premier egy fiatal magyar írónak, Drégely Gábornak — akinek ez az első színpadi alkotása — a munkája. A négy felvonásos komédiának „A szerencse fia” a czime és pénteken, szeptember 18-án kerül bemutatásra. Hétfőn, szeptember 21-én felújítja a Magyar Színház Pásztor és Mader énekes vigjátékát, a „Nagy mamát”, amely előadásnak Blaha Lujza asszony fellépése fog méltó díszet kölcsönözni. A „Szerencse fia” bemutatójáig holnap este, továbbá hétfőn és szerdán a „Sasfők” kerül színre, míg holnap vasárnap délután, kedden és csütörtökön Földes Imre népszerű drámáját, a „Császár katonái”-t adják.

(*) **Nóra — mint opera.** A luccai Teatro Giglioban a múlt héten volt a „Nóra” című operának a bemutatója, melynek szerzője Luporini, egy eddig teljesen ismeretlen zenesz és melynél a főszerepek

signora Carola és Schiavazzi tenorista kezében voltak. A felvonások végén összesen 29-szer hívták a szereplőket a lámpák elé és négyszer vastaps is volt.

(*) **A Fodor-féle zeneiskola szombaton,** folyó hó 19-én pótfelvételi vizsgálatot tart azon növendékek részére, akik az orsz. zeneakadémián fel nem vettek.

(*) **A „Vasárnapi Ujság”** szeptember 13-iki száma képsorozatot közöl a Szádelői völgyről, a király bevonulásáról Budapestre, Rothenburg ob der Tauber nevezetes bajor városkáról, az Örökimádás templomának felszenteléséről, a gyöngyösi kiállításról stb. Szépirodalmi közleménye: Cholnoky Viktor elbeszélése, Farkas Imre és Kosztolányi Dezső verse, Krudy Gyula eredeti regénye, Schöpfung Aladár tárcacikke Rothenburgról, Lemaitre regénye. Egyéb közlemények: Pörge Károly művészi rajza, tárcacikke a francia forradalom szeptemberi emlékeiről, a kábel jubileumáról, a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték stb. „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes-Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

(*) **Uj Idők.** Herczeg Ferenc lapja ezen a héten Beöthy Zsoltal foglalkozik. Bemutatja otthonában és cikket hoz róla abból az alkalomból, hogy most lett hatvan éves. A bő és változatos tartalmu számba Lovik Károly és Szomaházy István irak novelláit, cikket Farkas Pál, verset Dutka Ákos és Sajó Sándor. Ezenkívül ismeretterjesztő közlemény, gazdag mindenféle rovat, két regényfolytatás van a számban. A képek közt van Linek rajza, a párisi kutyafestő, Márk festménye, humoros fejléczek a hétről stb. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

(*) **Az Intim-Színpad megnyitója.** Ma délután nyitotta meg kapuit a Sándor-téri Intim-Színpad s az újonnan átalakított és teljes kényelemmel berendezett helyiséget szépségü és előkelő közönség töltötte meg. A prologus után Meilhaenak „A másoló” című dramolette-je került színre, melyben Radnai Zsuzska aratott megerdementelt sikert, Gabányi pedig méltó partnernek bizonyult. Közderültség mellett adták a Szerelmes kandurok és A gázgyári szakértők című jóízű apróságokat, amelyek rendezése Mérei Adolfot dicsérte. A magánszámok közül igen tetszettek Kálmán Erzi, Huricza Piroska (mint grande kokotte), Báthory Elza a Pandora szelenézije és Radó Giza a Bankkiszasszonyról sikkesen előadott pikáns kupléjával. Papp János érzéssel énekel néhány dalt, kár, hogy hangjának nem tudja eléggé hasznát venni, mert nincs iskolája, bár tavaly óta sokat haladt. Az igazgatóság jól tenné, ha a közönség zsufoltságára való tekintettel jobb szellőztetésről gondoskodnék.

(*) **A budapesti Teréz-körúti Bonbonléreben** zajos sikert arat estéről-estére a kitűnő szeptemberi műsor, amely a második héten újabb számokkal bővült. Az aktualitását veszített megnyitó darab helyett Berta panamája ezimen egy paródiát adnak elő szenzációs eredménnyel. Fővárosi művészeket és artistákat utánoznak s egy ismert kabaret-alakot oly élethűen állítanak a dobogóra, hogy a közönség között rendszeres vita támad, vajjon nem az illető maga áll-e a színpadon? László Rózi speciális magánszámaival, Szalay József konferenciérimitációival, Rátkay Márton, Boross, Kövály, Kökény Ilona, Antal Erzi, Sugár Edith, Szathmáry jóízű, szellemes kupléikkal és színpadi tréfáikkal tartják állandó derűtségben a hallgatóságot, amely Kabók burleszk alakjain is sokat mulat.

6 **visit Fénykép 1 f 50**
GIUNNIA FÉNYKÉPESZ.
BUDAPEST. KÁROLY-KÖRÚT 6.

FŐVÁROS.

(*) **Az első ülés.** A pénzügyi és gazdasági bizottság ma délelőtt tartotta a nyári szünet után első ülését dr. Vaszilevits János alpolgármester elnöklésével. A napirend előtt az elnök meleg szavakkal parentálta el Császár Jenőt, aki a pénzügyi bizottságnak hosszú évek során át buzgó tagja volt s a főváros érdekeit mindenkor puritán önzetlenséggel szolgálta. Emlékét az elnök indítványára a mai ülés jegyzőkönyvében örökítették meg.

Maga a tárgyszerző elég szerény volt és jóformán kisajátítási és tatarozási költségek fedezetének kimutatásában merült ki. A bizottság a krisztinavárosi irgalmas nővérek évi segélyezésére ezerkét száz koronát szavazott meg, a Független Good Templar Rend magyarországi nagypáholyát ötszáz koronával hajlandó segíteni, a nálunk vendégségbe járt berlini kereskedők és iparosok fogadtatására utólag kétezeröttszázharminckettő koronát szavazott meg, az Ungvárott felállítandó Bercsényi-szobor költségeihez kétszáz koronával járul hozzá, a Szegeden létesítendő Rákóczi-szobor költségeihez ötszáz koronát ad. Hosszabb vitát provokált néhány felekezetnek és rendnek segítség iránti kérése. Ezekre a felekezetekre, illetve rendekre ugyanis részint burkolási, részint átirási díj fejében nagyobb összeg vettették ki, s hogy ennek fizetése alól felmentessenek, hasonló összegű segélyt kérnek. A miniszter egyszer már árt a fővároshoz, hogy a segélyek illeték kiutalványozásától tartózkodják, mert aránytalanságokra vezet, s azonfelül nem egyéb, mint a szabályrendelet megkerülése. A bizottság — tekintve, hogy a közgyűlés a segélyszegeket már megszavazta s csupán a fedezet kimutatására hívta fel a pénzügyi bizottságot — kimondta, hogy a miniszteri leiratban foglalt okoknál fogva felkéri a közgyűlést, hogy fontolja meg újból a segélyek megadásának kérdését.

(*) **Az Attila-körút kiszélesítése.** Az Attila-körutnak harmincz méterre való kiszélesítése dolgában a fővárosi közgyűlése tudvalevőleg Devecis Ferenc műszaki tanácsos indítványát fogadta el. Ebben az ügyben Bárczy István polgármester a jövő hónapra ankétet hívott egybe, amelyen Rózsavölgyi Gyula alpolgármester fog elnökölni és amelyre a maga részéről Kun Gyula tanácsost, Márkus Imre előjárót és Devecis Ferenc műszaki tanácsost küldte ki. Előadó dr. Raisz Rezső tanácsjegyző lesz. A polgármester felkérte egyuttal a közmunkák tanácsát, hogy az ankéten öt taggal képviseltesse magát.

(*) **Uj magániskola.** A közoktatásügyi miniszter Bilitz Aranka okleveles tanítóőnök engedelmét adott egy magán elemi népiskola felállítására.

(*) **Uj orgona Budapestben.** A főváros, mint kegyur és a hívek hozzájárulásából új orgonát állítottak a budapest-terézvárosi plébánia-templomban. A valóban monumentális, teljesen modern szerkezetű orgonát szeptember 17-én, csütörtökön délután 5 órakor fogják bemutatni a híveknek. (Bemenet az Érsektutcai kapun). Az orgona megáldása szeptember 20-án fél 10 órakor fog végbemenni.

(*) **Burkolási díjak elengedése.** Se szeri, se száma azoknak a testületeknek, amelyek évenként a főváros nagylelkűségét veszik igénybe. Az anyagi segélyezésen kívül ezek a testületek a viz, burkolási és egyéb járulékok elengedését kérik, ami a főváros jövedelmének tekintélyes csökkenését jelenti. Már gyakrabban esett szó róla, hogy ezeket a díjelengedéseket korlátozni kellene, de mindig akad egyik-másik kérelmező testületnek szószólója a fővárosi közgyűlésen, amely rendszerint megszavazza a kért díjelengedést. Ez évben is már több testületnek engedte el a burkolási díjat a fővárosi közgyűlés. A belügyminiszter a fővárosihoz ma érkezett leiratában kivé-

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 2 koronáért kapható. **MOLL-készítmény** kérendő.

Fő-szétküldés: **MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által**
BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulhatatlan házi szer mindama gyomorbetegségek, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott kelkelézni. A gyógyszer-tárakban **MOLL** készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor

Fő-szétküldés: **MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által**
BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

telesen jóváhagyja a közgyűlés ezen határozatait, de nagyon érdekes feltétellel. A miniszter leiratának ez a része így szól:

A segélyezésről szóló határozatot — írja a miniszter — ezuttal kivételesen jóváhagyom, felhívom azonban a székesfőváros közönségét hogy hasonló segélyezési kérelmek elbírálásánál jövőre az alább kifejtett szempontokat vegye figyelembe. A segélyezésnek ez a módja, mely adott esetekben megnyilvánul, ötleterü és aránytalan, mert csak éppen a burkolási vagy egyéb járulékkal, illetőleg díjjal megrótt testileteket részesíti oly összeg erejéig, amely terhekre esélyszerűen kirovatott; így módon pedig a segélyre egyébként rászolgáló egyesületek is minden arányosság nélkül lesznek abban részesítve, miután a segély engedélyezése és mérve kizárólag aszerint irányul, lett-e valamely díj vagy járulék az egyesületre kiróva és mily mértékben? A humánus és kulturális célú egyesületeknek a főváros anyagi erejéhez mért segélyezését részéről is helyeslem, kivánnom kell azonban, hogy a segélyezés tervszerűen és rendszeresen történjék, a székesfőváros költségvetésének keretében az ezen célra előirányzott összeg erejéig. Nem hagyhatom említés nélkül azon körülményt sem, hogy a segélyezés illetén formája tulajdonképpen megkerülését képezi a székesfőváros vonatkozó szabályrendeleteinek, ami oda vezethet, hogy a jövőben igen sok testület kérhetné a fővárost megillető díjak vagy járulékok hasonló módon való elengedését, mert lényegileg ez a segélyezés a kirótt összeg elengedésével egyértelmű, mely kéreseknak csak részbeni teljesítése is a főváros jogos jövedelmeinek indokolatlan és nagybőrkü csökkenését vonhatja maga után. Mindezeknél fogva felhívom a székesfőváros közönségét, hogy jövőben hasonló ötleterű, aránytalan és indokolatlan segélyek engedélyezésétől tartózkodjék, mert ily irányú határozatai többé nem fognak jóváhagyást nyerni. A felterjesztett iratokat visszaküldöm. Budapest, 1908. évi augusztus hó 11-én. A miniszter helyett Ha d i k s. k. államtitkár.

SPORT.
Vívósportunk.

Budapest, szeptember 12.

Az a világraszóló fényes diadal, amelyet a magyar kardvívás a londoni olimpiai versenyeken az egész világgal szemben aratott, nagy kötelezettséget ró azokra, akiknek feladata vívósportunk irányítása hazánkban: a magyar mesterekre, vívőegységeinkre, illetékes szövetségeinkre. A vívástani és egyes szervezésének hiányát még soha nem éreztük annyira, mint most, midőn mindenki úgy érzi, hogy e legművészibb és legnemesebb sport művelésére kétszeres súlyt kell helyezniünk. Sanos, az iskolai vívástani kötelezővé tételétől még igen messze vagyunk, sőt a mesterképzés ügye is Csáky-szalmája még. Sok víz lefolyik a Dunán addig, míg a kormány szerét ejti a mesterképzés és a vívástani tárgyában benyújtott memorandumok napirendre tűzésének. Addig a vívástani ügye marad teljesen a magyar mesterek kezében. És — mindenkinek be kell vallania — jó kezekben. Kontárok persze itt is akadnak, azonban a tisztességes mesterek zöme jól érti dolgát, s nemcsak a vívás technikai tudományát, hanem a vele egyittjáró nemes eszmei tartalmát is átülteti tanítványai lelkébe. Ebből a szempontból tehát — legalább a fővárosban — nyugton nézhetünk vívósportunk fejlődése elé. Aggodalmat kelt azonban a figyelmes szemlélőben az a körülmény, hogy általábanosságban csak a régi, szűk keretek középette vá-

ják a vívóiskolák a tanítványok seregét. Az egy Fodor-iskolát kivéve, sehol nem látszik olyan előkészület, amely az olimpiai sikerekben megnyilatkozott nagy figyelmeztetést megértené. Pedig a vívás-propagandára a talaj még soha olyan kedvező nem volt, mind most, midőn nyilvánvalóvá lett, hogy a kardvívás az egyetlen pont, amelyben a magyar faj hegemoniáját meg tarthatjuk a művelt népek közt.

Eppen ezért akkor, mikor a vívószekzon megnyíltáról és a vívástani szervezéséről beszélünk, nem szabad a régi sablonos (és sokszor üzletszerű) keretek között mozognunk, hanem oda kell törekednünk, hogy erős propagandával a társadalom minden rétegét meghódítsuk ennek a szép művészetnek. Erre is megmutatja a példát Fodor mester. Az ő vívóiskolájára ma már igazán nem illik a régi, megszokott „vivóterem” elnevezés. Egy kulturintézmény az, a magyar testikulturának egy oly tényezője, amelynek páriát használnak keressük másutt. Olaszországban s Franciaországban vannak a vívósoktatásnak hatalmas állami intézetei, de ezek egyike sem mulja felül ezt a magánintézetet, melyet egy zseniális magyar mester szakképzettsége, agilitása és — ezt külön kell hangsúlyozni — bátorsága fejlesztett egész Európában ismertté. Aki a Koronaherczeg-utcai hatalmas átjáróház középső traktusát meglátogatja, bámulattal áll meg a pompás terem hosszu sora előtt. A tökéletes sportfelszerelés mellett a modern higiénia minden áldása érvényesül itt. Hatalmas, világos és jól szellőztetett helyiségek, kényelmes és barátságos öltözők, izléses társalgók, fürdők és mosdók; nem is egy, hanem a két emeleten végig 3-4. Aztán mindenütt szembeötlik a por teljes kiküszöbölése. A falak, a padlók naponkint moshatók és fertőtleníthetők; az eszközök szintügy. A tornatermekben a svéd iskolai és gyógytorna nálunk még újdonságszámba menő eszközei és mindenhez elsőrangú, szakképzett mesterek egész sora. Az egyik teremben félelmes versenyvivők küzdelmeit vezeti a mester; a másikban a vívóművészet elemeit tanulják igyekvő kezdők; a harmadikban előkelő, meglelt urak szórakoznak kedves sportjukkal. A korai délutáni órákban valóságos virágos-kert a terem. Öt-tizenkétéves gyermekek százai dolgoznak ott meglepő ügyességgel s ragyogó szemekkel lesik a mester vezényszavát. A jövő bajnokai ők, Fodor mester büszkeségei. Mert a magyar gyermekvívás és racionális egyéni gyermek torna megteremtése Fodor Károly legszebb alkotása, melyre méltán büszke lehet. Így változik a kép késő estig, mikor a műgyetem ifjúságának órái foglalják le a termeket. Itt Fodor mester a Műgyetemi A. és F. C.-al valóban fényes eredményeket ért el s megmutatta a kötelező vívósoktatás módszerének útját is.

Valóban látványosságnak is érdekes ez a kiváló intézet; míg benne tanulni nemcsak hasznos és eredményes munka, hanem szórakoztató pihenés is.

Bécsi versenyek.

- Negyedik nap. -

A mai napon végre felvirradt a favoritokra játszóknak, mert a megnyitó Grabeni-díj kivételével, ahol Mony győzelmére a totalizátor tizenkétszeres osztalékot fizetett, az összes futamokban a jobban fogadott lovak haladtak el elsőnek a célkarika előtt. E díjban Ridolfi második lett, míg Beau mérite helyeztetlenül futott. Az I. oszt. eladóverseny 1800 méteres távján az Egyedi-istálló csak Boccacciót indította, de ez is elég jónak bizonyult arra, hogy megnyerje a versenyt Vansittart ellen. A Kladrubi-díjban csak két lovat küldtek ki Slecinka ellen: a szép formát mutatót Dámát és a minden esély nélküli Wet thee trough-ot. A Trauttmansdorff-ló könnyen nyerte a versenyt. A Bencur-handicapban nagy mezőny állt a starthoz s Egyedi A. Tábornokja nyert istállótársa, Trombitás ellen, míg Kristály, Kondor, Bisamberg,

Menotte helyezve sem voltak; a gátversenyben pedig Braganca győzött a most beugratott Sasaki ellen. Részletes eredmény a következő:

I. Grabeni díj. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Mautner V. 3é pm. Mony 54 kg. (Birckenruth), 2. gr. Arco Zinneberg M. 3é stpk. Ridolfi 48½ kg. (Cockeram), 3. Mattausch H. 4é stpk. Napsugár 50 kg. (Miles). Futottak még: Álnok (Pretzner), Beau mérite (Blades). Könnyen két hosszal nyerve, félhosszal harmadik. Tot.: 10:120, 20:61, 32.

II. I. oszt. eladóverseny. Díj 4000 korona. Táv 1800 méter. 1. Egyedi L. 3é sm. Boccaccio 56½ kg. (Miles), 2. br. Springer G. 3é pm. Vansittart 56½ kg. (Taral), 3. Vonwiller A. 3é pm. Gamin 56½ kg. (Krouzil). Futottak még: Bluetie (Fries), Midshipmann (Blades). Könnyen két és fél hosszal nyerve, félhosszal harmadik. Tot.: 10:28, 20:31, 35.

III. Kladrubi díj. Díj 4000 korona. Táv 1000 méter. 1. gr. Trauttmansdorff L. pk. Slecinka 53 kg. (Krouzil), 2. Blaskovich E. sk. Dáma 50½ kg. (Cockeram), 3. br. Springer G. stpm. Wet thee trough 53½ kg. (Taral). Igen könnyen öt hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:16.

IV. Nyeretlen kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. hg. Taxis M. E. pm. Dabas 54½ kg. (Fries), 2. br. Rothschild A. pk. Grasshopper 53 kg. (Krouzil), 3. Reeves H. pk. Venetta 50½ kg. (Seiler). Futottak még: Dont care (Walkington), Colette (Hönig), Ximena (Cockeram), Ferroniere (Taral), Lord Darcy (Juhász), Steirer (Blades). Küzdelem után félhosszal nyerve, félhosszal harmadik. Tot.: 10:34, 20:25, 26, 38.

V. Bencur-handicap. Díj 5000 korona. Táv 1200 méter. 1. Egyedi A. 4é sm. Tábornok 55½ kg. (Janek), 2. Egyedi A. 3é sm. Trombitás 49 kg. (Miles), 3. Reeves M. 3é sm. Barabás 40½ kg. (Guttman). Futottak még: Kondor (Aylin), Kristály (Krouzil), Telemach (Fries), Pagony (Birckenruth), Petronella (Vivian), Menotte (Blades), Bisamberg (Gulyás), Katz im Sack (Seiler), Armand (Cockeram), Mayenne (Kisziváth), Gestandniss (Baumgartner), Sirius (Puzster). Biztosan félhosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:57, 20:72, 163, 139.

VI. Gátverseny. Handicap. Díj 3000 korona. Táv 2400 méter. 1. Dreher A. 3é pk. Braganca 59½ kg. (Aylin), 2. Szemere M. 3é pm. Sasaki 65½ kg. (Fes), 3. Vida T. 3é pm. Fityóka 57½ kg. (Healy). Futottak még: Gyufa (Dillon), Polkolba (Huxtable), Hársas (Lawton), Tartarin (Shejbal), Gara (Csompora), Pallós (Kapusek). Könnyen két hosszal nyerve, hat hosszal harmadik. Tot.: 10:26, 20:29, 51, 61.

VII. Kétévesek handicapja. Díj 2000 korona. Táv 1200 méter. 1. hg. Lubomirsky L. sk. Jasna Paní 53½ kg. (Krouzil), 2. Reeves J. sk. Margit 53 kg. (Cockeram), 3. hg. Taxis M. E. pk. Halupsa 46½ kg. (Baumgartner). Futottak még: Mirabeau (Vajda), Sö (Szente), Benzi (Fries), Hypnose (Carlslake), Blitzmádel (Ziolo), Dunbar (Heidt), Kedvencz (Borisch), Kispiczi (Paul), Koncz (Gulyás). Erős küzdelem után félhosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:80, 20:41, 29, 45.

Az Esterházy-Memorial.

- Ötödik nap. -

A kétévesek egyik legjelentősebb Klasszikus mérkőzése, a néhai tatai váru, gróf Esterházy Miklós nevét viselő emlékv verseny, holnap kerül előre a Freudenauban. A legfiatalabb éviárat színejava pályázik az 50.000 koronás díjért és a verseny favoritja ez idő szerint Mr. Lincoln Toffie, míg mellette Stixenstein és Hasznost fogadják. Mi a verseny győztesét, amennyiben az 1200 m-es távot állja, Toffiben látjuk, mely eddigelé még összes kortársait könnyen megelőzte és első startjánál a Helenenthal díjban csak a német Stossvogelől szenvedett vereséget. Legutóbbi startjánál különben Hasznost is megverte és így papíron a Blaskovich-lónak nincs vele szemben győzelmi esélye. Hasznost azonban nemcsak Toffi, de még a szintén veretlen Stixenstein is tartja a Metropole-díj eredménye alapján, ahol Hasznost messze Stixenstein mögött végzett a vert mezőnyben.

Összefoglalva az elmondottakat, mi az idei Esterházy-memorial győztesét

Toffiben

látjuk és reá csak Stixensteinet tartjuk veszélyesnek, míg Hasznost a harmadik helyre várjuk.

Köztisztviselők!

kik új intézettől

fizetésükre kedvező kölcsönt rövid uton óhajtanak, felvilágosításért forduljanak közvetlenül hozzánk

Köztisztviselők Országos Hitelértéstitője Budapest, Erzsébet-körút 2. sz.

Jelöltjeink:

- I. Aveine—Mulass—Barcsay.
- II. Lanzendorf—Togo.
- III. Szemere-ist.
- IV. Töff—Stuxenstein.
- V. Kunilinde—Hohentohe-ist.
- VI. Off—Nikita.
- VII. Fokos—Colette.

() **Nemzetközi uszóverseny.** A Budapesti Athletikai Club által szeptember 20-án (vasárnap) este 6 órakor a Császárfürdő férfiuszodájában rendezendő nemzetközi uszóversenyének sorrendje: 1. Gyorsuszás 70 m. 2. Junior-staféta 3×35 m. (tetsz. sz.). 3. Főverseny-handicap 70 m. (dr. Hajdu tiszteletdíja). 4. Ifjúsági handicap 70 m. 5. Főverseny-melluszás 210 m. 6. Hölgyverseny 70 m. 7. A BAK 100 yardos bajnoksága. 8. Staféta 5×35 m. (tetsz. sz. bajn. kiz.). 9. Junior-melluszás 70 m. 10. Junior-verseny 105 m. 11. Hátuszás-handicap 105 m. 12. Handicap 420 m. A versenyre, melyen a MUSz szabályai érvényesek, 1908. szeptember 15-éig Radvány Jenő titkár (IV., Károly-körut, Splendid-kávéház) küldendő a nevezések.

() **Oszták uszók a FTC. versenyén.** A Ferencvárosi Torna-Club mult hétről elhalasztott uszóversenyét vasárnap délután félhat órakor tartja meg a Császárfürdő férfiuszodájában. A versenynek legfontosabb és egyúttal legérdekesebb száma Magyarország bajnoksága lesz fél angol mértföldre (804½ m.), melyben a remek formában levő oszták uszó, Scheff is indul. Egyetlen ellenfele közülünk Hájós Henrik, ki az egy angol mértföldes verseny rekordját javította meg a műegyetemi uszóversenyén. Scheff már több mint egy hete tartózkodik a fővárosban és naponként treniroz a Császárfürdő uszodájában. A verseny rendkívül erős és érdekes lesz. Valószínűleg az utolsó fordulóban dől el, még pedig Scheff javára. A fordulokat kitünően kihasználó és szintén legjobb formában levő Hájós győzelme nagy szenzáció lenne és némi kárpótlást nyújtana uszósportunk londoni kudarcáért. Az oldaluszás, buváruszás, melluszás és staféta-versekben résztvevő WAC. versenyzők teljesen nyílták teszik a verseny győzelmét. A 243 leadott nevezés 28 versenyszámot tesz szükségessé, mely után 9 órakor Ausztria többszöri bajnokcsapata, a WAC. mérkőzik a magyar bajnokcsapattal MUE.-tel, mely szorgalmas tréninget tartva, kitünő formában van. A két rivális eddigi találkozásain mindig a WAC. győzött, de a MUE. új összehállítási csapatának jó képességét figyelembevéve általában a magyar bajnokcsapat győzelmét tippelek. A csapatösszehállítások a következők: WAC.: Freund G. Hager, dr. Blau, V. Mayer, dr. Kesztler, L. Mayer, Otto Scheff. — MUE.: Schaffhauser, Hégner, Friedmann, Rémi, Freund S., Onody, Ádám S. A belépésre a programm jogosít.

() **Az angol evezős sportéletre** jellegzetes, hogy minden víz mellett állomásozó ezred legénységének is megvan a maga regattája, melyek most augusztus második felében tartottak. A mult héten volt a londoni rendőrök evezős-verse, most szeptember 1-én pedig a londoni tüzoltók tartották meg rendezési regattájukat. E verseny két számból állt, u. m. kormányos négyes és kormányos doblo. Mindkét versenyben több előversenyt tartottak. A négyest a vándordíj tavalyi győztese újra megvédte.

() **A BTC. athlétaikai viadala.** A millennárius verseny-pályára vasárnapon nagyérdemű sporteseménynek lesz színhelye. A BTC. az összes athlétaikai versenyemekre kiírt athlétaikai viadalt rendezi meg és napon s az őszi idénynek ezen legelső nagyszabású athlétaikai versenyét úgy a sportköröknek, valamint a nagyközönségnek élénk érdeklődése előzi meg. Athlétaink legjobbainak részvételét biztosítja azon körülmény is, hogy a „Magyarországi Testező Egyesületek Szövetsége” megbízásából a BTC. versenynek keretében kerül döntésre a nagyértékű Zsinger Mihály vándordíj. Ezt azon egyesület nyeri meg, amelynek athlétaik az összes versenyszámokban a legnagyobb pontszámot érik el. A versenyen résztvevő egyesületek mindegyike minden versenyszámba a legkiválóbb athlétaikát nevezte be s így a nagy mértékű és érdekes küzdelmek várhatók. A BTC. nagy versenyje tulajdonképpen már szombaton kezdődik, mely napon az ifjúsági versenyszámok kerültek döntésre. Vasárnap délelőtt kilenc órakor lesznek az előmérkőzések és délután pont három órakor kezdődik azután a nagy viadal, amelyen nemcsak az egyes athlétaik, hanem a Zsinger-vándordíj kapcsán maguk az egyesületek is versenyezni fognak a győzelemért, az elsőségért. A BTC. viadalának legérdekesebb díja a Zsinger-vándordíj, melyért csaknem egyenlő eséllyel a MAC., MTK., Budai T. E. és a

rendező egyesület versenyeznek. A MAC. valószínűleg megnyeri a 100 méteres futást (Simon), rudugrást (Szathmáry), sulydobást (Mudin Imre) és a két gelyvetést (Mudin testvérek). Az MTK. a 3000 méteres futást (Lovas), a távolugrást (Holics); a BTC. a 400 méteres staféta-futást, a 3000 méteres gyaloglást (Drubina); a Budaiak pedig a 800 méteres futást (Nagy), a 110 méteres gátversenyt (Kovács). Az értékes vándordíjat a felsorolt egyesületek közül az fogja megnyerni, amelyik legtöbb második és harmadik helyet tud magának lefoglalni. Mi a valószínű győztest a MAC.-ban látjuk.

() **Vívó-estély.** A vívószerez beállítával mindenkor Fodor Károly műegyetemi vívómester Koronaherczeg-utcai termeiben indul leghamarább meg a vívóélet. A főiskolai hallgatók az egyetemekre való beiratkozásuk után tömegesen keresik fel a mester termet, amelyek ujonnan átalakítva és kibővítve, a hasonló intézmények sorában páratlanul állanak és modern felszerelésükkel és kitünő kényelmükkel fogva is a főváros látványosságát képezik. Napközben és különösen az esti órákban igen élénk vívóélet mutatkozik. A mester klubtagjain kívül a középiskolai tanulók között mutatkozik nagy ambíció a vívás iránt, mely a mesternek e téren elért eddigi kiváló munkásságának eredménye. Fodor termetét e hó 15-én, kedden este hét órakor hivatalosan megnyitja és ez alkalommal tanítványai vívóéletünk kitünőségeinek bevonásával egy nagyszabású vívó-estélyt rendeznek, amelyre Fodor mester ez uton is meghívja az érdeklődőket termeinek megtekintésére és a keddi vívó-estélyen vendégeket szívesen lát.

() **Vívás a Nemzeti Vívó-Klubban.** Azon óriási fellendülés, amely vívósportunkban tapasztalható, talán a Nemzeti Vívó-Klubban érezhető legjobban. Tagjainak száma az elmúlt vívó év alatt megkétszereződött, a klub vezetősége a helyiségek megújítását határozta el. Három hónap óta folytak az átalakítási munkálatok s most a vívó évad küszöbén immár teljes nagyságában bontakozik ki a klubhelyiség jövőképe. A 20 méter hosszú három villamos reflektorral megvilágított hófehér vívó-termet stilszerűen egészíti ki az óriási öltöző, kapcsolatban fürdő- és zuhanyzóval. A terem másik végén modern kényelemmel és eleganciával berendezett biliárd- és társalgó-termet a klub szalonna egészíti ki és a klub adminisztratív ügyeinek a lebonyolítására is külön hivatalos szoba áll a tagok rendelkezésére. A vívástani és ezután is Fodor mester szakavatott kezében van és már befejezéshez közelednek a tárgyalások, melyet a klub vezetősége még egy elsőrendű vívómesterral folytat. A klub kiváló súlyt fog helyezni a törvívásra is és e célból már szerződött a fiatalabb Thomast, a Licee saint Genève kiváló segédmesterét. A terem és mesterek nemcsak az esti, de a déli és reggeli órákban is a tagok rendelkezésére állanak, a tagoknak ezáltal más vívóklubban nem élvezett óriási kényelmet nyújtva. A vívás már e hó 15-én megkezdődik, míg az új klubhelyiségek finnyéves felavatása egy nagyszabású vívóestély keretében október hó első napjaiban fog megtörténni.

() **Kettős labdarugó-mérkőzés a Margitszigeten.** Vasárnap délután 2½ és 4 órakor a Margitszigeti Sporttelepen a Ferencvárosi TC mérkőzik a szorgalmas traininget folytató Fővárosi Torna-Clubbal. Utána a Magyar Athletikai Club mérkőzik az újjászervezett Postások csapatával. Mind a két mérkőzés csak egy trainingjegy váltandó, melyben a szigeti belépő is befoglalatik. Mindkét mérkőzést Fehéry Ákos (BTC) vezeti.

Lawn-tennis. Football. Diabolo

Angol és magyar sport és nyári játékok. Lawn-tennis felszerelések. Hitelesített athlétaikai sportesemények. Tornaszerek. Úszó övek. Fegyvert és szőnyeg, hinta és nyugróanyag. Nyaratokba és út sőkbe való értékesített játékok és szórakoztató játékok. Lampion magnesium tárája. Tombola. Árjegyzék ingyen.

VERTÉSZ TÓDOR, BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR

EGYESÜLETEK.

(—) **A vasárnapi munkaszünet.** A Nőtisztviselők Országos Egyesülete jól látogatott taggyűlést tartott egyesülete helyiségében. Az értekezleten a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalták pont-pontra és megállapodtak a felhangzó megjegyzések és indítványok nyomán azokra az észrevételekre vonatkozólag, amelyeket memorandumba foglalva terjeszt fel az egyesület a kereskedelemügyi minisztériumhoz. A tisztviselők főbb módosítási indítványai odairányulnak, hogy a vasárnapi munkaszünetet ne huszonegy, hanem harminczhat órában állapítsák meg, mi által még az ipartörvény életbeléptetése előtt és ebben a törvényben is biztosítva legyen a szombati záróra. Kiterjesztendőnek kívánja az egyesület a teljes vasárnapi munkaszünetet a vidékre is. Ezenkívül még a javaslat több pontjával szemben foglal állást az egyesület bőven indokolt felterjesztése.

TÖRVÉNYSZÉK

§ **A gróf tőzsdevesztéségei.** Dr. Székely Lajos vizsgálóbíró erélyesen folytatja a vizsgálatot abban a bűnügyben, melyet gróf Eszterházy Pál indított Liedermann Aurél tőzsdebizományos ellen. Legutóbbi beszerezte a gróf által kötött tőzsdeügyletekről szóló eredeti számlákat, melyet Liedermann a vesztésegekről kiállított. Átkérte továbbá a tőzsdebíroságtól a kötleveleket, melyekkel Liedermann azt kívánja igazolni, hogy a gróf megbízásait pontosan teljesítette. Mivel ezen okiratokon a gróf Eszterházy Pál aláírása látható, dr. Gál Jenő védő indítványozta, hogy a gróf idéztessék be annak megállapítása végett, hogy aláírásának valódiságát elismerje és nyilatkozzék az adott tőzsdei megbízásokról. A vizsgálóbíró megállapította, hogy az elszámolandó tételek 78.000 koronát tesznek ki. Vajon a gróf vesztette-e ennyit? ezt szakértők meghallgatásával kívánja a vizsgálóbíró tisztázni s evégből a szakértőket akarta ma meghallgatni. Gróf Eszterházy Pálról azonban azt az értesítést hozta a kézbesítő, hogy jelenleg pápai birtokán tartózkodik, mire a vizsgálóbíró a szakértők meghallgatását és a gróf kihallgatását keddre halasztotta.

§ **Álomba merült pályáör.** Ballai Sándor pályáörnek ez év február 3-án szolgálatot kellett teljesítenie. Annyira elfogta azonban az álom, hogy bement az örszobába s az asztalra dőlve csakhamar mélyen elaludt. Így történt meg, hogy a Szeged felől jövő 705-ös számú gyorsvonat előtt az örház melletti átjáró sorompóit leereszteni elmulasztotta. Ezen mulasztásának súlyos következményei lettek. A vonatnak az átjáróhoz való közeledésekor Céh József koporsógyáros kétfogatu, üres koporsókkal megrakott kocsija hajtott fel az átjáróra. A kocsin Káta Mihály és Vörös Sándor kocsisok ültek s mély beszélgetésbe merülve, nem vették észre a gyorsvonat közeledését s az el nem zárt uttesten gyanútlanul hajtattak fel a pályatestre. A gyorsvonat mozdony-vezetője későn vette észre a veszélyt s daczára, hogy gyorsírást alkalmazott nem tudta a lovaknak és a kocsinak a mozdony által való elsodortatását elhárítani. Az elsodrás következtében az egész kocsirakományával együtt teljesen összetört, a lovak elhullottak s a két kocsi oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy pár óra múlva mindketten meghaltak. A kir. ügyészség Ballai Sándor pályáör ellen közveszélyes rongálás vétsége miatt emelt vádat. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a büntetőtörvényszék dr. Sárkány bíró elnöklése alatt. A tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy a harangjelző-készülék elromlott s így a vonat érkezéséről tudomást nem szerezhetett. Miután a vádlottnak ezen védekezését a máv. igazgatóságának jelentése megczafolta, a bíróság a pályáört egy évi fogházra s hivatalvesztésre ítélte. A vádlott felebbezett.

§ **Vitriolmérénylet.** Két nappal ezelőtt Róth Gizella fodrásznő az Andrássy-ut 1. számú ház előtt vitriolmérényletet követett el Szántó Lipót kereskedő ellen, akinek a maró folyadék a fejét súlyosan összegegte. A mérénylet fodrásznőt a rendőrség letartóztatta s átkísértette kihallgatás után az ügyészség fogházába. A letartóztatott leányt ma hallgatta ki a vizsgálóbíró. Kihallgatása folyamán igazolta, hogy tettét erős felindulásban követte el. Dr. Soós Béla védő ez alapon kérte a szerencsétlen leány szabadlábrahelyezését, amit a vizsgálóbíró el is rendelt.

§ **Agyongázolt vívómester.** Két héttel ezelőtt Mikola János 17 éves mechanikus tanoncz vigyázatlanságból halálra gázolta motoros kerékpárjával gróf Vay Lajos ismert nevű fővárosi vívómestert. A meg nem engedett sebességgel száguldó Mikolai Jánost a rendőrség nyomban letartóztatta s a vádtanács gondatlanságból okozott emberölés vétségeért helyezte vád alá. Mikolai bűnügyében a büntető törvényszék e hónap 22-ére tűzte ki a főtárgyalást.

§ **Kiszúrta a haragosa szemét.** Ez év tavaszán egy vasárnapi délután sorra járta a Józsefváros kocsiműt Okenfusz Antal gyári munkás. Este felé a bortól elázva hazafelé ballagott, midőn a véletlen összehozta régi haragosával, Mészáros József munkással. A két ellenség ádáz dühvel támadt egymásra s a dulakodás hevében Okenfusz késsel

kely Lajos
tatot abban
Pál Indított
Legutóbb
lekről szóló
vesztés-
ebírástól
zt kívánja
san teljesi-
rházy Pál
ítványozta,
pítása vé-
je és nyi-
A viz-
andó téte-
róf veszi-
sával ki-
szakértő-
ázy Párról
sít, hogy
vizsgáló-
í kihallga-

or pálya-
ett teljesi-
y bement
r melyen
felől jövő
melletti át-
Ezen mu-
A vonat-
h József
al megras-
sin Kátai
mely be-
yorsvonal
vanutlanul
mozdony-
daczára,
lovaknak
atását el-
ész kocsi
lovak el-
ket szen-
meghaltak.
llen köz-
adat. Ma
yszék dr.
n a vád-
-készülék
mást nem
dekezését
ta, a bi-
hivatal-

ezelőtt
z vigya-
párjával
bmestert.
Mikolai
a vád-
s vétsé-
a bün-
a főtar-

avasán
selváros
s. Este-
n a vé-
os Jó-
támadt
kessel

kiszúrta Mészáros egyik szemét. Súlyos testi sértés büntetvével vádolva került ma Okenfusz a vádlottak padjára. A tárgyaláson a tanúk előadásaival bejelölést nyert, hogy Okenfusz gyengeelméjű ember léte a bortól ittas állapotban követte el tettét. Dr. Weisz Ödön védő erre indítványozta a vádlott elme-állapotának orvosszakértői megvizsgálását s ezt a bíróság el is rendelte.

§ Gondatlan mozdonyvezető. Könnyen veszélyessé válható vasuti karambol történt a múlt év szeptember 7-én a szentendrei ut mentén a budapest-szentendrei helyiérdekű vasutnak Aquincum állomásán. Egy tehervonat, mely három kocsiból állott s amelyet Illés György mozdonyvezető vezetett, a nevezett állomáson megállás nélkül keresztül haladva, nekiment a Békásmegyeri állomás felől szembe jövő, Kapriva János mozdonyvezető által vezetett személyvonatnak s ennek két személyszállító kocsiját összetörte. A karambol előidézőjét, Illés György mozdonyvezetőt a kir. ügyészség közvesztéses rongálás vétsége miatt fogta pörbe, mert kötelességét megszegve, nem állott meg az aquincumi állomáson, hanem vonatát tovább vezette. A mai fő-tárgyaláson, melyen dr. Jammiczky bíró elnökölt, a vádlott beismerte, hogy máskor mindig meg szokott állni az aquincumi állomáson. Most azonban azért nem állott meg, mert nem látta meg idejekorán a szembejövő személyvonatot a pálya kanyarulata miatt. Védekezésével szemben Horváth István, a személyvonat vonatvezetője tanuvallomásában elmondta, hogy ő az előző állomáson, a Filatori-gátnál felhívta a vádlottat, hogy álljon meg az aquincumi állomáson, de ez nem fogadott szót neki. A bíróság Illés Györgyöt a vádbeli cselekményért, az enyhítő körülmények figyelembe vételével egy havi fogságra ítélte. A vádlott és védője felebbezték.

Nyílt - tér

(Erovatlan közzétételért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

EGYÉVES ÖNKÉNTESÉK
legjobban és legolcsóbban szerezhetik be felszereléseiket az előnyösen ismert
Blum és Társa
szerb kir. és József főherceg udv. szállítmónál
Budapest, Kossuth Lajos-u. 14-16.

Kitűnő csemegeszöllőt
ajok szerint vagy vegyesen szállít postakö-
sáranként 2 korona 50 fillérért
Lengyel Zoltán gazdasága
Kraszna Szilágy-megy.

Szt. - Lukácsfürdő gyógyfürdő, Buda.
Téli és nyári gyógyhely.
Természetes forró-méreg-
kén-savas források. Iszap-
fürdők, iszapborogatá-
sok, massage, vízgyógy-
intézet, gőzfürdők, kó-
és kádfürdők, gyógyvizuzodák. Olcsó és gondos penzió.
Csuz, kószvény, idegbőrbajok, lakás, ellátás felől kimerítő
prospektust küld ingyen a
Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága Buda.

Serravallo
China-bora vassal.
Erősítőszeregyenességben szenvedők-
nek, vérszegényeknek és údülőknél.
Étvágyatgerjesztő, ideget erősítő, vért
javító-szer- 17840
Kiváló ízű. — Több mint 5000 orvos ajánlat.
SERRAVALLO J. Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszerárakban. Fél literes üveg
2 K 60 fill. Egy literes üveg **4 K 80 fill.**

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szeminárium

Budapest, IV., Magyar-utoza 3. szám.
Kiváló sikerrel és alaposan készít elő az alapvizsgáktól
az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

Dr. HARMAT GYULA
tüdőbajosok rendelő-intézete
Inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. SZ.
Tüdő, mellbajok, tüdővész, tuberkulóza, vérkőpés, tüdőcancerum-
különb. eredményes gyógyításnak inhalációkkal és székür-
gítésekkel. Rendel 11-12 és 4-4ig.

Erzsébetvárosi Népbank Váltóüzlet
Részvénytársaság
Budapest, VII., Baross-tér 18.
Hi elköpeszgeknek és személyeknek coulaus alapon tárcza-
és személyhitelket folyósít. Foglalkozik a banküzlet minden
ágazatával.

KÖZGAZDASÁG.

Zárt betét a postatakarékpénztárnál.

Budapest, szeptember 12.

Több ízben foglalkoztunk e helyütt már a posta-
takarékpénztár ujonnan meghonosított intézményé-
vel: a „zárt betét”-tel. Fölösleges külön rámu-
tatni azokra az előnyökre, melyeket az ezt igénybe-
vevőknek nyújt. Legutóbb a postatakarékpénztár
igazgatósága az intézménynek az alsóbb néposztá-
lyokban való megismertetésére népszerű utmutatót
bocsátott forgalomba, melyet egész terjedelmében
itt közlünk:

I. A zárt betétkönyvecskékről.

1. Mi a zárt betétkönyvecske?

A m. kir. postatakarékpénztár által kiállított oly
betétkönyvecske, amelyből az elhelyezett betétöss-
zeg — a betető (a befizető) írásban nyilvánított
kívánása folytán — mindaddig ki nem vehető, míg
az a föltétel, a melyet a betető (befizető) az első
betét alkalmával, vagy bármikor utóbb kikötött, be
nem teljesedett.

A kikötött föltétel beteljesedéseig tehát a beté-
összeg föl nem mondható, viszont addig a posta-
takarékpénztár nem fizetheti vissza a betétet.

A zártá nyilvánítás kiterjedhet a kamatokra
is, de a betető (befizető) a kamatlévetet főtart-
hatja magának.

A zárt betétkönyvecske külső alakjára nézve a
többi postatakarékpénztári betétkönyvecskétől csak-
is abban különbözik, hogy a czimlapja és a törz-
slapra (a melyen a betető személyi adatai vannak
fölsorolva) „Zárt” fölírással van ellátva.

2. Mik a zárt betétkönyvecske előnyei?

A zárt betétkönyvecske váltásával első sorban
az a nagy előny jár, hogy az ilyen betétkönyvecske
nemcsak a megtakarított összegek kamatozó elhe-
lyezésére alkalmas, hanem egyuttal biztosítás jelle-
gével is bír, amennyiben a betető önmaga részére,
vagy mint befizető akár gyermekei, felesége, test-
vérei vagy egyéb hozzátartozói, akár pedig bár-
mely harmadik személy részére a magyar állam
szavatossága alatt álló postatakarékpénztárba be-
tétet helyezhet el kamatozásra abból a czélból,
hogy a zárt betétkönyvecskére elhelyezett pénz-
összeg csakis egy bizonyos esemény bekövetkezése
alkalmával, vagy egy bizonyos idő elteltével, vagy
ha a betét már egy bizonyos nagyságu összeget
ért el, fizetessék vissza a betétkönyv tulajdonosá-
nak. Ez által ugyanis a betető biztosítja önmagát,
a befizető pedig azt, aki részére a zárt betétköny-
vecskét váltotta, hogy azt a melynek ked-
véért takarékoskodik, el is éri.

Igy tehát a zárt betétkönyvecske további beté-
tek elhelyezésére nem kötelező díjmentes biztosítás.

2. Ki válthat zárt betétkönyvecskét?

A m. kir. postatakarékpénztár minden egyes
betetjének (befizetőjének) jogában áll az önmaga
vagy egy harmadik személy részére váltott beté-
könyvecskét az engedélyezett föltételek (I. a 4-ik
pont) egyikének kikötése mellett zártá nyilván-
ítani.

A kiknek már van betétkönyvecskéjük, vagy
mint befizetők már váltottak más részére beté-
könyvecskét, azok ezt a már meglévő betétköny-
vecskét is zártá nyilváníthatják és pedig tetszésük
szerint akár az egész betétet, akár csak egy részét.

**4. Mely föltételek köthetők ki a betétkönyvecske
zártá nyilvánítása alkalmával?**

A kiköthető föltételek a következők:

a) nagykörúság esetére; ez a föltétel csakis ak-
kor választható, ha a betető kiskoru (a befizető kora
mellékes); mihelyt a betető 24-ik életévét, vagy
már előbb a nagykörúsitását kéri, az egész betét-
összeget fölveheti;

b) férjhezmenetel esetére; ez a föltétel csakis
akkor választható, ha a betétkönyv 30 éven alóli
hajadon, özvegy, vagy elvált asszony nevére szól.
Ha a betető 30-ik életévét már betöltötte, a be-
tétet még abban az esetben is fölmondhatja, ha ad-
dig nem is ment volna férjhez;

c) katonai szolgálat esetére; ez a föltétel csakis
akkor választható, ha a betető 24 éven alóli fiu-
gyermek és tényleges katonai szolgálatot még nem
teljesített.

A betető, ha katonai szolgálatra végleg alkal-
matlannak nyilvánított, vagy (24) huszonnegyve-
dik életévét már betöltötte, a betétet fölmondhatja;
d) a zártá nyilvánítás meghatározott időtar-
tamra; ebben az esetben a zártá nyilvánítás 3 év-
nél rövidebb és 25 évnél hosszabb időre nem tör-
ténhetik; mihelyt a kikötött idő eltelt, az egész be-
tét fölmondható;

e) és végül meghatározott összeg erejéig; a be-
tétkönyvecskére kiköthető legnagyobb összeg egyéni
betető részére 4000 K, jogi személy részére 8000 K
(1898. évi VIII. t.-cz. I. §-a). Mihelyt a betét a meg-
határozott összeget elérte, azonnal fölmondható; sőt
ha a meghatározott összeg 25 év alatt nem gyűlnék
össze, a betét mégis fölvehető. A föltételek megvá-
lasztásánál a következőkre kell ügyelni:

Az egyéni betető (befizető, járadékkönyvtulaj-
donos), tehát magánszemély az a—c) alatt felsorolt
föltételek közül csak egyet választhat; két, vagy
több föltétel nem köthető ki.

Bármelyiket is válassza az illető, számolnia kell
azzal is, hogy az intézmény czélja és jellegének meg-
óvása érdekében a postatakarékpénztár ragaszkodni
kénytelen a d) pont alatti minimális három év be-
tartásához.

A jogi személy (egylet, társaság, erkölcsi tes-
tület stb.) mint betető saját betétkönyvecskéjére
nézve, vagy mint befizető a más jogi személy részére
váltott betétkönyvecskére nézve csak a d) és e)
alatti föltételek egyikét választhatja. A jogi személy,
mint az egyéni betető részére váltott betétköny-
vecske befizetője azonban az a—c) alatt fölsorolt
öt föltétel bármelyikét választhatja. A betétköny-
vecskére elhelyezett betétösszegnek egy része is
zártá nyilvánítható, míg az ezt meghaladó összeg
föltét a betető (a befizető) szabadon rendelkezhetik.

**5. Mi a teendője annak, aki zárt betétkönyvet akar
váltani, vagy a meglévő betétkönyvét zártá akarja
nyilvánítani?**

A lakásához legközelebb eső postahivatalba
megy, ahol ezt a szándékát bejelenti, mire a posta-
hivatal a 154. számú nyomtatványon díj- és bélyeg-
mentesen egy nyilatkozatot állít ki, melyben a be-
tető (a befizető) bejelenti a postatakarékpénztárnak,
hogy a betétkönyvet zártá nyilvánítja és az előbb
fölsorolt öt föltétel közül melyiket választja?

**6. Mikor mondhatja föl a betető a zárt betétköny-
vecskére elhelyezett betétet?**

A betető (befizető) a zártá nyilvánításáról szóló
nyilatkozat aláírása után már nem mondhatja föl a
betétet mindaddig, míg az általa választott föltétel
nem teljesül. De ha a betető kétséget kizárólag be-
tudja bizonyítani, hogy az általa választott föltétel
nem teljesedhetik be, a postatakarékpénztártól a be-
tétösszeg kifizetését kívánhatja.

**7. Mennyi kamatot fizet a m. kir. postatakarékpénz-
tár a zárt betétkönyvecskére elhelyezett betétek
után?**

A postatakarékpénztár a zárt betétkönyvecské-
re elhelyezett betétek után a takarékbetétekre nézve
általában megállapítottnál mindig legalább 1/2%-kal
nagyobb kamatot fizet.

A zárt betétkönyvekre elhelyezett takarékbeté-
tek kamatlába ez idő szerint 3.6%.

II. A zárt járadékkönyvecskék.

**1. Hogyan nyilvánítható zártá a járadékköny-
vecské?**

A járadékkönyvecske ugyanazon föltételek alatt
és ugyanazon eljárással nyilvánítható zártá, mint a
betétkönyvecske.

**2. Zártá nyilvánítható-e az is a járadékkönyvet,
akinek a betétkönyvecskéje nem zárt?**

A nyílt, vagyis zártá nem nyilvánított beté-
könyvecské tulajdonosaiis szerzekhetnek zárt já-
radékkönyvet, anélkül, hogy betétkönyvüket is
zártá nyilvánítani tartoznának, a járadékkönyvek
zártá nyilvánítása azonban csak a betétkönyvecs-
kékre nézve megállapított módon történhetik

3. Zárttá nyilváníthatók-e a zárt járadékkönyvecskékre elhelyezett értékpapírok szelvénykamatai?

A zárt járadékkönyvekre elhelyezett értékpapírok esedékessé váló szelvénykamatai is zárttá nyilváníthatók, kivéve, ha a járadékkönyvhöz tartozó betétkönyvecske nyílt, vagyis zárttá nem nyilvánított.

A járadékkönyv tulajdonosa azonban a szelvénykamatok élvezetét föntharthatja magának, mely esetben a postatakarékpénztár a szelvények beváltása után a befolyt összeget az illető betétkönyvecskéjében jóváírja.

Ez az intézmény alig pár hónap óta létesített és már is nagy eredményeket ért el vele az intézet. Mint teljes garanciát nyújtó állami intézményt, örömmel karolja fel a polgári osztály, kinek számára főképpen igen üdvös az intézmény igénybevétele. Külföldi, főképp amerikai véreink szintén nagy számban helyeznek el zárt betéteket. Jellemző, hogy a zárttá nyilvánításnak különösen meghatározott időtartamra szóló formája van az eddigi betétek közt legnagyobb arányban képviselve. Ugyancsak az utóbbi két hónap alatt különösen vidékről igen sokan veszik igénybe járadékkönyveik zárttá nyilváníthatóságát. Az hiszszük, a közönség tájékoztatására kiadott utmutató csak fokozni fogja az e téren már elért nagy sikereket, mert ez az intézmény a nagyközönség körében jóléti missziós teljesít.

Meghiusult alapítás. Östermelő ország vagyunk. Népiünk főfoglalkozása a földmívelés és állattenyésztés. Nemzeti vagyunknak tulnyomórészt a föld teszi. Az okszerű nemzetgazdasági fejlődés tehát első sorban arra int bennünket, hogy az östermelést és az azzal összefüggő termelési ágakat fejlesszük a legmodernebb alapon versenyképessé. Ennek pedig legjobb módja a gazdasági iparfejlesztés. E célból még a múlt évben közgazdasági különösen mezőgazdasági életünk számos kiváló vezéralakja egy Mezőgazdasági Iparfejlesztő R.-T.-ot akart alapítani 2,500.000 korona alapítókével. Sajnos, az igazán hasznos és nálunk hézagpótló mozgalmat teljes közöny fogadta, úgy, hogy az alapítók most kénytelenek voltak a mozgalmat beszüntetni. Jó eszme volt, valóban kár, hogy a közöny megfojtotta.

A gabonatözsde új üzletideje. A tözsdetanács tegnap este ülést tartott a gabonatözsde új üzletidejének megállapítása tárgyában. A tanácsülést igazgatóságilag illes előzte meg amelyen egyhangulag elhatározták, hogy az új beosztás a délután 1 1/2 órai zárlat bevált s ezt állandósítani kell. A tözsdetanács ülésén el is fogadták az igazgatóság javaslatát úgy, hogy most már állandóan délután fél 2 órakor ér véget a gabonatözsde az üzleti idő. Simon Jakab, az értekezlet elnöke beszámolt annak a kérvénynek tartalmáról, amelyet egy küldöttség adott át neki s amelyben a tözsdelátogatók egy része a délutáni üzleti idő visszaállítását kéri. A tözsdetanácsosok azonban megmaradtak elhatározásuk mellett, amely szerint a gabonatözsde üzleti ideje délután fél 2 óráig tart. Egy másik újítás is állandóan érvényben marad, az ugyanis, hogy ezentul két árjegyző-bizottság működik, az egyik az értéktözsde, a másik a gabonatözsde kötését fogja jegyezni.

Világtalálmány — világszabadalom. Eddig bizony kevesen tudták hogy mi is az a — „világtalálmány”? Azt jelenti-e ez a szó, hogy egy világot talált föl valaki, avagy pedig azt, hogy a világot talált föl valami új dolgot? Mindez iránt óriási volt a kétség az öt világrész minden sarkában. Most azonban rájöttünk erre is. Kiszült, hogy az a nagy, az a szenzációs valami semmi más, mint egy újmódi — gyorsfőző, magyarul: spirítusz-masina. Az érdemes Szakáll Ferencz találta fel s elkeresztelte „Katicza” gyorsfőzőnek. Kiváló tulajdonságait pedig legversbe igyekezett szedni, ilyeténképpen:

„Félre halál itt ugyan hiába vársz,
Feltalálták már a halál megváltóját.
Annak „Katicza” gyorsfőző a neve,
Nem magyar az, ki ilyet nem venne.

Hogy biztos arról meggyőződhetik,
Mert feldöntheti még a kis gyermek is
A szesz nem dől ki és rögtön elalszik,
Tehát mint életmentő a szobában is használtatik.

Angol, francia és amerikai rendszerű
KÉSZPENZÉRT félárban:
ruhászkodhatik minden ember finoman és elegánsan
Az ország-elsorangu
am ismert **Zélinger Samu** elsőrangú
uri-szobánál

Csinos, gyorségési és szolid,
Sárga, vörösréz és aczélemmezéből is kész.
Kapható minden vasüzletben,
Budapesten és az egész kontinensen.”

A Katicza-gyorsfőző tehát ez ékes tulajdonságainál fogva — világtalálmány. Az egész pedig nem más, mint a Cardanius-féle felfüggesztés praktikus alkalmazása, amelylyel a fentalálól valóban elérte azt, hogy az ilyen gyorsfőzők tűzbiztonságát fokozta. Csak legalább ne ajánlaná versben ilyes találmányát. Mert ha verselésnél nem jobb a „Katicza” — akkor baj lesz a — világszabadalom körül.

Az osztrák államvasutak faszükséglete. Az osztrák államvasut azon kísérlete, hogy megfelelő faanyagot lehetőleg olcsó áron szerezzen meg, úgy látszik, teljes sikerrel járt. Mint köztudomású, az osztrák államvasut pár hónappal ezelőtt pályázatot írt ki az igazgatása alatt álló vasutak talpfa, továbbá a hidak és vagonok számára való faanyag szükségletének beszerzése céljából. E célra 10—12 millió korona irányoztatott elő. Az ajánlatokat részben most bontották fel. Eddig még csak az északi vasut és az államvasut igazgatóságánál benyújtott, összesen 170 ajánlat tartalma ismeretes, de ezekből is kiténik a pályázat teljes sikere. Nemcsak hogy az egész faszükséglet fedezve lesz, hanem az is megállapítható, hogy a fához az államvasut az idén tetemesen olcsóbban jut, mint tavaly.

Elnökség az O. M. G. E.-ben. Mai lapunkban megemlítettük, hogy gróf Dessewffy Aurél visszalépett az Országos Magyar Gazdasági Egyesület vezetésétől. Az egyesület Budapestben időző tagjai között erősen tartja magát az a hit, hogy gróf Dessewffy, a tagok imponans méretű megnyilatkozása esetére vissza fogja vonni lemondását. Erre vall legalább az egyesület lapjának, a „Köztelek”-nek mai cikkje, melyet Rubinek Gyula írt, mely a következőleg végzi az elnökségről szóló elmélkedést:

„Gróf Dessewffy Aurél mondhatja, hogy elfáradt s pihenni vágyik. Husz éves eredményekben gazdag elnöki multia erre feljogosítja. De más cimen nem ejtheti el a lobogót, melyet a magyar gazda-társadalom bizalma adott kezébe s melyet annyi diadalra vezetelt. Elsírtattuk mi már egyszer gróf Dessewffy Aurél, mint elnökünket. S visszajött. Viszont dícsőségben gyarapodva, munkakézzel telve. Erős a hitünk, hogy siránkozásunk oka most is tárgyalomná válik s gróf Dessewffy Aurél és az általa árván hagyott gazdatiszadalom egymásra találnak még.”

Ma már kombinációk vannak az agráriusok között arra nézve, hogy ha gróf Dessewffy Aurél egyáltalán föntharthatja lemondását, hogy kit helyezzenek az elnöki méltóságra. Legtöbb kilátása aggteleki Bujanovic Sándor első alelnöknek van a győzelemre az elnökölásztás esetén. Bujanovic, aki tizenöt év óta alelnök és egyuttal a Gazdatisztek Országos Egyesületének is az elnöke, közkedvelt vezető tagja az O. M. G. E.-nek és nagy rokonszenvennek örvend gazdai körökben.

Itt említtük meg azt is, hogy az egyesület szerdán megtartott első tanácsülésével kezdette meg a nyári szünet után rendszeres tevékenységét, a legközelebbi napokban pedig már az egyes szakköztségek is üléseznek s megkezdik a feldolgozásra váró hatalmas anyag érdemleges tárgyalásait. Elsőül e hó 17-én a közgazdasági szakosztály alakul meg s nyomban tárgyalás alá veszi a szerb kereskedelmi szerződés ügyét Jeszenszky Pál előadásában. Szeptember 21-én ugyancsak a közgazdasági szakosztályban Szilassy Zoltán terjeszti elő a vasuti üzlet szabályzat tervezetét s október hóban a kialakult vidéki gazdatiszadalmi szervezetek véleményei megismerése nyomán részletes megvitatásra kerül a legközelebbi jövő legfontosabb kérdése: a mezőgazdasági érdekképviselő ügye, melynek előadója az O. M. G. E. szakosztályi ülésén, valamint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége nagygyűlésén is Mérey Lajos orsz. képviselő lesz. Ugyancsak még október folyamán megtartandó üléseken kerül megvitatásra a keskenyvágányú vasutak engedélyezéséről s alsóbb rendű vicinális vasutakról szóló törvényjavaslatok, melyek előadója Szesztay László lesz; novemberben kerül véleményezésre az otthonmentesítő törvényjavaslat, előadó Szilassy Zoltán; a parcellázási javaslat, előadója Buday Barna; a hortékesítési szervezése, az adóreform; Szilassy Zoltán előadói javaslatával, majd még november havi programponot képez a vízügyi tennivalók, a te-

lepítési és parcellázási törvényjavaslat ügyében leendő állásfoglalás. A dohánytermesztési bizottság is az előkészített anyag feldolgozásában értékes munkálkodásra készül decemberben a dohánybeváltási szabályzat és árak reformja tekintetében s különösen érdekes állásfoglalás várható Rubinek Gyula igazgató munkálatai alapján a dohánybiztosítás kérdésében. Az O. M. G. E. további munkaprogramját pedig beható tanulmányozás, adatgyűjtés és állásfoglalás képezi: az állattenyésztési szövetkezetek szervezése, a havasi gazdálkodás reformja, országos tejszövetkezeti központ létesítése, lótenyésztési kerületek (hidegvérű lóanyag) ügye, vágóállat biztosítás, a vadászati törvény revíziója, állandó tenyészállatvásári telep létesítése, a legelőkérdés országos rendezése stb. stb. terén, mely kérdésekhez az időközben felmerült fontos mezőgazdasági ügyek, a nemzetközi teigazdasági kongresszus rendezési munkálatai járulnak.

Felszámoló szövetkezet. A Budapesti Nőiruhaipar Szövetkezet szeptember 27-én tartja ötödik rendes közgyűlését, amelynek napirendjén a szövetkezet felszámolásának kimondása is szerepel. A szövetkezet már a múlt évben 12687 korona veszteséget mutatott, ami a most június 30-án lezárt mérlegben már 20.385 korona 70 fillérrrel szerepel, úgy, hogy a társaság felszámolását csakugyan ki kellett mondani. A szövetkezetet egyébként 1902-ben alakult. Igazgatósága: dr. Bárczy István (elnök), gróf Hugonnay Kálmán (alelnök), Vályi Nagy Arthur, dr. Henney Vilmos, zilahi Kiss Lászlóné, dr. Payer Imre, dr. Olgay Kálmán, Zachár Gyula (vezérigazgató). Felügyelő bizottsága: Maurer Vilmos (elnök), Károlyi György (alelnök), dr. Finácsy Béláné, báró Szommarugáné Irma.

Földmivesképzés. Az Izraelita Kézmű- és Földmívelési Egylet, mely évenként több száz, többnyire árva gyermeket tanítat a különféle iparágakban, most elhatározta, hogy tanonczeit ezentul kisebb mezőgazdaságokban is elhelyezi, hogy így azokat gyakorlatilag is képzett földmivessékké nevelje, hogy ezáltal új kenyérkereső pályát nyisson részükre.

Egyezés a magyar és osztrák cukorgyárak között. A magyar és osztrák cukorgyárak képviselői legutóbb figyelemreméltó egyezsége léptek, mely a felek részéről tanusított kölcsönös méltányosság következtében remélhetőleg az összes érdekeltet ki fogja elégíteni. Az egyezségeben ugyan a magyar gyáraknak az osztrák piacról való lemondása foglaltatik, de tekintve, hogy az osztrák piac amugy is túl van zsufolva, másrészt, hogy az egyezés értelmében a magyar piac tekintélyes mennyiségű osztrák terméktől szabadul meg, a megállapodás nem mondható magyar részről kedvezőtlennek. A kiegyezés értelmében az osztrák cukorgyáraknak joguk van 225.000 mm. cukrot a cukorsurtaxe lefizetése nélkül Magyarországra szállítani. Ennek ellenében a magyar cukorgyárak 50.000 métermázsát szállíthatnak díjmentesen az osztrák fogyasztópiacokra. Legutóbb a magyar és osztrák cukorgyárak tárgyalásokat folytattak, melyek eredményeképpen megállapodtak abban, hogy a magyar gyárak lemondanak a vámmentes magyar cukor kiviteléről Ausztriába, de ennek ellenében az osztrák cukornak behozatala a magyar fogyasztó-piacokra 22.000 métermázsával megrövidül. Az osztrák cukorgyáraknak biztosított további kedvezmény, mely szerint joguk van 12.000 métermázsza cukrot a határszéli forgalomban, továbbá 10.000 métermázsza jegecz-cukrot az átutalási illetéktől mentesen Magyarországra behozni, továbbra is sértetlenül ienmarad. Ezenkívül az osztrák cukrot Magyarországon nem az osztrák cukorgyárak fogják eladni, hanem az osztrák cukornak eladására Magyarországon külön eladási irodát állítanak, amely iroda a Magyar Általános Hitelbank vezetése alatt fog működni. Az osztrák cukorgyárak ezzel el akarják kerülni az egymásköztli versenyzést. Az osztrák cukorgyárak már megegyeztek a közös eladási irodában s most folytatják a Magyar Általános Hitelbankkal az eladási feltételekre vonatkozó tárgyalásokat.

Nemzetközi hajózási kongresszus. E gán Ede, a kereskedelmi minisztérium tengerészeti és folyamhajózási szakosztályába beosztott máv. felügyelő,

Magán...
Felfűtő vagy...
Töltő...
21—26 frt

Budapesti, IV., (Beilváros)

Magyar-utca 6. az emeleti termekben.
Műszaki-körút és Kossuth Lajos-utca sarkán, mellett

kit a kereskedelmi kormány küldött ki a szentpétervári XI. nemzetközi hajózási kongresszusra, onnét visszaérkezett. A kongresszusról és egyéb tapasztalatairól kimerítő jelentést szerkesztett és ezzel számolt be kiküldetéséről. Magyarország részéről összesen 17-en vettek részt a kongresszuson, köztük heten állami kiküldetésben voltak. A földművelésügyi minisztérium részéről ki voltak küldve: Faragó Lipót osztálytanácsos, dr. Tóth Ernő titkár, Udránszky József műszaki tanácsos és Maurer Gyula királyi mérnök, a kereskedelmi minisztérium részéről: Kohányi Zoltán tengerészeti főfelügyelő, Egán Ede felügyelő és Macher Ernő királyi főmérnök. A kongresszuson az Atlantica tengerhajózási részvénytársulat képviselőjében Pollacek Jenő vezérigazgató, a Rábászabályozó Társulat képviselőjében Biró Miklós műszaki tanácsos és a Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási részéről Sényi Péter igazgató jelent meg.

Az értéktőzsdéről. Az elmúlt napok a pénzpiacra nézve meghozták azt a rég óhajtott életkétséget, amelynek hiánya már-már kétségbeejtő volt. Az üzleti szellem bontogatta szárnyait s ennek következtében a hazai pénzforrások iránt fokozottabb vételező mutatózott, minek természetes folyamánya értékpapirosaink árfolyamainak javulása lett. A pénzpiac intézői így már-már a helyzet alapos javulásában reménykedtek. Sajnos, korai volt az optimizmus. Ma már visszafelüdés jelei mutatkoznak s a mai értéktőzsdé irányzata már meglehetősen nyugodt volt; a forgalom erősen mecsappant, az árfolyamok pedig mérsékelten ingadoznak. A spekuláció erősen tartózkodik élénkebb tevékenység kifejtésétől és különösen véleményes vásárlásokra semmi hajlandóságot nem mutat. A külföldi tőzsdékről ma reggelre érkezett tudósítások és jegyzések kielégítőek voltak, minek folytán nyugodtan és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel nyílt meg az előtőzsdé. A forgalom folyamán bécsi ösztönzésre barátságos volt a hangulat. Különösen az Osztrák hitelt keresték élénken, de azért mégis csak kevés javította az árfolyamát, mert a kínálat is elég jó volt benne. Ezenkívül a Rimamurányi iránt is jobb érdeklődés mutatkozott, a Magyar koronajáradékot ellenben erősen elhanyagolták. A déli tőzsdén kedvtelen volt a hangulat. Berlin változatlan jegyzéseket küldött ugyan, mégis egyre fokozódott a kínálat nevezetesen Magyar hitelben, amely érték e miatt hamarosan másfél koronával csökkent.

Téli menetrend a Déli vasúton. Folyó évi október hó 1-én a Déli vasút magyar vonalain a téli menetrend lép életbe, mely a következő változásokat tartalmazza: Budapest—pragerhoi vonal. A személyszállító vonatok a téli menetrend tartamára Balatonvilágos, Lelle felsőmezőálló és Bélatelep megállóhelyeken nem állanak meg. A 202., 203. és 204. sz. gyorsvonatok ezental a téli évadban is Szántód helyett Balatonföldváron fognak feltétlenül megállni, míg a 201. sz. gyorsvonat sem Szántódon, sem Balatonföldváron nem fog megállni. Közlebbi adatok az állomásokban kifüggesztett menetrendhirdetményekben foglaltatnak. Zsebréti menetrendek, úgy mint eddig, a vasúti pénztáraknál arusítottatnak el.

Új bíró a munkásbiztosító hivatalnál. A király Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter előterjesztésére dr. Schulcz Ágost kir. ügyészt a munkásbiztosítási hivatalhoz miniszteri osztálytanácsos-bíróvá kinevezte.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védőgyelet a következő fizetésektelenségeket közli: Révész Lajos kereskedő, Debreczen. — Kohn Regina kereskedő, Békésésaba. — Fischer Simon fűszerkereskedő, Somogyesurgó. — Konkoly Sándor fűszerkereskedő, Hajdudorogh. — Schwartz Benő bej. kereskedő, Resiczabánya.

A D. G. H. T. szubvenziója. Már régen folytat tárgyalásokat az osztrák kormány a Dunagőzhajózási Társaság szubvenziójának megújítása ügyében. Ezek a tárgyalások — jelentik lapunknak — legközelebb döntő stádiumba jutnak. A szubvenzió nagysága még mindig nincs megállapítva. Ez t. i. mindig az utolsó kérdés ilyen esetekben, mivel először természetesen a társaság részéről nyrendő szolgáltatások terjedelme határozatit meg a legnagyobb pontossággal. A tarifa-kérdést körülme-

nyesen megvitaták. Ez már az 1902-iki tárgyalások alkalmával beható vita tárgya volt, az idén a vita azonban tetemesen kibővült. Az állam befolyásának kérdésénél valószínűleg az a kérdés is érintetett, hogy az elnök kinevezése az állam részéről történjék-e, vagy pedig az igazgató-tanács válassza-e az elnököt. Ez ideig a pénzügyminisztérium még nem nyilatkozott. Ha állásfoglalása bekövetkezik, ez az ügyet mindenesetre döntő stádiumba hozza, mely végte is a két félnek megállapodását fogja jelenteni.

Zavar a szerb vámhivatalokban. A vámháborút követő béke, illetve Ausztria, Magyarország és Szerbia közt életbeléptetett új kereskedelmi szerződés hatalmasan érezeti hatását a szerb vámhivatalokban. El lehet mondani, hogy rájuk szakadt ugyancsak az áldás. Belgrádból jelentik ugyanis, hogy — noha a vámtisztviselők számát lényegesen szaporították, — az áruk elvámolása, a vámhivatali raktár két év óta tartó túlszűfolttsága következtében, a legnagyobb nehézségekbe ütközik. A vámbevételek maximális nagyságot értek el: átlag naponként 80—100.000 frankot. Sőt f. hó 8-án 120.000 frank volt a bevétel.

A gabonatőzsdéről. A buzaüzlet a lefolyt héten — kivéve az utolsó üzletnapot — a szilárdság jellegében mozgott és e szilárdságot kizárólag a határidőpiacból merítette. Itt az érdekltség a bianco-eladásokat fedezni törekedett, ami az októberi buza árfolyamát e héten 20 fillérrel — 11.40-ig — segítette fel. E fedezések végzetével az ár ismét visszaesett 11.25-re, tehát majdnem ugyanarra a nivóra, ahol a múlt hét végén volt. A főmegeg fedezések indokát a tőzsdén sokféleképpen kommentálják. Némelyek kételkedtek abban, hogy a következő terminusban nagyobb szállítások lehetnének, mások pedig egy-két malom erősebb hausse-érdekltségétől félve, kontreninanzsmanjukkal csekély 28 filléres prolongáció-díjjal inkább az áprilisi terminusra mentek át. Pedig úgy az egyik, mint a másik érvelésnek nem nagyon erős az alapja, mert az esetleges szállítások mennyisége nem technikai okoktól fog függni, hanem attól, hogy lesz-e malmainknak még októberben is olyan vételerejük, hogy az összes piacra kerülő buzát, a határidőpiac elkerülésével is, magukhoz válthatják. Viszont aligha akad majd átvevő, ha 50 kiló buzát 28 fillérért lehet áprilisra prolongálni, akkor, amidőn ennek költsége még a malomnak is 60 fillérbe kerül. A hozafalok e héten is meghaladták a 250 ezer mázsát és tekintettel a későbbi szállításra történt nagy eladásokra, annak csökkenése egyelőre nem várható. A malmok raktáraiban lévő buzakészletet ma 700 ezer, az előre vásárolt, de még be nem érkezett mennyiséget pedig 600 ezer métermázsára becsülik. Ellenben mindeddig nagyon csekély lehet az a készlet, mely Budapesten a kereskedők kezében van. A közraktárakban mindössze 45 ezer mázsa fekszik, a tavalyi 300 ezer mázsa raktárállománynyal szemben. A lisztüzletnek e héten nem volt különös momentum. Az eladások és elszállítások rendes mederben mozogtak és legfeljebb az érdemel felemlítés, hogy a fehérlisztnek inkább állandóbb a keletje, mint a barnább fajoknak. Elszállított a héten 118 ezer métermázsa liszt, nagyrészen Ausztria azon részeibe, hol az idei gabonák még nem őrölkepek. Az árakban változás nem történt. Rozs iránt e héten jobb érdeklődés mutatkozott, leginkább a helybeli rozsmalmok részéről, melyek gyártmányaitak elég jó árban el tudták helyezni. Pestvidéki rozsból még mindig gyenge a kínálat, úgy, hogy most már a silányabb minőségű tiszavidéki és bilhari rozsokat is vették keverési célokra. Tengerit tulmagas áránál fogva e héten már nem igen keresték. A fogyasztók a 8 1/2 koronás árral nem tudnak megbarátkozni. Az új tengerit sok helyen már javában török és az eredmény egyhangzólag nagyon jó. Zab és árpa elhanyagolt cikkek lett. A helyi konzum csak a legszükségesebbet vásárolja és minthogy elegendő kínálattal áll szemben, az árak inkább lefelé gravitálnak.

Pestvármegye és a mezőgazdasági kamarák. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye gazdasági egyesülete igazgató-választmányja mai nap gróf Keglevich

Gábor egyesületi elnök elnöklése alatt tartott ülésében tárgyalta a mezőgazdasági érdekképviseletéről szóló törvényjavaslatot. Az igazgató-választmány tudomásul vette a földművelésügyi miniszter azor tervét, hogy a mezőgazdasági érdekképviselet ügyei törvényhozásilag szervezni kívánja s a több törvényhatóságot felölölő kamarák létesítésére vonatkozó részét tárgyalás alapjául elfogadta. Szükségesnek tartja azonban, hogy a kamarák a közigazgatás minden fokozatáival, vármegyék, járások, városok és fakultatív a közszéggel szervi kapcsolatban legyenek kiegészíthetők s ezen elv már a törvényben le legyen fektetve. A kamarákat több törvényhatóság gazdaközönségének delegáltjai képezzék, melyek saját törvényhatóságukban helyi funkcióit teljesíthessenek. Ezen szervezetek kiépítésének biztosítása nélkül a kamarák nem lennének működésre képes testületek. A mezőgazdasági érdekképviselet törvényes szervezése által egy oly testületet óhajt a pestmegyei gazdasági egyesület kiépíteni, mely a gazdasági vonatkozású törvények végrehajtásánál közreműködésre képes és ezek alkotásánál ne is legyen mellőzhető. Az országos központi kamara létesítését a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület ugyan szükségesnek tartja, de ezen testületet csak a kamarák szövetségének óhajtja, mely a kamarák érdekeit kifelé képviseli, nem pedig a kamarák fölé állított testület gyanánt. Választási rendszerül a Pestmegyei Gazdasági Egyesület a közvetett választási rendszert óhajtja. Mert ezáltal a képzett gazdaközönség befolyását jobban biztosíva látja. Ezek után még a törvényjavaslat egyes szakaszait vitatták meg. A nagygyűlésre az egyesület 5 tagú képviselőket küldött ki. Majd még a folyó ügyek nyertek elintézését.

A vasárak alakulása. Az osztrák vaskartel végrehajtó-bizottsága ma érdekes körlevelet intézett az osztrák vasművek igazgatóságaihoz, mely hazai közgazdasági viszonyainkra is kihatással lesz. A cirkulár szerint a vasárak az osztrák vasművek számára a régiek maradnak, de ez a „mérséklés”, (mert a mai viszonyok közt a nem-drágítást némely körök szeretik már „mérséklés”-nek tekinteni) csupán a Lajthán-tuli gyárakra vonatkozik, míg Magyarországon a vasárak továbbra is súlyosabb árrakkal terhelhetnek. A kartel „udvariassága” szinte példátlan. Az a körülmény, hogy a magyar gyárak szállítási kötelezettségeiknek nehezebben tehetnek eleget, mint a fejlettebb osztrákok, még nem ok erre a méltánytalan bánásmódra. Az aránytalanul súlyosabb árak a helyzetet javítani nem fognak, annál kevésbé, mivel a magyar vasművek most amugy is túl vannak zsúfolva állami megrendelésekkel, melyek közt a vasútiak nem csekély szerepet játszanak. A magyar vasművek hátrányosabb helyzetét átmenetileg súlyosítja azon tény, hogy alapos fejlesztési, átalakítási munkálatok alatt állnak. — Itt említjük továbbá, hogy Kölnben tegnap értekezletet tartottak avégből, hogy a düszseldorfi nyersvas-szindikátus kebelében új megállapodásokat hozzanak létre. Ezek a tárgyalások azonban — meghiusultak. Elsősorban arról volt szó, hogy a szabadkézből eladások határidejét, mely október elsején kezdődik, a jövő év első negyedére tegyék át. Ennek az lett volna a célja, hogy időt nyerjenek a további tárgyalásokra. Az értekezleten azonban kiderült, hogy a nehézségeket legalább most nem lehet legyőzni és így elhatározták, hogy a fennálló düszseldorfi nyersvas-szindikátust az év végén feloszlatták. A most felmerült nehézségeket az idézte elő, hogy a Kraft-féle vasgyár nem akart a kartelbe belépni. A nyersvas-szindikátus már régóta ingadozik belső és külső differenciák miatt. Az értekezleten végleg kintunt, hogy azokat nem lehet eloszlattni és így a szindikátus feloszlik.

Katonai lóvásár. A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület a temesvármegyei lötenyész-bizottmány-nal karöltve f. évi szeptember hó 26-án délelött 8 óraker Temesvárott, f. évi szeptember hó 27-én délután 2 óraker Szépfalu községben a cs. és kir. czeplédi II. lóvásárló-bizottság közreműködésével katonai pótló (Remonda ló) vásárt rendez.

Új közszénerek. Amióta a kormány maga is nagyobb energiával lát a közszéntelepek felkutatásához, azóta a magánvállalkozás is nagyobb kedvvel

-26 frt

er mekben.
arok mellett

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-jéle
Használatát valódi áldás gyomorhajosok-
nak és ezékezőrűlűsában szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

an elroptott gyemról
2-8 ora alatt tel.
jason rendbe hozza
Kis ávög 40 fillér.
nagy ávög 60 fillér.

fog a feltárolásokhoz. Így legutóbb a csorbai falu határában akadtak köszénrétegekre és egy társaság teljes erővel hozzá is fogott a furáshoz a köszén felkutatása végett. A köszénréteg minden valószínűség szerint átnyulik Szepesmegyébe is és Felső-, valamint Alsószépfalván bizonyára nem végeznének hiábavaló munkát, ha ott is hozzáfognának a kutatáshoz.

Az ipari titok. Monográfiában szerény irodalmunk egy értékes és érdekes kötettel gyarapodott annak a munkának révén, mely az „Ipari Titok” címmel dr. Dóczy Sámuel tollából, aki a feldolgozott anyagot iparegyesületi hivatalos állásánál fogva jól ismeri s akinek alkalma volt közelről és behatóan megfigyelni az egész kérdésnek a praktikus élethez fűződő vonatkozásait. A mindenképpen érdekes és hasznos könyv Benkónél jelent meg, 15 ivre terjed és ára 6 korona.

A tátra villamos. Megirtuk, hogy a tátra villamos vasutnak e hó 10-én lesz a műtanrendőri bejárása. Ez azonban — jelentik lapunknak — halasztást szenvedett, mert Tátrafüred alatt a pályatesten még igazításokat és erősítéseket kell végezni. Korozmay Frigyes, a vasuti és hajózási főfelügyelőség kiküldött biztosa e hó 9-én, szerdán Poprádra érkezett és a vasut felépítményét, a kifogástalan és teljesen üzemképes kocsikat átvette. A vasut megnyitása azonban csak szeptember 20—25-ike között lesz.

Az ideai komlótermés. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület saazi megbízottja jelenti a komlóközvetítő irodának: A komlótermelő országokban a komló szedése teljes mértékben folyik, úgy, hogy már most megközelítő pontossággal megállapítható a világ ideai komlótermésének mennyisége. Eszerint az idén bővebb aratás lesz, mint az elmúlt évben és pedig becsülhető a termés métermázsákban: saazi kerületben 100.000, auschai kerületben 30.000, daubai kerületben 6000, Stírta 7500, Galiczia 9000, Morvaország és Karintia 5000, Felső-Ausztria 4000, Magyarország 6000, Bajorország 150.000, Württemberg 35.000, Baden 17.500, Elzász 50.000, Pózen, Altmark, Nyug-Poroszország 12.500, Belgium, Hollandia 40.000, Franciaország 37.500, Oroszország 30.000, Anglia 250.000, Amerika 200.000, Ausztrália 7500. Összesen 997.500 métermázsa; ezzel szemben az összes szükséglet 800.000 mm. Előrelátó felesleg mutatkozik: 197.500 métermázsa. A rendelkezésre álló készlet tehát jóval felülmúlja a szükségletet és ezért csak igen mérsékelt árakra számíthatnak a termelők. Már most is mutatkozik a nagy termék hatása a niürnbergi és saazi piacok olcsó áraiban. Saazi komlót métermázsánként 160—200 koronán, idegen, külföldi komlókat 120—150 koronán jegyeznek. Niürnbergben az árak 60—140 marka között ingadoznak, az üzlet mindkét helyen lanya irányzatú, mert a vásárlók közelebbről ismét áresést várnak.

Tisztaságaért 30.000 korona kezesség.

Többet eszszel mint eróvell

Schicht szarvasszappana

Beható tanulmányozások

eredményezték, hogy Schicht szarvasszappana minden vízben — akár meleg vagy hideg, kemény vagy lágy — gyorsan és erősen habzik; könnyen hatol a szövetbe, meglepő gyorsan oldja a szennyes, anélkül, hogy a bőrt megérintse. Ezért a legkevésbé is ártalmatlan. Schicht szarvasszappana teljesen tiszta és mentes maró anyagoktól; évtizedek óta egyenlő minőségben a legjobb anyagokból készült. Használata minden tisztítási célra és minden nemű mosáshoz a józan és ész parancsoltatja és minden háztartásban jelentősen megkönnyíti az időt, munkát és pénzt.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, szeptember 12.

A gabonatőzsde helyzetéről közgazdasági rovánkban részletesen beszámolunk. A készárúpiacra a malmok vételkedve ma szintén csak mérsékelt volt és a tulajdonosok kénytelenek voltak követeléseiket leszállítani, elkel 26.000 mm. 10—15 fillérig olcsóbb, zab lanya. A határidőpiacra a mai üzlet nyugodtan és a tegnapi zárlat jegyzéseivel nyílt meg. A forgalom folyamán, amely különben igen gyenge, vonatott és nehézkes volt, csak igen mérsékelt kínálat mutatkozott, a vételkedv azonban még csekélyebb volt, így tehát kedvetlen hangulat mellett mérsékelt ingadoztak. Zárlat felé azonban erősen javult a vételkedv az összes cikkek nézve, mire szilárdult irányzat mellett meglehetősen áremelkedés állott be. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen az októberi buza hat fillérral, az áprilisi buza négy fillérral, az áprilisi rozs négy fillérral, az októberi zab tizenhat fillérral, a májusi tengeri két fillérral javította az árfolyamát, az októberi rozs ellenben négy fillérral gyengült.

A készárú jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	hőn	Ára 100 kg.	hőn	Ára 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	22.40—22.70	79	22.70—23.05
"	76	22.40—22.70	80	22.95—23.40
"	77	22.50—22.80	81	23.05—23.50
"	78	22.50—22.80	82	23.05—23.50
Fejérmegyei uj	75	22.10—22.40	79	22.45—22.85
"	76	22.10—22.40	80	22.45—23.25
"	77	22.10—22.40	81	22.45—23.25
"	78	22.20—22.60	82	22.45—23.25
Pestvidéki uj	74	22.20—22.60	78	22.30—22.70
"	75	22.20—22.60	79	22.55—22.95
"	76	22.20—22.60	80	22.75—23.30
"	77	22.20—22.60	81	22.75—23.30
"	78	22.20—22.60	82	22.75—23.30
Bánsági uj	74	22.20—22.60	78	22.40—22.80
"	75	22.20—22.60	79	22.65—23.05
"	76	22.20—22.60	80	22.90—23.35
"	77	22.50—22.90	81	23.10—23.85
"	78	22.50—22.90	82	23.10—23.85
Bácskai uj	74	22.20—22.60	78	22.20—22.80
"	75	22.20—22.60	79	22.55—23.05
"	76	22.20—22.60	80	22.70—23.35
"	77	22.20—22.60	81	22.70—23.35
"	78	22.20—22.60	82	22.70—23.35
Rozs I.-rendű uj		18.70—18.85		18.70—18.85
" középminőségű uj		18.25—18.60		18.25—18.60
Arpa takarmány I.-rendű		15.75—15.90		15.75—15.90
" II.-rendű		15.40—15.65		15.40—15.65
Zab I.-rendű		16.40—16.60		16.40—16.60
" II.-rendű		16.00—16.30		16.00—16.30
Tengeri belföldi uj		16.60—16.15		16.60—16.15
Repce: Káposztarepcze				
Köles				

A készárú piacon elkel:

Buza. Tiszavidéki: 450 mm. 80 kg. 23.50 korona, 200 mm. 80 kg. 23.55 korona, 300 mm. 80 kg. 23.40 korona, 400 mm. 80 kg. 23.50 korona, 100 mm. 80 kg. 23.50 korona, 300 mm. 79.5 kg. 23.50 korona, 100 mm. 79.5 kg. 23.30 korona, 100 mm. 79.3 kg. 23.20 korona, 1000 mm. 79 kg. 23.50 korona, 1000 mm. 78.5 kg. 23.50 korona, 200 mm. 79 kg. 23.45 korona, 100 mm. 79 kg. 23.30 korona, 100 mm. 79 kg. 22.60 korona, 200 mm. 78 kg. 22.70 korona, 100 mm. 78 kg. 21.40 korona, 200 mm. 75 kg. 19 korona. Bácskai: 3600 mm. 78.5 kg. 23.30 korona. Dunai: 200 mm. 79 kg. 22.60 korona. Pestvidéki: 100 mm. 79 kg. 22.70 korona, 100 mm. 79 kg. 22.75 korona, 300 mm. 79 kg. 23 korona, 500 mm. 79 kg. 23.20 korona, 200 mm. 78.5 kg. 22.10 korona, 250 mm. 78.5 kg. 23 korona, 200 mm. 78 kg. 21.70 korona, 500 mm. 78 kg. 22.80 korona, 500 mm. 78 kg. 22.80 korona, 600 mm. 76 kg. 22.60 korona, 150 mm. 76 kg. 21 korona. Törökbecsei: 1055 mm. 79.5 kg. 23.50 korona, 4500 mm. 79.5 kg. 23.50 korona. Bihar: 250 mm. 77 kg. 22.15 korona. Szerémségi: 150 mm. 79 kg. 22.80 korona. Boszniai: 4200 mm. 74.5 kg. 21.30 korona. Rozs: 500 mm. 18.20 korona, 400 mm. 18.50 korona. Tengeri: 300 mm. 16.60 korona, 100 mm. 16.60 korona, 200 mm. 16.70 korona. Zab: 100 mm. 16.10 korona, 100 mm. 15.80 korona, 100 mm. 16.25 korona, 100 mm. 15.90 korona. Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacra kőtetett:

Délolott:

Előfordult kötése (50 kg.-kint):

Buza 1908. októberre 11.25, 11.26, 11.24, 11.30, Buza 1909. áprilisa 11.56, 11.57, 11.55, 11.60, Rózsa 1908. októberre 9.37, 9.38, 9.34, 9.36, Zab 1908. októberre 7.85, 7.86, 7.94, Tengeri augusztusra —, —, —, Tengeri 1909. májusra 7.33, 7.35, 7.31, 7.36.

1 óra 30 percig zárulnak:

1908. októberi buza	11.30—11.31
1909. áprilisi buza	11.60—11.61
1908. októberi rozs	9.36—9.37
1908. októberi zab	7.94—7.95
1909. májusi tengeri	7.36—7.37

Budapesti gabonaforgalom.

1908. szeptember 10-től szeptember 11-ig.

Érkezett: Elszállított:

Buza	51111	1960
Rózsa	2138	1735
Arpa	2065	2255
Zab	7253	14770
Tengeri	6994	4460
Liszt	224	26467
Korpa	—	3304

Értéktőzsde.

A magánkamatlábnak egy nyolczad százalékkal való emelkedése elsősorban a járadékpiacra volt kedvezőtlen hatással. A 4 százalékos Magyar koronajáradékot ma 92.80 koronás árfolyamon kínálták s a délelőtti folyamán leszállott 92.72 $\frac{1}{2}$ koronáig. Délben azonban szilárdabb irányzat mellett javult 92.95 koronáig. A nemzetközi értékek tartották árfolyamokkal jutottak forgalomba, de később helybeli eladásokra lanyhább árfolyamokkal zárultak. A forgalom egész nap mérsékelt volt s egyes bankrésvények több koronával visszaestek. A helyi piacon csendes volt az üzlet s csak a Salgótarjáni részvények kerültek forgalomba visszaeső árfolyamok mellett. Az Osztrák hitel reggel 644.50 koronán indult, 643.75-ig gyengült, aztán 645-re javult és déli zárlatkor 644.— koronán maradt. A Magyar hitel 748.50 koronás kezdő árfolyama 749.25-re javult, később pedig 747-ig ment vissza. Az Államvasut 698.75-ről 698-ra gyengült. Forgalomba került továbbá: Leszállító-bank 480—478.50 koronán, Jelzálog 440.25—440.50 koronán, Rima 559.75—561—560.50 koronán, Városi villamos vasut 265.— koronán, Közuti 541.50 koronán, Déli vasut 118.50 koronán, Magyar koronajáradék 92.80—92.72—92.85 koronán, Salgó 600—597.— koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde tartott.

Kötetett: Osztrák hitelrészvény 643.75—645.—, Magyar hitelrészvény 748.50—749.25, Osztrák-magyar államvasut 698.75 Rimamurányi vasut 559.75—561.— Jelzálogbank 440.25—440.50. Közuti vaspálya —.—, Magyar koronajáradék 92.80—92.72. Salgótarjáni közszénbánya r.-t. 559.—600.—

Déli tőzsde.

Déli tőzsde gyengült.

Kötetett: Osztrák hitelrészvény 644.50—644.— Magyar hitelrészvény 748.75—747.25, Osztrák-magyar államvasut 697.75—697.50, Déli vasut —.— Rimamurányi vasut 561—560.50 Magyar leszállító-bank 478.—.—, Jelzálogbank 438.—438.25. Közuti vaspálya 541.50, Magyar koronajáradék 92.95—92.85, Salgótarjáni közszénbánya r.-t. 595.50—598.—

Utőtőzsde.

Az utőtőzsdén kötett: Magyar hitel 747.50, Államvasut 697.50, Jelzálogbank 437.75, Leszállító-bank 478.25, Rimamurányi 560.50, Közuti villamos 541.50, Városi 264.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, szeptember 12. (Saját tudósítónk jelentése.) A múlt heti tőzsdén az üzlet nem élénkült, mert konzum szigorú magatartást követett és a nagy helyi malmok majdnem egyáltalán semmit sem vásároltak. Buzában alig volt forgalom, az irányzat nagyon nyugodt és az árak ugyanolyanok, mint nyolcz nap előtt. Az eladásokból csak egy 1000 métermázsa 83 kg. tiszavidéki 12.55 K Bécsből és egy tétel 78.5 kg. tiszavidéki 11.10 K Dévaványáról érdemes említésre. Rózsa csekély tétel mellett változatlan áron maradt, árpában is aránylag kevés volt a forgalom, mert az export távol maradt és a konzum csak némi keveset vásárolt. A kínálat normális, finomabb minőségeket

11.30.
55, 11.60.
9.36.

7.36.

10-11.31
0-11.61
6-9.37
4-7.95
6-7.37

om.

ber 11-ig,
zállított:

960
1735
2255
4770
4460
5467
3304

gyöngye és ebben az árak meglehetősen szilárdak, de középszerű minőségekben az árak hanyatlottak. Tengeri ismét olcsóbb lett, úgy hogy már csak 5 fillér javulást tüntet föl, míg zab 15 fillérrel olcsóbb, mint volt 8 nap előtt.

Jegyzetelt buza: új tiszavidéki 12.10-12.50 korona, marosi 11.85-12.25 kor., bánáti 11.85-12.25 korona, töffelvidéki 11.40-11.85 korona, mosoni 11.60-11.95 korona, új déli vasúti 11.60-12.-, marchfeldi 11.25-11.70 korona.

Uj-rozs: töffelvidéki 9.65-9.85 korona, csepeli 9.60-9.80 kor., pestmegyei 9.85-10.-, déli vasúti 9.60-9.85 korona, különféle magyar 9.60-9.85 kor., osztrák 9.55-9.85 korona.

Arpa: morvaországi 9.20-10.50 kor., marchfeldi 8.80-9.50 kor., bécsvidéki 9.-9.80 kor., töffelvidéki 8.-10.15 kor., csepeli 7.85-8.80, győri -.- kor., déli vasúti 8.40-9.65 kor., tiszavidéki 7.30-8.50 kor., északmagyarországi 7.40-9.40 korona.

Magyar tengeri: régi 8.70-8.90, új -.- korona, cinquantin 9.20-9.45, új -.- korona.

Magyar zab: selejtes -.- kor., közepes 8.30-8.70 korona, elsőrendű -.- kor., válogatott 8.65-8.95 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai -.- korona.

Lisztben a forgalom e héten még inkább hanyatlott, takarmányliszt kevésbé volt keresve, korpá azonban némileg szilárdult.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, szeptember 12. A német császár colnari beszéde a Newyorkból érkezett alacsonyabb jegyzések dacára barátságosabb irányzatot idézett elő a mai előtőzsdén. Hitelrészvényeken kívül, melyek helyi fedezési vásárlásokra emelkedtek, az alpesi bányarészvények is élénkebbek voltak. Némely szénrészvényeket kerestek. A Déli vasút 3 százalékos elsőbbségi kötvényei tegnap szenvedett árvesztésüket ismét behozták. Arra a hírre, hogy kilátás van a petroleumkartel megújítására, a kárpáti petroleumrészvények emelkedésüket az előtőzsde zártáig megtartották. A déli tőzsde nyugodtan, kevésbé változott árfolyamokkal indult és általános tartózkodással folytatódott, mert Berlinből kedvezőtlen irányzatot jelentettek.

- II óraker zárulnak:**
Osztrák hitel. 645.-. Magyar hitel. 745.-. Länderbank -.-. Államvasut 698.50 -.-. Elbavölgyi vasut -.-. Déli vasut 118.75 -.-. Alpesi bányatársulat 673.-. Rimamurányi 559.50 Májusi járadék 96.35, Magyar koronajár. -.-. Orosz érték -.-. Török sorsjegy -.-. Német márka 117.45.
- I óraker jegyeztek:**
Osztrák hitel 644.75, Magyar hitel 749.-. Länderbank 441.-. Unio-bank 546.-. Államvasut 698.25, Anglo-bank -.-. Bankverein -.-. Déli vasut 118.50, Gőzhajó 1015.-. Alpesi bányarészvény 672.50. Májusi járadék 96.35, Magyar koronajáradék 92.90, Török sorsjegy 186.-. Német márka 117.45, Elbavölgyi vasut -.-. Rimamurányi 559.50, Orosz járadék -.-. Keleti vasutak -.-. Skoda 291.50, Magyar jelz. -.-. Kárpáti petroleum -.-.

Bécs, szeptember 12. (Osztrák értékek zárlata.)
4.2 százalékos papír-járadék 96.40, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.95, 1860-as sorsjegy 152.40, Osztrák hitelsorsjegy 474.-, Angol osztrák bankrészvény 298.75, Bécsi Bankverein 518.-, Osztrák-magyar bank 1752.-, Déli vasut 118.90 Dunagőzhajózási társ. 1014.-, Dohány rész. 403.-, Cs. k. arany (vert) 11.36 Német bankv. 117.41 Osztr. Lloyd 411.-, 4.2 száz. ezlft. jár 96.10 99.15, Osztr. koronajáradék 96.40, 1864-es sorsjegy 260.50, Osztrák hitelintézeti részvény 643.50, Union-Bank 546.50, Osztrák Länderbank 439.75, Osztrák-magyar államvasut 697.25, Elbevolgyi vasut 452.-, Alpesi részvény 671.90, 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 239.55, Lipótkohó 430.-, Töröksorsjegy 186.-, Tartózkodó.

Bécs, szeptember 12. (Magyar értékek zárlata.)
4 százalékos arany-járadék 111.10, Tiszai és szeg. köcs. sorsjegy 144.75, Magyar hitelbank részvény 744.-, Magyar leszámítoló és váltó részvény 480.-, Rimamurányi 553.-, Magyar cukoripar -.-, Adria hajózási részvénytársaság 400.-, Magyar koronajáradék 92.90, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. -.-. Magyar nyer.-k. sorsjegy 184.50, Kassa-Oderbergi vasut részvény -.-, Magyar jelz. álogbank 436.-, Magyar keresk. bank -.-.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, szeptember 12. (Tőzsdejelentés.) Az irányzat ma eleinte igen megoszlott volt. Egyrészt a spekuláció volt a nagyobbfoku pénzszűkére és a

gyenge nyugati tőzsdékre, valamint Newyorkra tartózkodó, másrészt azonban villamossági részvényekben nagyarányú forgalom mellett erős hausse fejlődött ki, miután kiszivárgó hírek szerint a vasutügyi minisztérium a berlini városi vasut villamossá tételének terveit bekérte és Oroszország is villamos füzemre való átalakítást tervez. Remélik, hogy ezt most már a porosz államvasutak erélyesen meg fogják kezdeni. Edison-értékek eleinte 4%-ot, Siemens-Halske-értékek 3%-ot nyertek. Bankrészvények is hasznat húztak ebből. Amerikai vasutak alacsonyabban jegyezték és éppen így bányaértékek is szenvedtek veszteségeket, de csak kezdetben, mert később nemcsak pótolhatták, hanem még kissé emelkedtek is. Járadékok kis üzlet mellett tartottak voltak, gőzhajós részvények, különösen a későbbi forgalomban, eladásokra jelentékenyen engedtek és az összes piacok ezáltal kedvezőtlenül befolyásoltak. A tőzsde kedvetlenül és engedő irányzatban zárt. A készpénzpiac ipari értékei megoszlottak és esendes irányzatot követtek. Napi pénz 2 1/2%, magánleszámitolási kamatláb 3 1/2%.

Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék -.-, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.70, osztrák hitelrészvény 202.70, Déli vasut 22.50, orosz bankjegyek 214.80, 4 százalékos új orosz kölcsön 77.30, Disconto Commandit 178.90, Dinamit-truszt 170.50, Harpeni 207.50, Unifikált török járadék 94.50, 4.2 százalékos ezlft-járadék -.-, 4 százalékos magyar aranyjáradék -.-, Magyar koronajáradék 93.-, Osztrák-magyar államvasut 149.30, Bécsi váltóár 85.10, Olasz járadék -.-, Alt. villamossági Edison -.-, Gelsenkircheni 209.70, Laurakohó 212.70, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) szept. 12. 4.2 százalékos papírjáradék 99.15, 4 százalékos osztrák aranyjáradék -.-, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.35, Osztrák hitelintézeti részvény 202.60, Osztrák-magyar államvasut 149.25, Északnyugati vasut -.-, Bustiehradi vasut -.-, Londoni váltóár 203.85 Bécsi Bankverein -.-, Villamos részvény 140.50, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.20, 4.2 százalékos ezlftjáradék 99.15, Osztrák koronajáradék 96.30, Magyar koronajáradék 92.95, Osztrák-magyar bank 125.50, Déli vasut részvény 22.60, Elbevolgyi vasut -.-, Bécsi váltóár 85.07, Párisi váltóár 812.-, Union bankrészvény -.-, Alpesi bányarészvény -.-, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) szeptember 12. 4.2 százalékos ezlftjáradék 98.90, 1860. sorsjegy 154.-, Déli vasut 22.30, 4 százalékos aranyjáradék 98.30, Osztrák hitelrészvény 202.60, Osztrák-magyar államvasut 149.-, Olasz járadék 104.30, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.90, Bányadt.

London, szeptember 12. Angol consol 85 1/16.

Páris, szept. 12. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.80, Osztr. aranyjáradék 99.75, Magyar aranyjáradék 94.40, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 496.-, 4 százalékos Olasz járadék -.-, Déli vasut elsőbbségi kötv. 294.-, 5 százalékos marokkói járadék -.-, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 91.95, 4 százalékos Amort. román járadék 1905.-.-, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 100.30, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 520.-, 4 száz. Szerb járadék 1907.-.-, 4 százalékos spanyol járadék 96.40, 4 százalékos unifikált török jár. 96.-, Török sorsjegy -.-, Török dohányrészvénye 420.-, Osztrák földhitelintézet 1140.-, Osztr. Länderbank -.-, Magyar jelz. álogbank 468.-, Banque de Paris 1520, Banque Ottomane 720.-, Osztr. magyar államvasut -.-, Déli vasut 126.-, Meridional vasut -.-, Keleti vasutak -.-, Waggon Lits -.-, Hartmann gépgyár 644.-, Rio Tinto 17.46, Sucrerie d'Egypte 37.-, Tula 315.-, Thomson Houston -.-, Urikányi köszén 179, Chartered 23.50, De Beers 332.-, East Rand 115.50 Jagersfontein 112.50, Transvaal Consols -.-, Transvaal Land Company 68.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.18, Váltó német piacokra (rövid) 123.12, Váltó Bécsre (rövid) 104.81, Váltó Belgiumra (rövid) 3 s. Olasz aranyváltó (rövid) 1/2s. Váltó Svájcra (rövid) 1/4. Csek Londonra 251.25. Magánkamatláb 1 1/4. Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Értéskereskedelmi csarnok.
Budapest-Kőbánya.

Budapest, szeptember 12-én. (Hivatalos tudósítás) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) 126 fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő sulyban) -.- fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 126 127 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilo-

grammig terjedő sulyban) 128-130 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 132-134 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölötti sulyban) -.- fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm sulyban) -.- fillérig.

Sertéslelészám: 1908. évi szeptember 10. napján volt készlet 37144 drb., 1908. augusztus hó 11-én felhajtott 530 darab, 1908. szeptember 11-én elszállított 407 darab, 1908 szeptember 12. napjára maradt készletben 37267 drb. A hízott sertéslelés irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, szept. 12. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 1170 darab sertés, 30 darab süldő, - darab malacz. Pótfelhajtás 202 drb sertés, - drb süldő - malacz. Mai napi felhajtás 89 darab sertés, 34 darab süldő, 6 darab malacz, összesen 1461 darab sertés, 64 darab süldő, 8 darab malacz. Eladatott 402 darab sertés, 15 darab süldő, - darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 1059 drb sertés, 49 darab süldő, 8 drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül életsulyban 98-100 fillér, életsulylevonással -.- fillér. II. rendű 280 kg-tól 350 kgr.-ig, -.- fillér, életsulylevonással -.- fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül -.- fillérig, életsulylevonással 120-126 fillérig; fiatal közép 220 kg-tól 300 kg.-ig -.- fillér, életsulylevonással 120-139 fillérig, könnyű 220 kg.-ig -.- fillér, életsulylevonással 122-130 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül -.- fil.-ig, könnyű -.- kgr.-ig. Belső süldő 104 108 fillérig, horvát süldő -.- fillérig. Malacz -.- fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsulyban értendők. A vásár irányzata lanya. Az árak változatlanok.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. Livia, Tátrafüred. Köszönjük, hogy nem sajnálta a második levél irásának fáradságát. Amikor első ízben fordult hozzánk, mindössze azt írta, hogy völegénye nem akart önnel a sétáterén végig-menni, amikor a legdivatosabb új öltözékét vette fel. Erre megkértük, írnia le ezt a toilette-t s ön sietett kérésünket teljesíteni: A kérdéses öltözék testhez tapadó fehér vászon-szoknyából, csipkebluzából, A veres selyem casaque-ból áll. Az öltözéket egy csapott tetejű harangkalap egészíti ki, amelyen indiánusfönök fejdíszét megszégyenítő toll tornyosodik. Ez sem igen nyerte meg a zsarnok völegénye tetszését. A mi véleményünket szeretné ismerni, van-e oka völegényének a duzzogásra? Hogy lelki-ismeretesek legyünk, sorra kérdeztük szerkesztőségünk tagjait. És tudja, mi volt az eredmény? Mindannyian előleget és háromnap szabadságot kértek, hogy a Tátrába rándulhassanak. Egytől-egyik látni akarták azt a diffikultált öltözéket. E jelenség arra mutat, hogy a divatos directrice-szoknya, mely a női test klasszikus szépségű vonalait nem annyira leplezi, mint sejteti, az örök Szép minden jóízű kedvelőjét elbájosítja. De vannak amatőrök - két-ségkívül ezek közé tartozik az ön tisztelt völegénye is - akik olyan irigyek, hogy a nekik tetsző Szép-et egyes egyedül maguknak akarják lefoglalni. Nem is vesztjük fölök rossz néven.

K. Z. Sombolya. Ezt mintha már hallottuk volna: „Szerelmes vagyok, győtrelem nekem az élet.” Tessék csak nyugodtan viselni a győtrelemet. Enyhítheti azzal, hogy verseket ír, belesóhajt a világba, száználmas képeket vág és embertársai kabátjáról letérít a gombokat beszédközben. Ilyen szórakozások közepette - majd meglássa - elmulik az idő és ön azon veszi észre magát, hogy vagy papucs alatt rejtőző férfi, vagy fűtyörésző gavallér, aki már egyáltalában nem szerelmes és nagyon örül az életnek. Ha föbelővi magát - ez a nyílt szándék ugyanis ott bujkál sorai közt - nagyon megbánja a dolgot, mert a föbelövés a legtöbb esetben kellemetlen és erős idegzetű ember legyen, aki az ilyen szórakozást megengedi magának.

P. P. Temesvári. Ön levélben kérdezi tőlünk, hogy van-e zenei hallása? Hát persze, hogy van. Hogy miből gondoljuk? Az irásából, uram, az irásából. Olvan szép dült betűket ír.

B. S. Váczi. Egyik vöröskereszt sorsjegyét kihúzták.

T. R., gazdász. Harmadik novellája sem üti meg a mértéket. Olyan ártatlan naivitás a beküldött irás, hogy egy levélt se, nemhogy egy mértéket meg-ítne. Gondolja meg, hogy egy ilyen mérték borzisztóan komoly valami és a rossz, dilettáns tárca-írót visszafofozza.

R. P., Budapest. Ügyvédhez kell fordulni. Bonyolult utia van annak, abban ön nem igazodik el.

T. H., Ipolyság. Igaza van, csak maradjon meg jogos álláspontja mellett.

Katona. 1. A Ludovika-Akadémia 2. Auditor-hadbíró. 3. Kapitányi rangja van.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Klingner Károly okleveles tanítót a hévízi és Léway Endre okleveles tanítót a malocsei állami elemi népiskolához rendes tanítókká, Fazekas Mihály okleveles tanítót a nagysikarlói állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Bedő Albert okleveles tanítót a homoródkeménfalvi állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Rajkovicz Ida okleveles tanítónőt a bogdasszonyfalvi (volt határvidéki) községi elemi iskolához rendes tanítónővé, Gyukin Hajnalka okleveles tanítónőt az alsólubkovai (volt határvidéki) községi elemi iskolához rendes tanítónővé, Boc Romulus okleveles tanítót a bogoltni (volt határvidéki) községi elemi iskolához rendes tanítónak, Dászkal Istvánka okleveles tanítónőt a wejedthali (volt határvidéki) községi elemi iskolához rendes tanítónővé, Jánó József okleveles tanítót az örményesi (volt határvidéki) községi elemi iskolához rendes tanítónak, Gold János nagykopáncsi róm. kath. elemi iskolai tanítót a nagyvarjasi állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Daryai Győző pusztabereki róm. kath. elemi iskolai tanítót a gyulatelapi állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Rényi Miklós, Nagy Lajos és Hagara Ilona okleveles tanítókat, illetve tanítónőt a lábatlani új állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónővé; a földmívelésügyi miniszter Torma Erzsébet okleveles tanítónőt a bábolnai ménes-intézet elemi népiskolájához rendes tanítónővé nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Matos István vadászderői és Szinok Balázs mákói állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen, Vári Elek homoródkeménfalvi állami elemi iskolai tanítót a felsőrákosi állami elemi iskolához, Kovács Imre mosonczai állami elemi iskolai tanítót a pancsovai állami elemi népiskolához ugyanebben a minőségben, Kiss Veronka piszkei állami elemi iskolai tanítónőt a pátkai és Kovács Izabella bonyrétafalvi állami elemi iskolai tanítónőt a piszkei állami elemi iskolához ugyanebben a minőségben; az igazságügyi miniszter dr. Lajos Odön erzsébetvárosi törvényszéki jegyzőt a kolozsvári törvényszékhez, Vukovich Lajos önkormányzati járásbírói irnokot pedig a máramrosszigeti járásbíróshoz helyezte át.

Megegyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Botta Anna fogarasi állami polgári leányiskolai igazgató-tanítónőt igazgatói minőségben megegyeztetett.

Megbízás és kirendelés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Hrabusay István és Hrabusayné Klárik Tekla alsókubini állami polgári iskolai tanítót,

illetve tanítónőt, ugyanebben a minőségükben a ruttkai községi polgári iskolához ideiglenes szolgáltatásra rendelték és Hrabusay Istvánt az igazgatói teendőket ellátásával is megbízta.

Névmagyarosítási engedély visszavonása. A belügyminiszter Bicsák József államvasúti alkalmazott családnevének Berényire kért átváltását megengedő rendelkezését hatályon kívül helyezte.

Pályázatok. Az oraviczabányai járásbírósnál albirói, a károlyfalvi járásbírósnál jegyzői, a szolnoki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevő-ségnél pénzügyi számtanácsosi számvevő-ségi főnöki, a beszercei pénzügyigazgatóságnál pénzügyi titkári, a zilahi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevő-ségnél gyakornoki, a nyiregyházi pénzügyigazgatóság kerületében fővigyázói állásra 2 hét; a kassai javítóintézetnél két díjnoki állásra 3 hét; a szegedi kerületi börtönnél börtönmesteri állásra 6 hét és a nyiregyházi pénzügyigazgatóság kerületében több pénzügyi vigyázói állásra 8 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

DR. HÖNIG IZSÓ
Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-39.

- Gyógytényezők: Elektromágneses gyógyítás, Röntgen sugarakkal való kezelés, Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio), Kék fényvel való kezelés, Villamos hőfürdők (Elektrotherm), Villamos fényfürdők, Villamos masszázs (Vibratio), Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés, Villamos vízfürdők, Szénsavas fürdők, Főbb javallatok: Alacsony idegesség (neurasthenia, hystéria), - Rendelés d. o. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. Szülés egész napon át - - Kivánatra orvostudomány

Az Amerikai Porcellán Poudér Részvénytársaság elárúsító helyisége

KECSKEMÉTI-UTCZA 8.

szám alatt van.
Báró Perényi Odön.

Table with columns for 'm é t e r' and 'szept. 12, szept. 11' listing various locations and their corresponding values.

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS.
Kiadótulajdonos: A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Large financial table with multiple columns: Buza, Egyéb gabonaművek, Burgonya, Kőröslőke termények, Faj, Allamodósság közölcsonók, Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalomok, Különléle vállalatok. Includes various market prices and exchange rates.

méter

szépt. 12. szept 11'	
szépt. 12. szept 11'	0,06 0,16
szépt. 12. szept 11'	0,16 0,32
szépt. 12. szept 11'	0,48 0,47
szépt. 12. szept 11'	0,04 0,26
szépt. 12. szept 11'	0,08 0,12
szépt. 12. szept 11'	0,87 0,79
szépt. 12. szept 11'	0,81 0,18
szépt. 12. szept 11'	2,08 1,93
szépt. 12. szept 11'	1,17 1,13
szépt. 12. szept 11'	0,83 0,59
szépt. 12. szept 11'	0,84 0,60
szépt. 12. szept 11'	1,19 1,11
szépt. 12. szept 11'	0,01 0,06
szépt. 12. szept 11'	0,83 0,80
szépt. 12. szept 11'	0,82 0,83
szépt. 12. szept 11'	0,28 0,22
szépt. 12. szept 11'	0,80 0,38
szépt. 12. szept 11'	0,16 0,12
szépt. 12. szept 11'	0,84 0,47
szépt. 12. szept 11'	0,25 0,28
szépt. 12. szept 11'	0,44 0,69
szépt. 12. szept 11'	0,56 0,56
szépt. 12. szept 11'	0,54 0,11
szépt. 12. szept 11'	0,95 0,22
szépt. 12. szept 11'	0,01 0,23
szépt. 12. szept 11'	0,01 0,01
szépt. 12. szept 11'	1,32 1,44
szépt. 12. szept 11'	0,40 0,10
szépt. 12. szept 11'	0,22 0,11
szépt. 12. szept 11'	0,47 0,74
szépt. 12. szept 11'	0,98 0,98
szépt. 12. szept 11'	0,77 1,82

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

211. számú játszma.

Játszották a düsseldorfi A) főversenyen 1908. augusztus hó 4-én (II. forduló).

Vezérgyalog-játék.

Világos:	Sötét:
Gajdos J.	Bandet H.
Budapest.	Hága.
1. d2—d4	d7—d5
2. Hg1—f3	

E lépést már Jaenisch, a neves orosz teoretikus is megemlítette az 1842-ben kiadott francia nyelvű könyvében, de sürribben csak a nyolczvanas évek körül kezdtek foglalkozni vele. Az utóbbi versenyeken a vezérgyalog-játéknak ez a formája a legkedveltebb megnyitások közé tartozik.

Sötétnek különféle folytatások állanak rendelkezésre, de leggyöngébb a kezdetben alkalmazott 2... Fe8—f5, mert a futárnak többnyire a vezérszárnyon kell maradnia. Ezért nem játszzák napjainkban 2... Fe8—g4-et sem, melyet Csigorin javaslatára először Szentpétervár játszott London ellen a levelezési játszmában. A szöveglépésen kívül szokásos 2... e7—e6, de a legjobb folytatásnak 2... c7—c5 van elismerve.

A nyolczvanas években, mikor ez a megnyitás igen divatos volt, e helyen rendszeren 3. e2—e3 történt s a futár később b2-re került. Természetesen jól játszható 3. e2—c4 is. A tett lépés, mely először Blackburne és Mackenzie között fordult elő 1839-ben, ezen állásban előnyösen történhetik; napjainkban tényleg gyakran alkalmazzák, mert bebizonyult, hogy világos igen erős álláshoz jut. Gunsberg a breslauer versenyen Burn ellen 3. Fc1—g5-öt játszotta, ez a folytatás azonban a vezérelrel ismert változatába vezethet.

Ez a szokásos, azonban egy játszmaiban a drezdai versenyen dr. Tarrasch ellen Alapin 3... c7—c6-ot, Csigorin pedig a szentpétervári versenyen Lasker ellen 3... Hb8—d7 folytatást játszotta. Sötét ugyan, mint Spielmann is megkísérelte Maróczy ellen a prágai versenyen 3... Fe8—f5 védelemmel szimmetrikus állást hozhat létre, de világos a kezdeményezés bírásánál fogva valamivel előnyösebb játékokat kap.

Világos elsősorban a királyszárnynon fejlődik de nem rossz 4. Hb8—d2 sem, amit Blackburne játszott Csigorin ellen az 1897. berlini versenyen. Itt rendszeren 4... c7—c5 történik; figyelemreméltó folytatás azonban 4... Ff8—d6 is, melyet először Mackenzie játszott az említett játszmaiban s amelyet Schlechter is alkalmazott Mieses ellen Stockholmban és Rubinstein ellen Ostendében.

Megakadályozza a sötét huszár beállítását e4-re. A világos állás erőssége ugyan abban rejlik, hogy míg világos mindenkor megszállhatja az általa birt e5-pontot és előrenyomulhat az e4-gyaloggal is, ami a játékát folszabadítja, addig sötét sohasem foglalhatja el az e4-pontot és nem léphet előre az e-gyalogjával sem.

Jobb volna 7... c7—c5 s utána a futárt b7-re fejlődtetni. Világos a már számtalanszor előfordult normális lépésekkel fejlődött s most valamivel előnyösebb állása van. A sötét vezérszárny nincs kifejlődve.

Világosnak nem szabad megengedni f7—f5-öt, ami után nem juthatna e3—e4-hez. Sötét szabadulni akar a kényelmetlennek látszó világos futártól, ez a cserére való állítás azonban csak világosra előnyös.

Hogy 15... c5×d4 16. c3×d4 után ne jöhesse a Ve7—b4.

Ez a lezárás éppenséggel nincs összhangban sötét előző bástya lépésével, aminek célja csupán

az lehetett, hogy c5×d4, c3×d4 csere után sötétnek nyílt c-vonala legyen. 17... c5×d4-re azonban világos a huszárral ütött volna vissza és sötét még sem kapna nyílt c-vonalat, a huszár pedig igen erős állást foglalna el d4-en.

18. Fd3—c2	a7—a6
19. g2—g4	
Világos megkezdte a királyszárnyni gyalogromlót.	
19.	Fd7—e8
Helyesebbnek látszik 19.	Bc8—e8.
20. f4—f5	f7—f6
21. Ba1—e1	Bc8—c6

A csere után gyalogvesztés fenyegetett a6-on. Világosnak szüksége van a g-vonalra.]

Meglepo lépés, mely azonban csak az első pillanatra látszik jónak, remélve, hogy világos talán belesik. Sötétnek ütni kellett volna e6-on.

E lépés lehetőségét sötét nyilván figyelmen kívül hagyta. Világos most azonnal nyer. Elhasználtság gondolkodási idő: Világos 1 óra 23 perc, sötét 2 óra 05 perc.

Sakk-hírek.

Düsseldorfi. Alapin mester, ki az egész verseny alatt is Düsselldorfbn időzött, augusztus 27-én táblanélküli játékban egyidejűleg tíz ellenféllel mérkőzött. Az orosz mester megnyert nyolcz játszmat, egyet vesztett és egy játszma remis lett.

Cöln. Szeptember 1-én Bardeleben mester szimultán játékban mérkőzött 16 ellenféllel s 3 1/2 óra alatt 14 játszmat nyert, egyet vesztett, míg egy remis lett.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1908. szeptember 12-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete: Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt az idő felhősebb lett és a nyugati, meg északi rézszeken helyenkint fordult elő kevés eső. A hőmérséklet nyugaton csökkent; a maximum: Verseczen 33 C° és a minimum: Botfalun 5 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára: Változóan felhős idő várható, lényegtelen változással és helyenkint esővel.

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm. az.	Hőmérséklet min.
A-Szlatina	58.1	16.5	SE	2	1	26
Ungvár	56.4	19.8	SE	1	4	27
Kőszmárk	57.9	18.0	N	1	1	23
Losonc	56.4	15.0	NW	4	1	26
Ógyalla	57.4	18.1	N	2	3	23
Budapest	57.1	14.4	NW	3	1	27
Herény	58.5	12.2	N	4	4	21
Keszthely	57.7	13.4	N	4	4	23
Pécs	57.6	16.4	SE	3	1	25
Zagló	57.9	13.7	NE	1	4	23
Füzes	58.5	17.2	NE	1	1	23
Szeged	58.7	10.5	NW	2	3	16
Temesvár	57.2	17.9	N	1	1	28
Nagyvárad	55.8	21.5	SE	2	4	29
Kolozsvár	59.1	11.5	SE	1	2	26
Nagyzeben	58.2	15.4	SE	1	0	26
Szatmár	—	20.0	S	0	4	28
Eger	—	18.6	NW	4	3	27
Árvavárja	—	10.4	NNE	1	4	10
Selmeczbánya	—	13.0	SE	3	1	22
Komárom	—	13.4	NW	3	3	24
Magyar-Óvár	—	12.2	NW	2	3	20
Sopron	—	9.4	NW	2	—	17
Észék	—	16.4	N	4	0	31
Gyékényes	—	20.0	NW	1	4	25
Dobozon	—	19.4	N	3	5	28
Kecskemét	—	14.4	N	3	5	28
Oroszlány	—	19.2	SW	2	4	29
Arad	—	20.0	SE	4	4	29
Zsombolya	—	20.0	SW	1	4	29
Versecz	—	23.8	E	3	4	33
Orsova	—	14.2	E	3	0	30

EGYETERTÉS

politikai napilap. Kiadóhivatali igazgató: PAJORMÁTYÁS

IDEGENEK UTMUTATÓJA

Ajánlható beszerzési források Budapesten. Élelmezési cikkek. Wikus Tátra tejcsokoládé gyára Budapest, V., Deák Ferencz-utca 17. Ugyanott finom cukorka-bonbongyár, teasütemény készítése. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközözi.

Biztosítás. Assicurazioni Generali (Trieszti ált. biztosító-társaság Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 324 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz. az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint finellátási és leánykihásítási biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, betöréses lopás elleni és üvegbiztosítások. — Égőbiztosítás a Magyar lég- és vizontbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona. Első Leánykihásítási Egylet m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtablázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Ed- dig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak. Budapesti takarékpénztár és Országos Zalogkölcshöz Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosrjáték főelárusító helye: VI., Andrassy-ut 5. Kézi zalogüzle- tek: IV., Károly-körút 18; V., Ferenciek-tere 4. Irány- utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker., József- körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

Háztartási cikkek. Drogu és háztartási cikkek V., Báthory-utca 9. sz („Szabadság“-kávéház mellett.) Rendeléseket pontosan házhoz szállítunk. Telefon-szám: 12—30. Hess Izidor és Társa „Korona“-drogeria.

Hazai vas- és rézbutorgyár. Bruck I. Henrik, Budapest. Gyár: IX. Liliom-utca 8 Mintaraktár és iroda: Andrassy-ut 32. Ajánlja külön- nesen legdivatosabb rézbutorait legmodernebb kivitel- ben. Arak a legjutányosabbak. Vidéki megrendelésekre különös súlyt fektetünk. Arjegyzzék ingyen és bérmentve

Viz- és légszeszvezeték és csatornázás. Pizsurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületbadogás műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszesz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízeldek, minden- nemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegviz- gyógyintézetek-, melegvízkészítő-berendezések fűtő- tüzhely összeköttetéssel vagy saját tüzhelyvel. Am- bergi légszeszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és mű- szaki célokra. Saját légszesz-készülék minden ház- ban. Telefon 20—83.

Villamossági berendezések. Magyar Siemens Schuckert Művek villamossági részvény- társaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-körút 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcim: Siemenschuck- kert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítás- és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket, Villamos vasutakat. Bánya- vasutakat. Egyenáramu- forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és mo- torokat, valamint az erősáram körébe vágó minden egyéb cikket. Különlegességek: felvonók, ventilato- rok, szivattyúk, hordozható villamos fűtőgépek, villa- mos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak. Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüsttárgyára. IV., ker. Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pa- zar helyiséget nyitott. (Bejárát földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztalisz, tá- lak, fényűzési cikkek evőeszköz stb.) vásárolható Rendkívüli gazdag választék a legfinomabb kiviteiben szabott gyári áron, melyek minden tárgyon látha- tóan föl vannak tüntetve.

Selyemárnk. Szénásy, Hoffmann és Társa selyemáruháza IV., Bécsi- utca 4. Az összes tavaszi újdonságok dus választék- ban már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Miután helyben többféle szakmájú „Szénásy cég van, tisztelettel kérjük, selyemáruházunknak szóló b. rendelmenyeknél a pontos címünknek szives ki- írását, Szénásy, Hoffmann és Társa selyemáruház“ kizárólag IV., Bécsi-utca 4.

KÜLÖNFÉLÉK.

Pár percnyi csend.

Pár percnyi csend. Ó sokat ér ez
Ha lelked titka sebből vérez.
Ha fellegek borítják arcod
S porba tipornak a kudarcok.

Pár percnyi csend s úgy érzed, mintha
Valami láthatatlan hinta
Átringatna egy szebb világba:
Hol nem vagy szármszegett árva.

Pár percnyi csend és észrevétlen
Rózsák nyílnak a csatátéren
S a béke tündérlánya lopva,
Glóriát csokol homlokodra.

Nógrádi Pap Dezső.

(Egy ujonnan felfedezett ősgermán istennő.) Az
Ősgermán istenek és istennők, valamint a velük kö-
zeli rokonságban lévő As-ok népes családja, amelyről
az Eddák és a skandináv Saga-k oly csodás történe-
teket regélnek, a modern régiségbuvárok kutatásai
folytán napról-napra új tagokkal szaporodik. A tudós
hörökben nagy hírnévnek örvendő dr. Magnus Olsen
norrvég tudósunk köszönhető az a felfedezés, hogy az
ősgermán mitológiában Freya vagy Frigga istennő
mellett egy vele teljesen egyenrangú másik istennő
is létezett, melyet Haern-nek vagy Hor-nak nevez-
tek. Olsen szerint Haern is Odin vagy Wodan főisten-
nek neje volt és a szintén újabban felfedezett Ull is-
tennel együtt a vallásos tisztelet tárgyát képezte a
germánoknál. A „Haern” név speciális jelentéséről
Olsen nem tud semmi biztosat mondani. De az bizo-
nyos, hogy Svédország középső és déli vidékein min-
denütt voltak az istennők oltárai, áldozati helyei
és templomai, amelyekben Haern istennő külön pap-
jai és jósnői terjesztették az istennő kultuszát. Hogy
ennek az istennőnek a tisztelete még a kereszténység
első idejében is fennmaradt, azt számos régi helynév
bizonyítja. Más forrásokból meg az tűnik ki, hogy a
germánok a Haern-kultuszt helyenként összetéveszt-
ették a Freya-kultusszal, ugy, hogy idővel a két
istennő kultusza egészen egybeolvadt. Külső körü-
lmények arra engednek következtetni, hogy a Haern
istennő tisztelete a görög Ceres-kultusz mása, amit

részben az is mutat, hogy a Haern-kultusz aránylag
későn lép fel az ősgermán mitológiában. Addig,
amíg a régi germánok vadászattól, halászatból és
állattenyésztésből éltek, természetesen nem volt
szükségük egy a szántóföldeket és a földmívelést
védő különös istennőre. Egyébként valószínű, hogy
a vallásos és etikai alapgondolat, amely a Haern-
Ceres-kultuszban megnyilatkozik, csak egy idegen
kultúra befolyásának eredménye. Ezt az új kultúrát
észak fiai csak fokozatosan, a délnépekkal való érint-
kezés után vették át, de gyökerei tulajdonképpen a
régi keleti pogány világba nyúlnak vissza, mint azt
az „Istenek alkonyá”-nak eszméje is tanúsítja.

(A strassburgi polgárság Svájcban.) 1870-ben,
mikor mindjárt a háború kezdetén oly súlyos vere-
ségek érték a franciákat Wörth és a Saar mellett,
megkezdődött Strassburg ostroma. A svájciakban
nagy volt a részvétel Strassburg város polgársága
iránt, hiszen ez a város Svájcához is tartozott már.
Elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek az
ostromló sereg parancsnokához, adjon menedékleve-
let, hogy a polgárság szabadon juthasson táborán
keresztül Svájcba. Rídegen elutasították őket. Ekkor
jutott eszükbe, hogy Mündolsheimban időzik a napok-
ban elhunyt badeni nagyherceg. Hozzámentek. Szi-
ves fogadtatásra találtak.

— Nem én vagyok a vezér — felelte sajnálkozva
a herceg — nem intézkedhetem tehát. De amit
lehet, azt megteszem.

Szavának is állt. Beszél a vezérrel, aki a nagy-
herceg közbenjárására kiadta a kérés levelet. Fegy-
verszűnetet is kötött, felfüggesztette az ostromot. A
küldöttséget ünnepélyesen fogadták az ostromlott vá-
rosban s a polgárság menekült Svájcba, ahol tárt
karokkal fogadták őket. Szeptember 11-én, egy
vasárnap történt ez. Még 17 napig tartott az ostrom.
Szeptember 28-án Ulrich generális aláírta a kapitu-
lációt.

(Thiers, mint próféta.) Thiers néhány kiadatlan
levele került napvilágra nemrégiben. A francia
államférfi e levelei egyikéből-másikából is látjuk,
hogy értette dolgát. Éles szemű, jó ítéletű emberre
vall minden szava. A leveleket Taverna-Marini
grófnőhöz, aki 1901-ben Cremában halt meg, iro-
gatta. Ez a nő a juliusi királyság idejében költözött
Párisba, ott élt egy félszázadig s szalonjában a leg-

előkelőbb olasz emigránsok és Páris színe-java adott
egymásnak találkozót. 1852-ben piemonti utazásai
után Veveyből írt egy levelet Thiers a grófnőnek,
ez a legérdekesebb:

... Egy országon utaztam keresztül — írja
Thiers — egy népet ismertem meg, amelyre hiva-
tás vár a világtörténelemben. Pompás ország, nagy-
szerű, bámulatos nép, tetterős kormány, imponáló
hadsereg! ...

Ne busuljon, ne panaszkodjék többé, drága ba-
rátnőm, a közelmúlt esztendő miatt. Nem multak
el ezek nyom és áldás nélkül: mert megteremtették
Piemont-ot.

Piemont nagygyá lesz, ha óvatos lesz, ha nem
hamarkodja el dolgát! ... Ha nem adja magát
kalandos politikára! ...

Ez lesz a mag, melyből kihajt az olasz szabad-
ság és „egység” fája! ...

De ehhez kell még pár esztendő, a béke esz-
tendei, mert egy háború tönkre tehetné teljesen.

Gróf Cavour egyike a legnagyobb államférfiak-
nak. Ritka ész, bámulatos éleslátás és ami a leg-
főbb, óriási szerencséje van ennek az embernek.
Minden sikerül neki! ... stb ...

Szó szerint így is volt. Cavournak sikerült is
összekovácsolni az Itália Uniót, Szóval Thiers a
jóslásból is megjelölt volna esetleg.

(Utazás száz évvel ezelőtt.) Ma, ha a zemplény
paraszt Amerikába kivándorol, egyet gondol, eladja
házát, földét, megvásárolja hajójegyet s azzal vég-
zett a hazával. Ellenben száz éve nem oly könnyen
ment az utazás. Hogy mily nehézkes volt, mutatja
a jeni egyetem rektorától kiállított passzus, melyet
egy hallgatója részére állított ki, aki mindössze
nyolcz órajárásra lakott Jénától:

Íme a dokumentum:

Mi, a száz hercegség egyetemének Rectora
és Professzorai, ezennel sajátkezű aláírásunkkal
igazoljuk és bizonyítjuk, hogy Doctor medicinae
Ebert Gottfried János ur Schoenbergből, hazafelé
tartván, békés szándékkal eltelve vagyon.

E környékről semmiféle betegségtől inficiálva
nincs, hála ezért Istennek!

Ezen okból neki ezen uti igazolványt szívesen
átadtuk, hogy oda is, vissza is igazolására legyen
és szabadon közlekedhessék vele.

Ennek hitelűl megerősítettük ezen okiratot sa-
ját és prorectori becsületünkkel és aláírásunkkal.
Kelt Jénában, 1806 október 14-én.

Szóval akkortájt nem vala különösképen biz-
tonságos az utazás.

A FEKETE GYÉMÁNT

— REGÉNY. —

Írta: FRED. VILLER.

5

De ez nem ment olyan egyszerűen; mert
mikor én feltápázkodtam a párducz mellől, a
ficzkó bal lába még belül volt az ablakon. Ezt
nem viszed magaddal, gondoltam én, mert most
már csak néhány röfnyire volt tőlem; felemelem
a kardot, hogy sujtsak. De mikor vágtam, egyik
lábammal belejutottam a jegesmedve torkába és
másodszer is elestem. Igen, ön nevet! Talán nem
hisz a szavamnak? de mondom önnek, ha a je-
gesmedve nem kerül az utamba, ebben a pillanat-
ban itt volna a gazember lába, sőt talán az ikrá-
jából is egy darab és ide tehetném ön elé az asz-
talra. Nézzé csak, a kard levágta a csizma sar-
kát és egy darabot a talpból is. Tovább nem ju-
tott, pedig néhány czentiméternyire mélyebben,
ha megyek, éppen elégséges lett volna!

És az öreg diadalmasan egy durva, czéles
cipősarkot tett elém, melyen rajta fityegett egy
darab talp is. Látszott, hogy egy hatalmas csá-
pás lemetszette a cipőről.

— Ez minden, ami visszamaradt a ficzkóból.
A maradék kiugrott az ablakon és a kerten ke-
resztül a Dramen-uton eltűnt. A revolver szintén
kiesett a kezemből, különben még egy pár lövést
küldtem volna utánuk. Egy zulut lőttem egyszer
ezzel le hetven lépésről — a bitang egy tyukot
lopott tőlem.

Nem tudtam egészen kiokoskodni az öreg
vérengző természetét felől. De bizonyos tréfás
szemhunyorgatása arra engedett következtetni,
hogy nem egészen valódi ez a vérszomj s mivel
a két fiatal teremtés sem tudta történetét a ví-
damságát, mindhármán jóízű kacagásba tör-
tünk ki.

Később megismertem, hogy az öreg Frick

azon hibákban leledzik, melyek rendes követke-
ményei egy keményen és viszontagságosan el-
töltött életnek. Önféjú, makacs és mások érzel-
meit lenéző, ha a saját érzelmeivel jönnek ösz-
szeütközésbe. Mástkülönb a sziv gyengéd és
olyan jó, mintha vajból lenne.

A betörés éppenséggel nem hozta ki rendes
sodrából sőt ellenkezőleg, kellemesen izgatta,
mert emlékeztette egy hasonló dologra, mely
vele régebben megesezt és különösen tetszett
neki, hogy a tolvajok meglepetésénél olyan fon-
tos szerepet játszott.

Végre elkészült az öreg a tudósítással s be-
számolt a tolvajok eltűnéséről, a ház fellármázá-
sáról, telefonon való felszólításomról stb. stb.
Különösen arra volt rendkívül büszke az öreg,
hogy szigorúan gondoskodott róla, miszerint a
betörés után mitsem változtatott a szobában és
a tárgyak fekvésén.

— Magam is rendőrtisztviselő voltam, —
szólt aztán. — Ballaratban három évig voltam
sheriff és néhány vizsgálatot kellett teljesítenem.
Annyit megtanultam és tapasztaltam, hogy a tett
színhelyén nem szabad semmit sem megboly-
gatni mindaddig, míg a rendőrség jön, különben
lehetetlen a munka.

Megköszöntem a gondosságát és lélekjelen-
létét és ez nagyon tetszett az öregnek.

Ezt az első találkozást az öreg Frickkel nem
azért beszéltem el ilyen részletesen, mintha nagy
befolyással lenne a történetemre, hanem mert
egy véleményem tudsz talán alkotni az emberről
és a tulajdonságairól.

Kezdem tehát a színhelyet alaposan meg-
vizsgálni és átkutatni.

Tényleg minden úgy volt, amint az öreg
Frick mondotta. Mitsem érintettek meg, vagy
mozdítottak el. Még a zsák is, melyet a tolvajok
az értéktárgyak elcipeléséhez magukkal hoz-
tak, az is ott feküdt a földön, azon mód meg-
töltve, ahogy meneküléskor eidobták.

A szobában levő néhány szekrény egyike-
másika arany- és ezüsttárgyakkal volt töltve.
Egy valóságos muzeum volt itt összehalmozva,
— a tolvajok pedig nagyon észszerű terv szerint

jártak el, mert az összes szekrényeket feltörték,
de csak a könnyen szállítható és nagyon érté-
kes tárgyakat dugták a zsákba.

Mástkülönbem semmi lényegeset, vagy külö-
nösöt nem tudtam felfedezni. A tolvajok lábnyo-
mát a kerten keresztül egészen szépen követhet-
tük a kerítésen túl egészen a Drammen-utig; de
egyebet nem hagytak ott, mint csak az öreg
Frick levágta troféumot — a cipősarkot a talp-
pal és a zsákot.

Az utóbbit kiürítették és a tárgyakat ismét
vissza tették a helyére, a szekrényekbe, úgy lát-
szott, nem hiányzott semmi, az áttekintés köny-
nyű volt, mert minden tárgynak megvolt a szá-
ma és a számozott helye.

Ekkor Frick kisasszony hirtelen összecsapta
a kezét:

— Bácsi, a teknősbéka! A teknősbéka el-
tűnt! ... Ez egy drágaság, amit így nevezünk.
Egy nagy, aranyba foglalt gyémánt, a teknősbé-
ka formájára, — tette még hozzá, mikor cso-
dálkozó pillantásomat látta.

— Ez a legértékesebb tárgyam, — tette
hozzá Frick. — Nem tudom, mi az értéke ennek
a gyémántnak, — a gyémánt fekete, uram, —
ha például kiköszörültetném, de viszont azt tu-
dom, hogy így nyersen is negyvenezer koronát
kináltak érte.

A zsákban keresgélve tapogatózódtam, majd
egészen kifordította — a teknősbéka schol! Az-
tán átkutatták lámpafényenél a kertet, a legköze-
lebbi utakat, eredménytelenül.

— Milyen nagy volt az a gyémánt? — kér-
deztem.

— Szükség esetén egy férfi el tudta volna
rejtteni a tenyerében, a foglalatával együtt né-
hány hüvely volt.

Körülbelül három óra lehetett reggel. Ne-
kem több dolgom nem igen akadhat már itten.
Épp azért bucsuzni akartam.

Az öreg úrra izgalomba jött a gyémánt el-
vesztése fölött és egyre csak azt sajnálta, hogy
a gazficzkókat szitává nem löhette, vagy dara-
bokra nem apríthatta.

(Folyt köv.)

SZÍNHÁZAK

Vasárnapon 1908. szeptember 13-án.

Remzeti Színház

Délután 1/23 óraker

A vasgyáros.

Színmű 4 felv. Itta: Ohu
Fordította: Fáy J. Béla.
Beállítás: marquisné Szacsvai né
Claire, leánya Török I.
Octave, fia Mészáros
Blygny herceg Dezső
Préfont báró Horvát
Sophie, neje Vizvári
Derblay Philippe Mihályfi
Molinei Kovács

Este fél 8 óraker

A cigány.

Eredeti népszínmű 3 sz. Itta:
Színgélti zenéjét Dopler Károly.
Személyek:
Yárazeg földesúr Horváth Z.
Kurta Hetényi
Zyuri Bakó
Márton Kovács
Rebeka Csillag T.
Evi leánya V. Molnár R.
Zsiga cigány Gabányi
Peti Mészáros
Rózi Hegyesi M.

M. Kir. Operaház

Zárva

Vigszínház

Délután 3 óraker

NAFTALIN.

Enekes bohózat 3 felvonásban
Itta Heltai Jenő. Zenéjét szer-
velte Szirmai Albert.
Személyek:
Dr. Szokolozay B. Hegedűs
Terka, a felesége Varsányi I.
Laboda Péter Tapolczai
Palkányi Etus Kornai B.
Dr. Csapláros K. Vendrei
Manczi a felesége Kiss I.
Kabóczáné Kész R.
Kapronczay Sarkadi
Házmester Szerémi

Este fél 8 óraker

Kutya van a kertben!

Bohózat 3 felvonásban. Itta:
Georges Feydeau, fordította: Géth
Sándor.
Személyek:
Victor Emanuel Góth Sándor
Raymondo Gazsi M.
Ghandibise Camille Tihanyi M.
Feraillon Augustin Vendrei F.
Olympe, a felesége Rónaszéki B.
Hilangua Carlos Szerényi Z.
Lucienne, a felesége Komlóssy
Journal Romain Tapolczay
Vinachó dr. Balassa J.
Baptistin Sarkadi A.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17.

Érdekes újdonságok:

AALBACH mint budapesti idegenvezető

MISS PHILADELPHIA

„Topsy” nevű remekül idomított elefántjával.

Mascha Dignam — Fred Marlon —

Mab Dersy Kosta — Las 4 Maravillas

— The 8 Lancashire Lads stb. stb.

Jegyelővétel 10-1 és 8-8 óráig.

Az előadás kezdete 8 óraker. —

A félkerében reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzeno-
kara hangversenyez.

IFJ. SCHULLER FERENCZ

nagyon dégtője

VI. kerület, Andrássy - ut 39. szám.

A szakmásvogtyok legkedveltebb éttorme.

Kérsékel árak! * Kétféle kiszolgálás

GLADIS-KÁVÉHÁZ

Rottenbiller-utca 10. (Óvoda-utca sarkán)

Minden este Telefon 105-69.

TATAI BUS FERI

zenekara hangversenyez. — Fényes amerikai berende-
zés. — Kétféle értékesített helyiségek. — Szolid árak.
A szervezett munkások szöv. pártfogását kérve, tisztelttel

SZATMARI, kávé.

Női ruha divat-kelme előadás

Oriási készletünkben 120 cz. széles őszi angol kelmet mé-
terenként 42 krtól kezdve a legfinomabb minőségig 2-3-4
frtíg árusítunk.

Rosenberg és Quitt

női divat, szőnyeg és vá-
szon árak nagy áruháza.
Budapest, VI. Király-utca 32.

Telefon 528.

Alapítva 1895

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintafaltalmat megszerő

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

PASZTOR (bej. cég.)

BUDAPEST, VII. ERZSEBET-KÖRUT 17.

Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-26.

Hull a haja? Használja a Petroleum-hajszesz-t.

Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főszékhely
Gara Géza és Tsa drogéria Bpest, VIII. József-körut 7A.
Lassók árjegyzéket látni.

„VALUTA” erszény
egy darab bőrből készűve ára
1 korona kizárólag
„Székely” bóröndösnél
VII. 9 Rákóczi-ut 4
Artervezék ingyen

TENNIS-RAKET JAVITÓ
Tennis-pálya-készítő és föl-
szerelő. Versenyjátékosok
egyedűli raketjavítója. —
MACHER REZSŐ sportüzlete
Budapest, IV., Koronaherceg
utca 3. szám. (Az udvarban)

Iskola hegedűk!
Kitűnően felszerelve jó hanggal
4 frttól feljebb minden árban.
Tok-, vonó-, gyantával 6 forint-
tól feljebb.
REMÉNYI MIHÁLY
a Magy. Kir. Zene-Akadémia és fővárosi
iskolák szállítójánál
Budapest, Király-utca 58. sz.
Ezen lapra hivatkozva árjegyzék minden
hangszerről külön-külön ingyen küldetik.

Gebrüder Siemens & Co. cég Berlinben
a 28658. számú
„Megtakarító készülékkel ellátott ivlámpák számára szol-
gáló ásványtartalommal bíró köpenyzenek” című,
a 31518. számú
„Javított ivlámpaszekenek” című és
a 34690. számú
„Sajtó többrétegű ivlámpaszekenek előállítására”
című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának
gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést
keres, szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási en-
gedélyeket ad. Bővebb felvilágosításokkal készséggel szol-
gálnak.

**Harsányi Jenő és dr. Messinger Ká-
roly, hítes szabadalmi ügyvivők.**
Budapest, V., Váci-körut 78.

Kézpénzüri, vagy részletfizetőre
legelőcsöbban
Butor Ehrenreuz és Fuchs
testvéreknel
Budapest, VI., Teréz-körut 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-59.

A LEGJOBB
KÁLYHÁT ÉS KANDALLÓT
SZÁLLIT CSÁSZ. ÉS KIR.
HEIM H. UDV. SZÁLLÍTÓ
Budapest, Thonet-udvar.
Különlegességek, osaládi házak,
iskolák, kaszárnyák, irodák stb.
részére. — Százekenél több van
belőle használatban.
Valódi
osak
ezzel a
védjeggyel.
MEIDINGER-OFEN
H. HEIM
Prospektust és költségvetést
ingyen és bérmentve.
Eredetiben kaphatók csak fenti helyen
v. Bécs, I., Schwarzenbergstrasse 8.

Benzin-,
nyersolaj-
és szivógáz-
motorok
Motoros csép-
lőkészletok.
A legjobb gépek. A legelőcsöbüzem.
Kedvező fizetési feltételek.
Tessék árjegyzéket kérni, ingyen küldjük.
Dobry Ant. motor- és
gépgyárainak
Igyarországi egyedárusító:
Szabó Emil és Társa
Budapest, Ferencz József-tér 6. szám.
(Gresham pályán)

A törvény követelményeinek megfelelő
Alföldi fehérkeresztes Sósorszesz
a legáltalánosabban kedvelt és nélkülözhetetlen háziszer, igen számos esetben kitűnő szolgál-
latot tesz, mert
erősítő! üdítő! edző!

Barack-pálinka
közkedvelt ital.
Radial Elixir
kitűnő gyomorkeserő
páratlan hatása!!
Gyártja:
az Alföldi Cognacgyár
r.-társaság
KECSKEMÉTEN.
Mindenütt kapható!
Tessék mindenütt csakis eredeti
Alföldi Cognacgyár Kecskemét gyártmányt kérni.

S Z I N H Á Z A K

Vasárnapon, 1908. szeptember 13-án
Magyar színház Királyszínház

Délután 3 órakor
A császár katonái.
Dráma három felvonásban. Írta Földes Imre.
Karády István Vágó
Karády Zoltán Garas
Karády Erzsébet Borostyán
Schneller Lajos Z. Molnár
Marjay István Réthey
Szilassy Ernő Törzs
Joász Géza Csorlos
Szárossy Ágost Vándori
Keller Gyula Hátkay
Szedlmay János Papp
Pintér István Tarnay
Ferencz Körmeny

Este fél nyolc órakor
Tűz a gyárban!
Dráma 8 felvonásban. Írta Swec-linck. Fordította dr. Sebestyén Á.
Van Eeeren Rákay
Iseo Törzs
Hörrik Tarnay
Susanne Tóth
Cory Tanayné
Heermannus Garas
Fridorik Lóránt L.
Bissess Réthey
Wiggers Körmeny
Janzen Z. Molnár
Serkisen Fenyvesi

Délután 3 órakor.
János vitéz.
Dalljáték 8 felvonásban. Írta Hel-tai Jenő. Zenéjét szerelte Ka-csóh Pongrácz János,
Személyek:
Kukorica János Király E.
Iluska Hornyik J.
A francia királyleány T. Harmat
A gonosz mostoha T. Tárnoki
A francia király Német
Pala csésze Csizsér

Este fél nyolc órakor
Varázsköringő
Operett 8 felvonásban. Írták Dörmann és Jacobsen. Fordi-totta Mérei Adólf. Zenéjét szer-zette Strauss Oszkár.
Személyek
XIII. Joahim Némethi
Lothár Papir
Heléna Petráss S.
Niki Király
Gusztó Sárosi
Fridorika Orley P.
Franciai Ötvös Gitta
Vendolin miniszter Sugár

FOLIES CAPRICE

Igazgatók: LEITNER és KELETI Főrendező: ROTH SANDOR
Budapest, Révai-utca 18. sz.

Az előadás kezdete fél 9 órakor
Ma! fél 10 órakor! Ujdonság!

A feleségem férjes

Böszörsz írtá Satyr. Rendező Rott Sándor.
Végül 11 órakor

DER LUFTTURNER

Böszörsz egy amerikai szállodal életből írtá Satyr Rendező Trebitsch Sándor
Nappali pénztár d. e. 9-11-ig és d. u. 8-6-ig. Az első eme-let Casino de Parisban elsőrangú tánc attrakciók.

— Kezdeté fél 12 órakor —

Szalloda

Az „ARANY BÁRÁNYHOZ”
BÉCS, Wieden, IV., Hauptstrasse 4.

Elsőrangú szálló. — A magyarok találkozó helye. — Szobák 2-60 koronától felfelé.
3 percnél az Operától és Kärntnerstrassétól.
Világos szobák. Világos szobák.

A már 34 év óta a kerékpárvilágot uraló eredeti angol
Helfcat Premier és The Champion

kerékpárokat dupla harang oszopággal és szabadonfutó-val 3 évi jótállással, minden ar-felemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletek adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

Öt évi világon létező összes kerékpárokhöz, óriási forgalmunk kövel-közlemben mindig készletben tartunk nagyban

eredeti gyári 30% áreszállítással szállítunk vidékre is bárhová

Láng Jakab és Fia kerékpár és alkatrész nagy kereskedők
Ausztria-Magyarország legnagyobb, legrégibb és legmegbízhatóbb kerékpár raktára.

Budapest, VIII., József-körút 41.
Főközpont Baross-tér 4. és Budán II., Margit-körút 6. — Díszárjegyünk 1000 képpel, kerékpár és alkatrészről ingyen is bérmentve.

Czimbalom kedvelők

Mellett bárhol czimbalmot vásárol-nak, kéremek árjegyzékét a czim-balomkészítés elemert első szak-értelmű, ki minden tekintetben a legjobb világhírű szabadalmazott czimbalmokat készíti. Czimbalmok már 25 forint kezdve kaphatók, ugy-szintén az összes hangszernek a leg-jobb minőségben. Számos kiállítás-on elsőrendű kitüntetés és elismerés a legjobb és szakzszerű munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület Erzsébet-körút 42. szám

Vértess-féle Sósorszesz
Minden házban szükséges.

Borsajtok, szőlőzúrók, arató- és vetőgépek a legolcsóbbak és legjobbak
FEHÉR ÉS GHIMESSY
gépgyárában,
Budapest, VI. ker., Hungária-körút 84E. szám.

Itt van az alkalom!

Megelőztem az óriási áremelkedést és tetten-ven vettem pártiban is olcsó árakban és abban a helyzetben vagyok, hogy b. verőimet nagyon olcsón eladhatom ki a raktáron van 80-40 waggon áru. Üveg, porcellán, lámpa, zománc, vasedény, konyha felszerelés, vendéglő és kávéházi berendezés, nass-ajándék és dísz tárgyak.

- ARAI:**
Étkező készlet személyre, rokokó stílus porcelán	3.50
Étkező készlet személyre, rokokó stílus porcelán, modern fazon	6.50
Étkező készlet személyre, rokokó stílus porcelán, elsőrendű minőség	7.98
Étkező készlet személyre, rokokó stílus porcelán, elsőrendű minőség	10.-

Legolcsóbb és legnagyobb választék csak elsőrendű 12 személyes étkező-készletekben, díszesen festve, dísz aranyozott rokokó-fazon, kézzel festve, finom minőségű porcellán arát.

2 évi teveszáró	2 mártás alja
2 nagy pocsenyidő	2 csigymal
2 kis pocsenyidő	2 kiskaftal
2 nagy szótartó	2 szótartó
2 kis szótartó	2 mély tányér
2 főzelékfal	24 lapos tányér
2 salátatál	12 kis tányér
2 mártástál	

Azonkívül vannak készletek egészen... 100 frtig.

Étkező készlet személyre, rokokó-stílus kisebb ószo-állítós, 40 drb. díszes festéssel és beégetve	12.50
Étkező készlet személyre, rokokó, díszes festés, 111 leveles, 2 pocsenyó, 2 tézsa, 2 saláta, 2 főzelék, 2 mártás, 2 alj, 2 szótartó, 2 kanál, 2 mély, 24 lapos, 12 dessert, 12 eszontányér	24.-
Tea vagy kávékészlet festve és beégetett arany-zással, rokokó-stílus	3.25
Tea vagy kávékészlet, díszes és beégetett, dísz aranyozással, rokokó-stílus, szép festéssel	4.-
6 személyes kávékészlet, festett és beégetett aranyozással	1.75
6 személyes bors-, edző- v. vizeskészlet festett és beégetett aranyozással	1.95

6 személyes finom üvegekészlet vésett, elegáns mintával

2 vizes pohár	2 pezsgő pohár
2 boros	2 vizes kanosó
2 likőrfa	1 boros butella
2 mártós	1 likőr üveg
- 2 drb legjobb zománcozott fazék és lábas 3.50
1/2 L-től 5 literig csak —.85
zománcozott kávédaráló csak

Vidékre ingyen láda, ingyen csomagolás, ingyen vasúthoz szállítás

Takács Ferencz

nagyban és kicsinbeni gyári raktára

Baross-tér 4. sz.

Rákóczi-ut végén.

FARAGÓ J.

műbutorraktár, kárpitos és díszítő

Bpest, Váci-utca 2.

Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint minden-nemű kárpitos- és díszítő-munkákat. 27881

Mintaraktár művész ki-vitelű butorokból, francia és angol szövetekből, költségvetés díjmentesen

Valódi szegedi **paprikát** 1/2 kg. csinos edős nemes bádög doboz-ban és házilag tisztán tojjással készített

szegedi tarhonyát

(4 1/2 kg.) küld 6 korona előzetes bektüldése mellett vagy utánvétel bérmentve **KARDOS** terménynagy-kereskedő Szeged.

600.000 korona

nyerhető

október hó 5-én

1 drb Pesti Hazai Tkp. sorsjeggyel.

Kapható 40 havi 3 kor. 50 fillér részletfizetésre.

Az első részlet bektüldése ellenében kiadom a sorsjeggyel-sorozat és számát tartalmazó részletet azonnali játékkal. Az első 2 havi részletnek egyszerre való bektüldése esetén a 3-ik részlet ingyen nyugtáztatik.

Fleissig Sándor

bank- és váltóüzlete
Budapest, VII., Erzsébet-körút 2.

FOGAK

és fogsorokat szájpadlás nélkül, a természetes fogaktól meg nem különböztethető és rágásra kitűnő 10 évi szavatosság mellett készít

Guttermuth János

Kitüntelve m-fog specialista
BUDAPEST, VII. ker., Baross-tér 22. I. jobbra 3.

Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert ketten vagyunk e házban. — Erkezéskor kérem a kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot megnyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék.

BOKOR ARMIN és Dr. SINGER LEÓ

FIU INTERNÁTUSA

Megnyitlik az 1908/09. tanévre szeptember 1-én. A főváros legegészségesebb helyén. Tágas szellős lakhelyiségek. — Modern berendezés. Kitűnő ellátás (szigorúan rituális élelmiszéssel.) — Valláserkölcös nevelés. Egyéni oktatás szaktanárokról vezetésével. Nyelvkurzusok, zene és torna. — Üdülő otthonban jelentkezni lehet július 15-ig.

Budapest, VII., Lövölde-tér 2. szám.
Kívánatra prospektust küld az igazgatóság.

Vadászoknak és turistáknak

alkalmozhatatlan, télen melegítő, nyáron hűsítő, törv. védett

Nimród

meleg és hideg italtartó lapos böriok filccsal bélelve, közöngesz üveggel, mely ugyanazon szolgáltatást teszi, mint a drága

THERMOS PALACZK

a forró ital reggel beiktve, télen a legkellemesebb italt szolgáltatja egész nap és nyáron a behűtött ital nem melegszik meg benne egész nap. Továbbá **THERMOS PALACZK** védőtokok borból, filccsal bélelve saját találmányom, legolcsóbban kapható:

ACS LASZLÓ szifjgyártó, Ullői-ut 19. szám

MAGYAR ZENEISKOLA

(VII. kerület, Erzsébet-körút 27. szám, I. emelet.)

Elnökök: **Barczy István dr.** Alnökök: **PARALL FERENCZ** ügyvéd, **HAYPÁL BENŐ** budai ev. ref. lelkész, székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tagok.

Rendes tanárok: Arandola Aranka, Faludy Károly, Fusz Ferencz, Janetschek István, Janetschek József, Kolbu Manó, Manheít Jakab, Ruzitska György, Bohóller Lajos és Varga Viktor.

Beiratási díj az összes osztályokban 5 korona. — **TANDI!**

10 óri két gyakorlati és a vele kapcsolatos elméleti oktatásért	a rendes osztályokban havi: 7 korona	a kim. osztályokban havi: 8 korona
Heti három gyakorlati és a vele kapcsolatos elméleti oktatásért	10 korona	12 korona
Heti három gyakorlati és a vele kapcsolatos elméleti oktatásért az énekszakon	14 korona	

Beiratkozhatni naponként d. u. 3-5-ig. **SCHNOLLER LAJOS** székesfővárosi tanár, igazgató.

SZÍNHÁZAK

Vasárnapon, 1908. szeptember 13-án.

Uránia színház
Délután 4 órákor
Velence
Este fél 8 órákor
Régi jó idők

Apolló - Projektográf
TELEFON 68-39.
Nagy ária Mignonból

Városligeti Nyári Színház
Délután fél 4 órákor
A falu rossza.
Este fél 8 órákor
Berla panamája.

KEZDETE: 6 órákor

MINDENKI WAGNERHEZ megy.
WAGNER „Hangszerkirály”
Budapest, József-körút 15. Arjegyzék ingyen.

SZABADALOM,
védegy- és mintacímek készítője
ADLER MIKSA okl. gépészmérnök

BEKETOW CIRKUSZ Városliget
Ma, vasárnap, szeptember 13-án, 2 ünnepi előadás 2

BUDAPESTI CABARET
BONBONNIERE Teréz-körút 28.
Ma és mindennap nagykorú szeptemberi műsor

Kovács Gyula zongora-termelő
Budapest, V. Ferenc-József-lér 5-6.
Gresham-palota. Telefon 110-66.

Tévedés
kikerülése végett vásároljon óvszer-
különlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál
HATSCHÉK N.
Csakis: Budapest, Károly-körút 6.

PATHÉPHON LEMEZEK!
Szenzációs újdonság! Gramofon kedvelők figyelmébe!
Kapható: FRISS GYULA utóda
Havas Simon fonográf-üzletében

XV-ik évfolyam Telefon 63-45
Beiratások naponta 9-6 óráig.
SOMOGYI MÓR TANÁR, ZONGORAMŰVÉSZ
államilag képesített diplomált zene tanár igazgatósága a ált allo ZENE-CONSERVATORIUM

Fektor az egyetlen hashajtó limonádé.
Kapható mindenütt. Üvegje 80 fill.
„KOLUMBUS” vegyészeti gyár részvénytársaság

Ne tévovázzék, ha fáj a fejed, nem használjon azonnal BERETVAS-PASTILLÁT
amely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja.
Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten, 3 dobozát ingyen postaszállítással.

Szőlőbirtokosok,
kiknek eladó Sauvignon vagy Semillon, esetleg más francia fajszőlőkből szűrt borok vannak, felkérhetnek cseggüknek ajánlatot tenni. Bármily mennyiséget megvásárolnak.

HETI MUSOR.

Table with 8 columns: Szeptember, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Várszínház, Király Színház, Magyar Színház, Uránia, Föv. nyári színház. Rows 14-20.

DIESEL-motorral
a tényleges löerő
óránként csak 1 fillérbe
kerül.
Felvilágosítással és díjmentes költségvetéssel
kézségesen szolgál a
Fegyver- és Gépgyár R.-t.
Budapesten.

**Fényképező-
gépek és
Látcsövek
részletfizetésre**
kaphatók

**Aufrecht és
Goldschmied**
optikai áruházában
Budapest, VII. Rákóczi-ut 26. szám.
Arjegyzzék ingyen!

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.
Állal a legújabbosabb árak mellett ajánlatos
Locomobil és gőzcsepplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-csepplőgépek, löher-csepplők,
gázító-rostók, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvógépek, Planst
kapálók, szeszkavágók, répvágók, kukorica-
morzsológok, darálóok, őrlőmalmok, egytemes
ecetlők, 2- és 8-vasú ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

STANDARD
életbiztosító társaság Edhburgban, Angolhon
Alapított 1825.
Magyarországi fiók:
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. (Standard palota)

Évi bevétel	36,638,000	korona
Kiutalt nyeresémrészek	170,000,000	"
Vagyon	290,900,000	"
Halálesetek folytán kifizetve	628,474,000	"

A »Standar« kötvényeinek nevezetesebb előnyei:
Kétségtelen biztonság. ● Alacsony díjak. ● Szabad világkötvények.
Kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál ● Töké-
sítés és előre megállapított visszaváltási érték. ● Megtámadhatat-
lanság. ● Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után.
Szabad háboru-biztosítás népfelkelők részére.
Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

HOLZER

divatháza

Budapest, Kossuth Lajos-utca.

SOUTERRAIN

osztály:

Kosztüm	divatos angol kelméből	K 24.—
Kosztüm	divatos angol kelméből, Ferencz József kabáttal	K 28.—
Raqlán	divatkelméből	K 12.—
Alj	I-a fleur taffotából, berakott	K 45.—
Alj	fekete posztóból	K 18.—
Alj	divatos, angol kelméből külön- féle színekben	K 8.—
Zsupon	I-a cloitból, különféle fa- gonok	K 9.—
Pongyola	I-a flanelből, külön- féle színekben	K 12.—
Bluz	mosható flanelből, különféle színekben	K 3,50

továbbá

leány gyermek-ruhák, paletók, kosztümök stb.
dus választékban.

Az előző idény modelljei mélyen leszállított áron szerezhethők be.

Nagy maradék vásár.

GRAND PRIX PARISI VILÁGKIÁLLITÁS 1900.
KWIZDA-FLUID
Kígyó-védjegy.
(TURISTA-FLUID)
Régóta kitűnőnek elismert illatos bedörzsölés az izmok és innak
erősítésére. Erősítés és erőmegújítás céljából használják az
összes turisták, kerékpárosok és lovaglók turák után.
Ára 1 egész kor. 2.—, fél üveg kor. 1.20.
KWIZDA-flu FLUID
VALÓDI A GYÓGYTÁRAKBAN KAPHATÓ.
Képes arjegyzzék ingyen ésbérm. küldetik.
Főraktár: TOROK JOZSEF gyógyszerésznél.
BUDAPEST, Király-utca 12. sz. és Andrássy-ut 26.

BERLINI VICTORIA

Alapított 1853. Állalános biztosító részvénytársaság Alapított 1853.

Biztosítási állomány 1907. december 31-én	1,776,134,314	kor.
Vagyon 1907. december 31-én	760,631,973	"
Bevétel az 1907. évben	155,704,550	"
Nyeresség 1907-ben	33,272,370	"

KÜLÖNÖS ELŐNYÖK:

Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmiféle
alapon sem támadható meg.

Párbaj vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjtartalék, ennek
elteltével pedig az egész biztosítási összeg fizetetik ki halál esetében.

Világkötvény: A biztosított minden külön pótlóztatás nélkül kezdettől fogva
tartózkodhat és utazhat az egész földön.

A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után
a biztosítás nem válhat érvénytelenné.

Legmagasabb kölcsön és visszavásárlási érték három évi
fennállás után.

**Megszűnt biztosítások érvénybe helyezhetők 8 hónapon be-
lül orvosi vizsgálat nélkül.**

Háborubiztosítás teljesen költségmentes.

Nyerességrészesedés: A tiszta nyereség 90 százaléka a biztosítottaknak
szavatoltatik. Az 1907. üzletévre 30,346,381 korona utaltatott át a bizto-
sítottaknak mint nyereségrészesedés. Már 1878. óta az összes díjbefi-
zetések 3 százalékával emelkedő osztalék fizetetik ki.

Példa: 10.000 koronás elérés és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtar-
tamra egy 30 éves egyennek csupán 6060 koronájába kerül.

Rövid, világos biztosítási feltételek, fentartások nélkül. Egyes képviselőket alkalmazunk.

Igazgatóság Magyaror-
szág és a Kelet részére Budapest, V., Széchenyi-utca 1. szám.

Tessék megfigyelni Ezek ismét új levelek!

40 fillérért a valódi Diana-sósbor-szesz kapható Magyar-ország gyógyszerártaiban, drogeriában és az összes fűszerkereskedéseiben. Az előkelő fodrászüzletekben állandóan az urak használják.

Egy nagy üveg Diana-sósbor-szesz ára 1 kor.

<p>Nagyságos Erényi Béla urnak!</p> <p>En ezen pár soraimmal mondok köszönetet önnek, ezer meg ezer hálas köszönetet, miszerint az ön által készített Diana sósbor-szesz oly nagy hatással meggyógyított, hogy nem tudom, hogy hálaíjam meg az ön jószágát, mert nagyon szegény munkás ember vagyok s csak az ön nagyszerű készítményét használom, mert amit nem is reméltem volna, két hónapig beteg voltam és semmi sem használt, csak az ön által készített Diana sósbor-szesz.</p> <p>Tovább most már nem írok, még egyszer kívánom a nagyságos Erényi Béla urnak, hogy segítsen a jó Isten minden szándékában és minden gondolatában, az összes hozzátartozóival együtt. Mély tisztelettel.</p> <p>Szécsényi József s. k. Szolnok, Kápolna-ut 866. szám.</p>	<p>Tekintetes Erényi Béla gyógyszerész urnak, Budapest.</p> <p>Diana-sósbor-szeszt nemcsak edző-erősítő-, hűsítő-, fájdalomcsillapító-szernek ismerem el, hanem bátran mondanom, hogy ez új életet ad a haldoklónak. En már két év óta szenvedtem az ugynevezett nyavalyalóresben és fejszag-gatásban és nem sokat mondtok, ha kétszáz forintot rakítottam betegségeimre, de eredmény nélkül, úgy, hogy már az öngyűkösságra gondoltam. Vegre megpróbáltam az ön által feltalált Diana-sósbor-szeszt, ami varázsszámot felelt, miután, úgy, hogy ma, azaz két hónap után, teljesen jobban vagyok és ezért igazán nagy hálaival tartozom gyógyszerész urnak.</p> <p>Maradtam teljes tisztelettel. Hamar Mónt Ernő, s. k. kereskedősegéd. Kerekegyháza, 1908 július 31-én.</p>	<p>Tekintetes Erényi Béla urnak!</p> <p>Kötelességemnek tartom nagy hála-mat kifejezni. Röviden, de mint a költő mondja: jól! 60 éves vagyok. Evekig szenvedtem asztmában, szívdobogásban és tüdőgyulladásban, köhögés fojtott, nem bírtam saját kezemmel enni, reszkettett 8 hónapig. De hála legyen a Diana fel-találásért. 7 hónapig Győrben voltam és zápor-könyveket hullajtattam a Dianáért de nem volt. Vittem magammal 6 hó-napra való, de az elfogyott és ott nem kaptam. Ha otthagytam jó jövőmet gyermekeim miatt, itt nyomorgok fájdalom-mal gyermekeimért, de ölel. Friss vagyok, mint egy 20 éves. Mióta vissza-jöttem háromszor naponta szedek 8-10 cseppet. Nem kell orvos, csak Diana. Aidom Erényi urat és hosszú életet kívánok. Maradtam igaz tisztelettel.</p> <p>Grossmann Sámuelné, s. k. Miskolc, 1908 szeptember 1.</p>
<p>Igen tisztelt Gyógyszerész Ur!</p> <p>Az általam megrendelt 6 üveg Diana sósbor-szesz végre megérkezett, de olyan boldog percben, amilyent még nem is reméltem. Egy bajtársam éppen gyomor-betegségben feküdt s már csaknem oda-nyitkozott, hogyha ebből a bajból — mely többször szokta gyötörni — meg-nem szabadul, a haálta koresi. S a midőn egy kis üveggel tölttem átvev s abból egy nap háromszor is ivott olvasatlanul, más a másik napon eltelejtette a gyomorbajt. Fogadja hálas köszönetet.</p> <p>Tisztelettel Rákosi oszondör. Ipolytság, 1907 márc. 18-án.</p>	<p>Tek. Erényi Béla gyógyszerész urnak.</p> <p>Nem mulaszthatom el ez alkalmat, hogy hálaírnék és köszönetemnek ne adjak kifejezést. Evekig szenvedtem a fejemen kellemetlen kiütésben és kellemetlen, gennyos, bűzös sebekben. Házi-orvosom mindent megpróbált, de segí-séget bajom ellen nem adott. Jártam Bécsben és Budapesten, de minden haszontalan volt. Vegre egyik altisztom tanácsára az ön által feltalált Diana-sósbor-szeszhez folyamodtam és alig né-hány heti szorgalmas bedörzsölés után bajom elmúlt és fejem ismét tisztá.</p> <p>Fogadja hálaírnék alázatos szerető. Aldja meg Önt az Eg. Kérom leveleimet az újságokban közölni.</p> <p>Nagy tisztelettel. Tamás Ferenc, s. k. állomás főnök. Tardoskeden, 1908 augusztus 20.</p>	<p>Tekintetes Gyógyszerész ur!</p> <p>A Diana-sósbor-szesz a legjobb házi-szer! Elmondhatjuk: „Erényinek sósbor-szesze, minden háznak szükséglete!” Ajánlom magamat.</p> <p>Ifj. Z. Herrmann György, s. k. En is azt vallom: Koss Géza, s. k. és Páló Odón, s. k. Szarvas 1908 szeptember 8-án.</p>
<p>Tisztelt Erényi gyógyszerész ur!</p> <p>Van szoromság értesíteni, hogy az ön által feltalált Diana-sósbor-szesz nagy kinoktól menteti meg s ezért fogadja ezerszeres köszönetemet. Még pedig a napokban óriási fájdalom volt, meg-probáltam mindenféle palikaszort, de nem használt semmi, míg nem az ön által feltalált Diana-sósbor-szeszrel kivül és belül meg nem dörzsöltem és betűl a lukas fogamra sósbor-szeszt csöpögtettem s ezen elvégzett módszer szerint fogfájásom rögtön megszűnt. S ezért minden polgártársaimnak ajánlani fogom.</p> <p>Maradtam kiváló tisztelettel Beck Mitka s. k. Visegrád-utca. Budapest, 1908 szeptember 5-én.</p>	<p>Tek. Erényi Béla gyógyszerész urnak.</p> <p>Három évig szenvedtem gyomor- és hasfájással, de a mióta a feltalált Diana-sósbor-szeszt használom, melynek köszönhetem egészségemet, azóta jó el-végem és egészségesen van. Hy előző és hasznos hozsört mindenkinek ajánlom és ajánlani fogom.</p> <p>Mély tisztelettel. Kovács Ferenc József, s. k. főfőszabó, IX. kerület, Utó-ut 61. sz. II. udvar, földszint. Itt küldök a Hammal 11 füves üveget és kérek érte egy teit üveget.</p>	<p>Mélyen tisztelt Erényi Béla ur!</p> <p>Legmagasabb hálaírnék fejezem ki Ön-nek, mert a Diana-sósbor-szesz használt lábam izadását ellen.</p> <p>Hálás köszönettel. Diamant József, s. k. Nagykikinda, 1908 szeptember 5.</p> <p>Tisztelt Uram!</p> <p>A szentandrási lapok hirdetőseiben olvastam, hogy a Diana-sósbor-szesz jó a láb-fájás ellen. Rögtön hozattam egy üveggel s mondhatom, kitűnően ízlett cukorra csöpögtetve s elmúlt a gyomor-os láb-fájásom.</p> <p>Hálaattal. R. M. s. k. Szentandrás, 1908 szeptember 8.</p>

Hamisítják sokan a valódi Diana-sósbor-szeszt. Felkérjük a tisztelt közönséget, hogy ha reá jön ilyen hamisítványra, úgy értesítsen bennünket erről, hogy a bünyügyi eljárást megindíthassunk a hamisítók ellen.

Legtöbben úgy hamisítják a Diana-sósbor-szeszt, hogy az üres-üvegeket visszavásárolják, megtöltik teljesen értéktelen folyadékkal, és eladják mint valódi Diana-sósbor-szeszt. A közönség ezáltal be van csapva.

Fenti levelek szóról-szóra lettek az eredeti levelekről szedve és kinyomva. Mindenkinek jogában áll a levelek eredeti hiteles példányát megtekintés végett követelni. Ez alkalommal felszólítunk mindenkit, aki a Diana-sósbor-szeszt használta, vagy ma is használatban tartja, hogy véleményét a Diana-sósbor-szesz hatásáról írja meg és a levelet küldje be hozzánk. Előre is kijelentjük, hogy az ilyen levelekért nem fizetünk semmit és így csak azok irjanak, kik egyedül az igazság és közönség érdekében kívánnak hasznos szolgálatot tenni. A hozzánk beérkező leveleket pontosan lefogjuk közölni az újságokban.

Egy eredeti üveg „Diana-sósbor-szesz” ára 40 fillér.

Postán legkevesebb 6 üveget utánvétellel szállít 2 korona 40 fillérért az egyedüli készítő:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész
Budapest, Károly-körut 5.

R
a.
IN

mök stb.
zhetők be.

1900.
UID
ID)
mök és inak
használat az
ak után
kor. 1.20.
ID
TÓ.
küldetik.
erésznel.
áassy-ut 26

IA
tott 1853.
or.
"
"
"
emmiféle
ék, ennek
esetében.
től fogva
állás után
árom évi
on be-
tottaknak
a bizto-
s díjbefi-
vi időtar-
almazunk-
szám.

MEGHODÍTOTTUK A VILÁGOT!

GEREBEN BELA KRISTÓF TER 2

28599/1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Nagybesztercei állomáson megüresedő p. u. vendéglő bérletére ennéln nyilvanos pályázat hirdettik. A bérlet ienti vendéglőre nézve 1909. évi január hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított öt éven át, vagyis 1914 évi december hó 31-ig. Bérletnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésére:

1. három lakószoba 18,83, 11,8, 10,81 m² terület.
2. három vendégszoba 10,5, 12,96, 12,08 m² terület. (úresen adatik át).
3. két cselédszoba összesen 18,28 m² terület.
4. konyha 20,37 m² terület.
5. Elés kamra 10,02 m² terület.
6. jégverem 74,75 m² terület.
7. pincze 36,25 m² terület.
8. két padlás összesen 134 m² terület.
9. I-II osztály étterem 99,0 m² terület.
10. italmérő 5,17 m² terület.
11. Használatra átengedtték a III. oszt. váró és étterem 40,99 m²
12. Fáskamra 28,57 m² terület.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és ajánlat a magyar királyi államvasutak iönt kiirt Nagybesztercei állomás pályaudvarán levő vendéglő üzletre felirattal ellátott, lepecsételt, borítékba zárt nemkülönböztetendő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1908. évi október hó 1-én déli 12 óráig az alulirt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (Üzletvezetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján be-nyújtandók.

Bánatpénz felében a bérletre 200 azaz kétfőszáz korona készpénz vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban, a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1908. évi szeptember hó 30-án déli 12 óráig vagy személyesen vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 nappal nem régiebb, a napi értéket meg nem halszó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számítottanak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetetik. Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletre vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályban (Zsótér ház II. emelet 4. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők miert is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételektől eltérő, vagy a kitézött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tételteni figyelembe vételni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Az üzletvezetőség.
(Utánnyomat nem díjazatik.)

GUMMI
és halhólyag 2, 3, 5, 6, 8 és 12 kor. tucatonként.

Valódi NEVEREIP 9 korona. SUNLIGHT elefántcsont-féher 8 korona. Valódi DIANA (védjegyes) 9 kor. tucatzárja. MENSIEGA PESSAR 4 korona. ATHAKOS FORBE-FUVO 10 korona. IRRIGATOR, HAVIKÖTŐ

sérvkötők a legolcsóbb árakon
WEINSTINGLER DIANA
kötőszergyár
Budapest, VII., Szövetség-utca 11. szám.
Árjegyzék ingyen. Képviselek keresztoznak.

ÉVŐESZKÖZÖK
EZÜSTBÖL és ALPACCA EZÜSTBÖL,
DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELÖNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN
BUDAPEST, VII. Erzsébet-körut 29. sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
ÁRJEYZÉK 2000°RAJZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

Teljes közlőműberendezések
valamint egyes alkatrészeik.
Gyűrűskenesű valamint Sellar-rendszerben.

IPAR- és MEZEI VASUTAK
m. p. sinek, koosik, váltók, fordítók, kocsisvasalkatrészek stb.

Motorok és lokomobilok
benzin, gáz- és gőzüzemre. Garancia mellett felszerelve.

Malmi és téglagyári cikkek
valamint szerszámok, szerszámgépek, vas- és gép-szakmabeli cikkek használati és új állapotban kiválóan előnyösen beszerezhetők

Schlesinger Alajos-nál
Budapest, V., Váci-körut 30. szám.

Katzky Lajos
épülete műalkatos-mester

Zephire szab. ajtócsukók és elsőrendű tűzhelyek mintá raktára

TELEFON Budapest, VI. ker.,
22 - 78. Liszt Ferenc-tér 14.

BIZTOS
gyógyulást keresőknek
kik bármily
nemi betegségben szenvednek,
mialt húgycső és hólyagbajok, húgyveszékélyek, vizelet zav-
rök, ejjeli magömlések, szék és bujakoros hántalmozak (syphi-
lis, az öntartozás utóhántalmozat) fellépő idegbajok, korai férfi-
erő élyengülés, bármily békültek stb. nőknél lehoroltyás,
meh bajok, azaos, gyors és gyökeres gyógyítására szigo-
ruan tudományos és lektimerezes gyógymódszánál
fogva legjobban ajánljuk

DR. GARAI ANTAL
v. cs. és kir. orvosi országos bírt és a legrégibb, 82
éve fennálló rendelő intézetés
Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.
Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgycső és hó-
lyag bajok vizsálata villamos húgycsőtűkötő segélyével.
Vidékire levelekre kimelű választ és szakszertű tanácsot nyer-
nek, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.
Nőknek külön váróterem.

JUMMI GY-
szerek
Valódi francia és amerikai gyártmány!
- Orvosilag ajánlva! Feltétle-
bízto!

Gummi.
Eredeti csomagolásban!
Árak: 12 drb. finom minőség K 2-4
12 " francia gyártm. " 6-10
12 " eredeti amerikai " 10-12
Capot american (rövid) " 4-6
Halhólyag 12 drb. finom " K 6-10
" Non plus ultra " 12-16

Minta-gyűjtemény
csészertű összesállításban, 12 drb K 6.-
25 drb K 8.-

Női óvszer "Posarium" colu-
sivum " K 3-5

Sérvkötő orvosai rendelésre való d
angol acél rugóval K 7-10. Cs. és kir.
szabad. Keleti-féle pneumathus pe-
littával " K 12.-

Suspensor (retortó) darabja " K 1-2.40
Havibaj kötő darabja " K 8-11
Haskötő darabja " K 7-24
Gummi göröcsér-harisnya darabja " K 3-12
Irrigator teljesen felszerelve, darabja " K 3-9
Uji "Auto vaginal Spray" legmegbízhatóbb női külön-
legesség " K 15.-

Szót küldés titoktartás mellett. - Képes Árjegyzék
ingyen és bérmentve.

KELETI J. gummiárúk és beteg-
ápolási cikkek gyára:
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17/1.

ISKOLAKÖNYVEK
az összes vidéki
és budapesti iskolák,
elemi polgári fiú és leány-
iskolák, felsőbb leányiskolák,
gymnásiumok, real, kereskedelmi
kolák stb. számára kaphatók

SINGER ÉS WOLFNER
könyvkereskedésben
Budapest, VI. Andrassy-ut 10

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 23 éven át szerzett
kórházi tapasztalat alapján

Dr. KAJDACS
v. cs. és kir. enredorvos és kórházi főorvos.
Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbajt,
sebeket, bujakört (syphilit), borbajokat, elgyengült férfiert,
idősebbeknél is, önterőzést és annak utóhánt, ideg- és há-
gerincbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 3-4-ig és este 7-8-ig.
Budapest, VIII., József-körut 2.
Levelekre válaszol, gyógyszerrel gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyalkor.

NŐI RUHÁZATI OSZTÁLY.

Mélyen leszállított árak!

1 lüszter berakott alj	10-15 K.	1 selyem taftt alsó színes és fekete	15 K.
1 taftt berakott alj	25-30 >	1 gyermek-gallér	6 >
1 vászon felöltő	14-18 >	1 selyem-batizst bluz	5 >
1 pepita utazó gallér	10-14 >	1 cloth alsó-szoknya	4.50
1 lüszter utazó köppeny	15-20 >	1 delain pongyola	7 >
1 taftt kabát	25-30 >	1 mosó pongyola	5 >
1 angol zefir bluz	3-5-6 >		

Fehérenemű osztály: Női ingek, hálókötösök, sifon- és batizst alsók, pamuttrükközök, ágyhuzatok, rumburgi vásznak, cretonok, dekenek, selymek, lüszterek **olcsóbban**, mint bárhol Budapesten: Naponta óriási maradványok mindenféle árukból!

HERCZEG ÉS HORVÁT Budapest, VII., Rákóczi-ut 52. szám **Szabott árak!**
Arjegyzék ingyen. Telefon 64-80.

PÁRISI NAGY ARUHAZ

BUDAPEST VII., Rákóczi-ut 38

Még eddig nem létezett ár!

Hatlövvetű Lefauchaux-revolver.

Valódi belga gyártmány, vont acélesével, dupla forgással, feltöltő tölténysuklóval, díofa aggyal, pontosan belöve, 7 mm., jótállás mellett, még eddig nem létezett ár 3 korona 50 fillér. — Képes nagy árjegyzék a többi árucikkekről ingyen és bérmentve.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Arany és ezüst ékszerek, evőeszközök, nászajándékok **részletfizetésre is.**

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.

Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

műtöras — Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I. em.

KIS HIRDETÉSEK

Annak óvni kell a feleségét!
Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tífus gyermekkádás ellen, melynek eredményét a háztartók ezrei igazolják, diszkrétan küldöm 90 fillér magyar levélbélyegért. Franz Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50.

Pénzkölcsönt
4, 4 1/2 és 5% alapon föld- birtokra, jövedelmező, fő- városi, vidéki, városi és Budapest környékén lévő bérházakra I. II. III. helyen 5-70 évig törleszt- hető. Személyhitel tisztvi- selőknek gyorsan eszkö- zőltetik.

HOFMANN JAKAB bankbizományi iroda, Bu- dapest, Teréz-körút 11a.

Villamos világítás
saját dynamóval, lakó- háznak, gazdaságok ré- szére. Telefon és villa- mos czikkék árjegyzéke ingyen. Arajánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elek- tromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

Páthető fürdőkád.
50 koronától fe. abb. kádak 12 koronától fejj. b. mindenféle szivattyú és vízvezeték berende- zést vállalok.

LEFKOVICS ADOLF Weeseldnyi-utca 51/E, Keresé- det-körút és Harsfa-utca közöl. Arjegyzék be. szentve.

Lakás beeresztést, ablak tisztítást, egész la- kások tisztítását elvállal legmegbízhatóbb Strasser- féle tisztítási vállalat VIII., Aggteleki-utca 4, I. 5. Telefon 107-43. 5639

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármely méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLÖI-UT 123 TELEFON 62-80.

BUTOROK hált-, ebédlő-, szalonbe- rendezések, továbbá ur- szoba, iroda berendezésel rész- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. szám I. emelet 268

Heringy-utca sark.

Gamsbua Ujdonság! — K. 3 80-tól felfelé. — **A. Sachscl Bécs** kalapkészítő XVII., Kalvarienbergg. Nr. 34., II., Taborstrasse Nr. 39., XVI., Neuerfelderstr. Nr. 2. képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Benzinmotorok 1-25 l. erőig műhelyünkben gyártilag kijavítva, valamint új motorok is, javítással és ked- vező fizetési feltételek mellett kaphatók

KALLAI motortelepén Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt pótcsoatlókész- letek és orlozmunkák is kaphatók

BUTOR árverésről, finom és egy- szerű butor, hálósobák és garson szobák Szalon bór- föteltek, gyönyörű tűtör, diván, borszék, íróasztal, porsszaszonyog és egyes darabok; Földes B., VII., Kertész-utca 43. Király- utca sarkházban.

Butor részletre is mélyen leszállított árban kapható a **Butor-Udvarban** Budapest, VI., Eötvös-u. 17. (Andrássy-ut sarkán.) Arjegyzék ingyen.

Zalogcédulákat vesznek. Elzálogosított, brillansokat, gyöngyö- ket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kivál- tok és teljes értéken ki- fizetem.

Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. **Izabella-utcasarkán**

Ajtók, ablakok VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használ- tak és újak ol- csón kaphatók:

Lefkovits Jakabnál Bpest V., Korall utca 10 a nyugati pályaudvar kö- zelében.

A legelőnyösebb részletfizetésre **zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt** középszerűen áron a leg- újabb rendszerű

bankhitel utján kizárólag csakis Reményi négy magyar hang- szertelepén. Prospektus és árjegyzék in- gyen Budapest, Király-utca 58. szám.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása hált-, ebédlő-, szalon- uriszoba és irodai teljes berendezések Dus raktár szőnyegek, függönyök, teri- tek, csillárok, vas- és réz- butorokból n.

GROSZ SANDOR és társa Budapest, Liszt Ferencz-tér 8. sz. ezeltől Gyár-utca. Telefon 14-09.

Névelőnőket német, angol, francziákat, boneokat lelkiismeretesen ajánlok, magyar okleveles névelőnőket zene és nyelv- ismerettel sürgősen kere- sek. Szegheőné S. Lujza, Budapest, VI. ker., Des- sew-fy-utca 22. 28822.

INGYEN bérmentve és titoktartással küldjük érdekes ábrás **GUMMI-** halhólyag stb. ről szóló ér- jegyzékünket. GUMMI - HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. totzija NAKIRA valódi indiai férfi külsőle- gesség truzatja 12 korona. **Uterus - Spray** egyszobás női külsőlegesség 12 kor. **PESSAR OCLUS** női szor 3-11 kor.

MINA-GYÜJTEMÉNY 12 db legfinomabb övszer 4k. **IRRIGATOR** 3 koronától 10 koronáig.

INGYEN küldjük **műlábak műkezek támgépek sérvkötők** stbről szóló legújabb nagy képes árjegyzékünket **univerzális sérvkötők** páratlanok kis anyag nyo- másu peiotiával a legna- gyobb szív is elzárható. **HASKÖTŐK,** Gummiharis- nyak stb. mérték szorított készítmények. **MAGYAR ORVOSI MÜSZER-** TAR — Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. Pontos címre és a vörös keresztre felvethetők.

Koporsó asztalosok részére mindennemű ko- porsók díszítései összes temetkezési czikkék képes árjegyzékét kívánatra in- gyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytár- saság, Nagymező-utca E 46. szám. 27903A

PENZ

kölcsön sorsjegyekre, érté- papírokra és vidéki takr. részvényekre.

Erzsébet sorsjegyre 6.50 K
József " 7.50
Magy. v. t " 22.-
Bazilika " 16.-
Ulász v. t " 30.-
Oszt. v. t " 40.-
Haza! " 90.-
Conv. Jelzalog " 105.-
stb. stb.

A kölcsön 2 koronánál ke- zőbb apró részletekben tör- esztelhető. Ha sorsjegyet már rállóban vannak, úgy a le- tőleg beküldésé alapján a kölcsönt a fenti összegre felemeljük. Azonnali ellátás és legelőnyösebb kamatláb.

JELZALOG kölcsönök minden nemű a legelőnyösebb alapon és legelőnyösebb fel- tételék mellett közvetlenül előleg nélkül.

BEIEFELD BANKHÁZ Bpest, Károly-körút 1. Alapított 1874-ben. 28348

Hirdelmény. A közeledő főünnepnek al- kalmával a pesti izz. hit- község által közhírré téte- tik, hogy az Arena-uti és An-yaló di új imaházak imaszékegyeinek bérbé- adása f. hó 15-étől (dél- előtt 9 12-ig és délután 3-6-ig) fog a helyszínén (VII., Arena-ut 55.) végbe- menni. A pesti izz. hit- község előjárósága. 29054

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű belátása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű belátása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rend kívüli olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrény raktárban, Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 28

Több mint 600 vagyonos hölgy óhajt melóbb férjhez menni. Komoly házassulandók vagyron, vallás, foglalkozás, mellékes forduljanak Schlessinger céghez Berlin 18, cizimre.

Házasságokat
legmagasabb körökben diszkreéten közzétét Adler Rottenbiller-utca 9. Válaszbélyeg. 29048

Réthy
név látható a valódi pe-metefü czukorka minden egyes darabkáján. 721v

Házilag készített tojásos **tarhonyának**
kilóját 80 fillér, édes rozsapaprikának dobozát 1 kor., mézédés baraczkavárnak 2 kor., szilvalekvárnak 1 kor., főpörtyös házi szappannak kilóját 120, kis-tüstön főzött baraczkonyaknak literjét 4 kor., bármily csekély mennyiségben szállít vegyesen Stern Adél Csongrádról.

Csemegezőlő,
chasseas nemes fajok, postakosaraként 2 kor., mmázsának 28 korona, szegfűkörté, csemegealma 3 kor., ezetbe, vagy vízbe való ugorka, paprika, paradicsom, csemegezőlő kosaraként 140, ismétel-árusítóknak külön árjegyzékek. Vasuti rendelést elő-legbeküldéssel szállítok. Szabó Csongrádról.

Muskotály,
passatuli és chasselas szőlőt postakosaraként 1 frt; ugorka, paprika, paradicsom, csemegealma mázsját 6 frt; fenti szőlő mázsját 14 frt; szegfűkörté, csemegealma postakosaraként 1 frt, mázsjánként 12 frt. Előlegbeküldéssel szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Földbirtok
Zólyomgyeében, vasutállomás helyben, 1400 hold 10 szobáskastélylyal, szesgvárral, tehénstéttel, kifünnően felszerelve, 50,000 forint lefizetéssel azonnal átvethető. Bővebet Mndrony István, Budapest József-kört 77. sz.

Parlament
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás, Kereskedelmi akadémiai tanár által oktatótt szak-**tanfolyamok.** Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapítónia Markovits Ivan 1863-ban. Biztos átlásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékozatót küld a Gabelsberger szak-**iskola.** (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Cizimre vigyázunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógép-czégektől s más hirdetésünktet utánoztó utabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át. 28944

Jogi-
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvedői vissz-gákra, ugyszintén államszámveleteltani államvizsgákra teljes sikerrel gyorsan, olcsón elő-készít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriumu ápest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne téveszsze össze más hirdetéssel

Orpington tyukfaj.
A gödöllői állami telep után nevelt sárga felivér jércze 5, kakas 7 korona. Pilsmarót előbb Dános, Palásthy Mária. 5629

Földbirtok
Görmörmegeében, 700 hold, vasutállomás helyben, nyolcz-szobás uri lakással, 25 hold termő szőlő, 30 hold dohányenged élylyel teljes felszereléssel, tehénstéttel azonnal eladó. Bővebet Mndrony István, Budapest, József-kört 77

Csemegezőlöt
nagysemű ropogós gyöngyszőlőt legnemesebb muskotálylyal keverten és finom zamatu őszil baraczkót 5 kilónként 2 koronáért, métermázsanként 30 koronáért szállít Müller J., szőlőtelepe Kiskunhalason.

Pótvisgákra.
Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, magánvizsgákra, gimnáziumi különbözetre és érettségire elő-készít (hölgyeket is). Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyegét kérek. 7808

Villatellek
eladók Piliscsabán a fő-hercezi erdőből parcellázott Klotild villatelen részletfizetésre. Telek négy-szögletű 1 koronától fölfelé. Egveszületi kalauz a pilliscsabai állomáson található.

Gyümölcsfa
diszfa stb. őszil árjegyzékkel ítvben szoleál. ker-ték-alkitásokat elvállal Weber faiskolája Békásme-**gyeren.** (Budapest mellett)

Egveés önkéntes
lehet minden fiatalember, aki az egyveés önkéntes-**ségre** képesítő vizsgálatot leteszil Ezen vizgára mindenki, rövidesen legiobb sikerrel elkészülhet. Fel-**világosítás** szolgál „Tanár” Budapest Thökölly-ut 8. I. 3.

SENZACZIÓS KÖNYV!
IRODALMI GSEMEGE!
A nemi kérdés és a társadalom.
Tartalóm: I. A herzeletés II. A nő és a prostitució az ókorban, III. A kereszténység ideje. IV. A mai kor állapota. V. A prostitució világa. VI. A jövő iránya - Fényes László, a teljes magyar bibliozista, ezt a kérdést önynyörrel realizmussal rajzolja meg, az igazságokat teljesen meg-**kező** őszinteséggel és bátorság-**gal.** Hogy milyen sikere volt a könyvnek, igazán bizonyosága az, miközül hitelrelen győ az a költ-**és** az első öt kiadár 40,000 péld-**án**ya. Ez már a hatodik kiadás. A 114 szögnyomott oldalas könyv ára bérmentes küldéssel csak 90 fillér. Helyegben s be-**küldhető.** Kapható a „Molnárok Papja” könyvnyomdájában (Budapest, V. Csúky-utca 42).

Magánynyomozó
törv. bejegyzett cég el-vállal bisalmi, házassági örököségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatá-sokat, személyek, laká-sok tözetek feltünés né-lküli megfigyelést s el-tűnt egyének és névtelen levelek írónak ki-nyomozását, bel és kü-lföldön. Barna Libor Já-nos, Budapest, Rákóczi-**ut 6. L. 15. Telefon**
108-52. 28587

Bérház
a Belyárosban, 18,000 forint bérjövdelemmel 35000 forint lefizetés mellett meg-vethető. A befektetett töke 4000 forintot jövdelemiz. Bővebet Mndrony István Budapest, József-kört 77

Gépezeket
cséplés idenyre ugyszintén gazdatiszítékot és az összes gazdasági személyzetet, szakörteleom és jószanság-ért teljes felelőséget vál-lalok a hely adó irak ré-szére teljesen költéség és díjmentesen ajánl Krakauer Armin Budapest, Nagyme-ző-n. 25. Telefon 94-67.

Csemegezőlöt
Vizontahegyit óriási őszil-baraczkot, birsalmát 5 kilónként 3 koronáért szál-lít Löwy Gyula mintagaz-dasága Gyöngyösön.

Nyelvkurzusai
a Rappel tele iskolának felnöttek és gyermekek számára VII., Izabella-utca 33. Magyar nyelv havi 6, német 6, francia 6, angol 8 kor. Beiratkozás naponta 2-3 ig

Házilag főzött
mézédés baraczk-lekvárnak kilóját 2 koronáért, czukorédés szilvalekvárét 1 koronáért szállítják Gyil-mölessivitel Csongrádról. 29056

Szabanó
ügves derék és aljarrónól házakhoz vagy házonkívül előnyös feltételek mellett ajánlokiz. Czime B. Margit VIII. Szigetvári utca 27 sz. 3 ajtó.

Intelligens
nyugalmozott áll. tisztvil-selő özyveges keres házve-retönöli állást idösebb ur-nál vagz plébániára. Czim: B. H. Nagybecskerek, pos-te-restante.

Gépezet
cizimő ajánló rovatva van a hon-**kin**ket megelönn **„Molnárok Lapja”** szaklapnak (Budapest, V. Csúky-u. 12.) és mu-atvány-szemek ingyen küldetnek azok-nak, akik tervezőlapon kérik. Minthogy ebben a rovatban a legújabb technikai újításokon kívül mindaz előfordul, amire gépezeteknek, müvezetőkek-nek, elektrotechnikusok-nak, motorkezeltöknak, ütő-nek, szeggyári munkásoknak az üzembér és aron kívül szük-ségük van, ennöfögva valóságos cizimaditással nyilatkoznak erről a rovatról azok, akik megismer-ték. A hotlap ára egész evre 8 kor. telévre 4 kor. 28987a

30 forint.
Varrógépek
egy új valódi csal-**lád** Singer varró-**gép** zarszokreny-nyel 5 ovi iótállás-sal csak **SINGER A.**
müépszénet Budapest, füz-**let Akácia-utca 55.** Minden-nemü varrógépek javítását legutányosabb árban elváll-**alom.** Árjegyzék ingyen

Jogtudományi és
államtudományi szigor-**latokra, alap- és állam-**vizsgákra, a budapesti, kolozsvári egyetomre, ügyvedői vizgára, államszámveleteltani s az összes jogi szakvizs-gákra sikeres módszer-rel elő-készít a „Versatus” jogi vizgákra elő-készítő iskola Budapest, VI., Aradi-utca 41. II. 18. 28997

Bérház
a Józsefvárosban, 13 évig adómentes, 7000 forintot jövdelemiz, a befektetett töke 10 százalékot tisztán hoz. Azonnal eladó. Bő-**vebet Mndrony István,** Budapesti, József-kört 77. sz. I. 18. 28990

Kézimunka
himzésekhöz, butorhoz, függönyök-höz, lakásberen-dezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegy-zéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszo-mánygyár, Nagymező-utca 46. szám. 27903

A pesti ltr. hitközs. előjáróságától. 90311/908. szám.

HIRDETMEY.
A közeledő tőnnep alkalmával a pesti ltr. hitközség elő-járósága által közzétetnek, hogy a hitközség tulajdonban levő, valamint a tulajdonosa által bérbeadás czéljára a hitközség rendelkezésére bocsátott o-hány- és Rombach-utcai templom, valamint a hitközség által berendezett imahelyiségek díe-seinek bérbeadása i. 6. szeptem-ber 20-ától 25-ig d. e. 9-12 órád. u. 3-5-ig fog végbemenni.
Bérbeadási helyiségek:
1. a donány-u. templomi imas-zékekre néve: hitközségi iroda, VII., Sip-u. 12. I. em. 14. — 2. a Rombach-utcai templomi imas-zékekre néve: VII., Rombach-**u. 7.** — 3. az V. Arany János-u. 24. a. imaszékekre néve VII., Rombach-u. 7. — 4. az V. Alkot-mány-u. 23. alatti imaszékekre néve VII., Rombach-u. 7. — 5. a VI. Teréz-kört 1/3. alatti imas-zékekre néve VII., Rombach-**u. 7.** — 6. a Halós-u. 25. a. imas-zékekre néve VII., Sip-u. 7. — 7. a VI. Sip-utcai iskolai imaszé-kekre néve VII., Sip-utca 12. (Csányisk 1a). 8. a VII. Erzsébet-**kört 27.** a. imaszékekre néve VII., Sip-u. 12. 9. a VII. Akácia-**utca 9.** a. imaszékekre néve VII., Sip-u. 12. — 10. a VII. Wes-selőny-u. 17. a. imaszékekre néve VII., Sip-u. 12. — 11. a VII. Wesselőny-u. isk. imaszékekre néve VII., Wesselőny-utca 44. — 12. a VIII. Vig-u. 18. a. imas-zékekre néve VII. Wesselőny-**utca 44.** — 13. a VIII. Szent-**király u. 6.** a. imaszékekre néve VII., Wesselőny-u. 44. 14. a VIII., József-kört 8. a. imaszékekre néve VII., Wesselőny-utca 44. 15. a VIII., Baross-ter 15. a. imas-zékekre néve VII., Wesselőny-**utca 44.**
A hitközség tulajdonában levő dohany- és Rombach-utcai tem-**plomi imaszékek** mult ovi hóri-**l** a megfelelő imaszékekre vonat-**kozá**g a kiléselő idő első két napján, 1908. szept. 20. és 21-**on** (vas-rn p és hétfőn) a többség-**bi** nak; ezen időn túl a emban illj irányu felszámolásnak nem fogsz igényembe vethetni.
Megjegyzük egyuttel, hogy a tulajdonosok által bérbeadás vé-gelt rende kezdőünkre bocsát. ti. imaszékek, továbbá a 3-15. sz. imahelyiségek nöhelyei fenntartás néélül már szeptember 2-ától kezdve fognak bérbeadni.

ELEKTRO-
MOTOROK
minden anyagban, al-**landó nagy raktár**
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Jogtudományi
és államtudományi szigor-**latokra, alapvizsgákra, állam-**vizgákra elő-készít biztos sikerrel
Dr. Frös Vilmos
jogi szemináriumu,
Budapest,
Wesselőny-utca 18 szám.

(Y! Olcsó kölcsönök!)
Tisztviselőkölcsönöt
6-6 $\frac{1}{2}$ %-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költéség nincs! Díjazás utólagos! Felzálogkölsönöt 4-4 $\frac{1}{2}$ %-ra, 4-62-5-05% annuitás mel-**lett.** Másodhelyre 6 $\frac{1}{2}$ %-ra. Övadékokra az érték 75%-ig. Katonatiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltéte-**lekkel.** Tarcshfelfel, Váltó-kölcsönöt gyorsan és elő-nyösen folyósitunk. Ingatl-anok erdők, bányák adásvétele **Orszálysorsjegyek** hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden fel-**világosítás** díjtan !! Kép-**viselők** alkalmazatnak! Eüv és Társá bankbizományi és kereskedelmi iroda. Budapest, VI., Eöt-vös-utca 2. Király-utca sark. **Telefon: 105-34.** Válaszbélyez. 28420

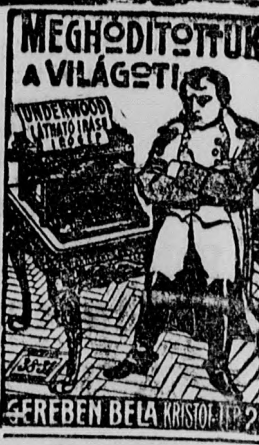
Földbirtok
Nógrádmegyében, 500 hold, vasutállomástól 10 percznyire, ötszobás uri lakás-sal, nagy felszereléssel, természetl, 25000 forint le-fizetéssel azonnal eladó. Bővebet Mndrony István, Budapest, József-kört 77.

Csemegezőlöt!
legfinomabbat, postakosa-rankint három koronáért, bérmentesen, szállít: Mertz Nándor, Nagyvára-don. 5638

Vadászfegyver
gyíttomány, részben örök-ségéből származó egyenként is pótol aron eladó. Közöt-lük Toplewer-kulcsu Lan-caster 20 forint. Előrefekvő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint. Grener-záru, Bücksillinte 40 forint. Schnelleres Mannlicher 28 frt. Drilling, valódi Krupp aczélsövekek-**kel** 65 frt. Winchester 35 frt. Néhány jobb revolver, mint **Branning** Welodoghmer-**les,** ugyanitt Örsz Zsebs, Voigtländer és más finom **fényképezőgép,** egy perma-szónyeq és egy motorke-rekpár nagyon olcsón az-onnal eladó. IV/E. Egyetem-**tér 5. szám. Radónál. 49082**

ELEKTRO-
MOTOROK
minden anyagban, al-**landó nagy raktár**
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Stenográfia
Bakóczi-ut 60. I. em., ezelőtt **Váci-kört 88.** Ingemes gépirásoktatás az összes írógéprenszeréken. Díjtlan és biztos állásközveti-lés. A „Stenográfia” orszá-gos Gabelsberger gyorsíró-**és gépiróiskolában** havonta új magyar, német, gyors-**írás,** gépirás és kereske-delmi szaktanfolyamok kez-dődnek a legelőnyösebb feltételek mellett. Lévelező és vitairásu-kurzusok. Az egyes tanfolyamok okleve-**les** gyorsíró- és kereske-delmi akadémiai rendes tanárok vezetése alatt állanak. Sokszorosított és másolóiroda. Beiratások naponta az Intézet helyi-ségeiben kizárólag Bakóczi-**ut 60.** Össze nem tévesz-**tendő** hasonló hangzásu iskolákkal.

MEGHŐDÍTŐTUK A VILÁGOT
szaktanárok
vezetése alatt elő-készíté-**nek** felelőséggel, legelő-**v**debb idő alatt, legiobb sikerrel, díjazás csakis si-**keres** vizsga esetén, gyer-mekek és felnöttek (hölgyek is), kik 6 elemet végeztek, polgári iskolai magánvizs-gákra, továbbá gimnáziumi, kereskedelmi, reálisiskolai tanulók, javító- vagy pótvizsgákra és mindenféle magánvizsgára. Felvilágo-sításal szolgál „Tanár” Budapest, Thökölly-ut 8. I. 3 ajtószám.

Zálogczedulákat,
brilliansokat, ókszerkeket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többlet fizet-**tek,** mint amennyit vették. **SCHILLER** IZIDOR, Sip-**utca 8.** 27133

Sajat gyártmányu Vas-és rezbutorok
Rézagy — 45.-frt
Vasagy matracczal 8.50 o
Gyermekagy — 11.50 o
Sodronyagy-betétt 3.50 o
Vas-és rezbutorok gyári árban. 28046

Fülső
szükséglet, fülfajást, fülzúgást, és egyéb fülbetegek kezelésére. TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész. Budapest, Király-utca 12. szám.

INGYEN DRAGAB, MINT MÁLUNK RENDELT FENYKÉP
NAGYÍTÁSOK
ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁGÚ KÉPET 5 KORONÁÉRT DÍSZES PASZPARTIVAL 55-68 CCM. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA. SZINES
OLAJKEP
ÁRA 10 KORONA. KÉPVISÉLŐM MINDENÜTT FELVÉTELEM.
SZAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN **RAFAEL** Fényképmagyító és festészeti műterem. BUDAPEST, VI. ROTTENBILLER-**u. 108.** KÜNYTETVE AZ 1908. ÉVI PÁRSI NEMZETKÖZI KIÁLLITÁSON DÍSZKÖLÉVÉ; HERESZTTEL ÉS ARANY-ÉREMMELE.